

KEURUU

Keuruun kaupunki Tilinpäätös 2023

Kaupunginhallitus 25.3.2024, § 70
Kaupunginvaltuusto 10.6.2024, § xx

1	Tilinpäätöstä koskeva lainsäädäntö	5
2	Toimintakertomus	6
2.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
2.1.1	Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2023	6
2.1.2	Kaupungin hallinto.....	8
2.1.3	Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys.....	9
2.1.4	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja merkittävimmistä riskeistä.....	11
2.1.5	Kaupungin henkilöstö	12
2.2	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	13
2.3	Strategian toteutuminen	13
2.4	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	16
2.4.1	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	17
2.4.2	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	18
2.4.3	Tase ja sen tunnusluvut	20
2.5	Kokonaistulot ja -menot	22
2.6	Kuntakonsernin toiminta ja talous	23
2.6.1	Kuntakonsernin rakenne	23
2.6.2	Konsernivalvonnan järjestäminen	24
2.6.3	Konserniyhtiöiden tilikauden merkittävimmät tapahtumat	24
2.6.4	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	27
2.7	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	32
2.7.1	Tilikauden tuloksen käsittely	32
2.7.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	32
3	Talousarvion toteutuminen	34
3.1	Keskusvaalilautakunta	34
3.2	Tarkastuslautakunta	35
3.3	Kaupunginhallitus	36

	3
3.3.1 Valtuusto ja kaupunginhallitus	36
3.3.2 Konsernipalvelut	37
3.3.3 Hallintopalvelut	40
3.4 Kasvun ja hyvinvoinnin palvelut	47
3.4.1 Kasvatuspalvelut	47
3.4.2 Opetuspalvelut	49
3.4.3 Koulutuspalvelut	51
3.4.4 Vapaa-aikapalvelut	55
3.4.5 Opistopalvelut	59
3.4.6 Kirjastopalvelut	62
3.5 Elinvoima- ja asuinympäristöpalvelut	65
3.5.1 Elinvoimapalvelut	66
3.5.2 Tekniset palvelut	69
3.5.3 Maaseutupalvelut	70
3.5.4 Viranomaispalvelut	73
4 Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan toteutuminen	75
4.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	75
4.2 Investointiosan toteutuminen	77
4.3 Rahoitusosan toteutuminen	78
5 Tilinpäätöslaskelmat	79
5.1 Tuloslaskelma	79
5.2 Rahoituslaskelma	80
5.3 Tase	81
5.4 Konsernilaskelmat	83
6 Tilinpäätöksen liitetiedot	87
6.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimistapaa koskevat liitetiedot	87
6.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	87
6.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	87
6.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	88
6.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	89
6.3 Tasetta koskevat liitetiedot	94

	4
6.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	94
6.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	97
6.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	100
6.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	103
7 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat.....	105
7.1 Keuruun Vesi liikelaitos	105
7.1.1 Toimintakertomus	105
7.1.2 Talousarvion toteutuminen	107
7.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut.....	110
7.1.4 Tilinpäätöksen liitetiedot	114
7.2 Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos	117
7.2.1 Toimintakertomus	117
7.2.2 Talousarvion toteutuminen.....	119
7.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut.....	121
7.2.4 Tilinpäätöksen liitetiedot	125
7.3 Muut eriytetyt laskelmat.....	128
7.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen	129
8 Allekirjoitukset ja merkinnät.....	133
8.1 Tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	133
8.2 Tilintarkastusmerkintä.....	134
9 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	135
9.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	135

1 Tilinpäätöstä koskeva lainsäädäntö

Tilinpäätöstä koskeva lainsäädäntö

Kunnan tilinpäätöksestä säädetään kirjanpitolaissa ja kuntalaissa. Kuntalain säädökset koskevat kunnan tilikautta, tilinpäätöksen käsittelyä ja sisältöä, konsernitilinpäätöksen laadintaa sekä tilinpäätöksen allekirjoittamista. Kirjanpilolaki määrää kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä yksityiskohtaisemmin. Työ- ja elinkeinoministeriön alaisen kirjanpilolautakunnan kuntajaosto antaa lisäksi kuntia sitovia ohjeita kirjanpidon järjestämisestä ja tilinpäätöksen laatimisesta.

Kuntalain mukaan kunnan tilinpäätös koostuu seuraavista osista:

- tase
- tuloslaskelma
- rahoituslaskelma
- tilinpäätöksen liitetiedot
- talousarvion toteutumisvertailu
- toimintakertomus
- konsernitilinpäätös

Kuntalain mukaan kunnan tilinpäätös on laadittava kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä eli tilikautta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä. Laatiomisella tarkoitetaan sitä, että tilinpäätös on hallituksen allekirjoittama. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja. Tilinpäätös on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätösasiakirja sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Toimintakertomuksessa on esitettävä muun muassa selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on annettava myös tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

2 Toimintakertomus

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2023

Vuonna 2023 elettiin historiallista aikaa, sillä sote-uudistuksen myötä sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyivät Suomessa hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Näin ollen muiden kuntien tavoin Keuruun kaupungissakin opeteltiin uuden kunnan arkea sekä rakennettiin yhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Kunnan tehtävistä suurin osa koostuukin nykyään kasvun ja hyvinvoinnin palveluista aiemman perusturvan sijaan. Kaupungin toiminnassa uusi aika otettiin vastaan hyvin, sillä uudistukseen oli reagoitu jo edellisvuonna muun muassa organisaatiouudistuksen ansiosta. Peruspalvelujen – kuten opetus-, varhaiskasvatus- ja kunnallistekniset palvelut – lisäksi kaupungissa panostettiin elinvoimatyön kehittämiseen ja uudelleen asemointiin.

Taloudellisesti vuosi 2023 oli edellisvuoden kaltaisesti hivenen haasteellinen, johtuen Venäjän aloittamasta hyökkäyssodasta Ukrainaan. Sota vaikutti edelleen koko maailmantalouden kehitykseen, mikä näkyi myös Keuruulla. Korot pysyivät aiempaa korkeammalla tasolla ja inflaatio kasvoi alkuvuodesta. Tilastokeskuksen mukaan keskimääräinen kuluttajahintojen vuosimuutos eli inflaatio oli 6,2 prosenttia vuonna 2023. Aiemman vuoden tapaan niin sanottu energiakriisin uhka oli väistynyt, mutta energian hintojen nousu näkyi yhä arjessa. Inflaatio vaikutti edelleen Keuruun kaupungin toimintakuluihin, mutta ansiokkaan kulukurin johdosta suurta iskua kaupungin taloudelle ei aiheutunut. Ukrainan kriisin myötä Keuruulle on majoittunut sotaa pakenevia ukrainalaisia ja vuoden loppupuolella moni heistä haki Keuruulta kotikuntaa. Tämä näkyy Keuruulle maahan muuttaneiden kasvaneessa määrässä.

Keuruun kaupungin talousarvio vuodelle 2023 laadittiin aiemman vuoden tapaan alijäämäisenä. Alkuperäinen talousarvio oli 898.470 euroa alijäämäinen, mutta tilanetta tarkistettiin tilikauden aikana ja viimeisen talousarviomuutoksen jälkeen tilikauden alijäämäksi arvioitiin 218.490 euroa. Tilinpäätöksessä tulos saatiin nostettua reilusti ylijäämäiseksi tuloksen ollessa 454 000 euroa.

Arvioitua parempaan tulokseen vaikuttaa muun muassa se, että toimintatuotot toteutuivat kokonaisuudessaan arvioitua parempina. Kokonaisvaikutus oli +436 000 euroa. Lisäksi henkilöstökulut alittuivat 381 000 euron edestä. Kaupungin henkilöstökulut olivat yhteensä 24,7 miljoonaa euroa. Palvelujen ostoissa ja materiaalihankinnoissa oli myös säästöä noin 129 000 euroa. Toimintakulut kokonaisuudessaan alittuivat 442 000 eurolla. Tämä kertoo sekä sääntillisestä kulukurista että talouden tasapainottamistoimenpiteiden onnistumisesta. Tilikauden hyvää tulosta selittää myös se, että aiempien vuosien tapaan sote-palvelut eivät enää tuoneet yllätyksiä lisälasutuksen muodossa. Kaupungin talouden suunnittelu ja hallinta ovatkin helpottuneet, sillä sote-palveluiden tuoma epävarmuus on siirtynyt hyvinvointialueille.

Valtion rahoitus toteutui arvioitua heikompana. Valtionosuuksia kaupunki sai yhteensä 6,72 miljoonaa euroa ja verotuloja kertyi 21,81 miljoonaa. Edellisvuoteen luvut eivät ole verrattavissa, sillä sote-uudistuksen myötä valtionrahoitusta on kokonaisuudessaan leikattu. Muutetusta talousarviosta verotulokertymä heikkeni noin 447 000 eurolla, kun taas valtionosuudet pysyivät lähes arvioidussa.

Väestömuutos vuonna 2023 oli -0,8 prosenttia (-70 henkilöä). Lapsia syntyi Keuruulla ennätysellisen vähän, yhteensä 32. Viimeisten kymmenen vuoden aikana syntyvyys on vaihdellut 90 ja 47 lapsen välillä. Keuruun väkiluku oli kokonaisuudessaan 9 180.

Toiminnallisesti vuoden aikana keskityttiin toimeenpanemaan kaupunkistrategian toimenpideohjelmia. Strategian toteutumisen seurantaan kehitettiin raportointityökalua, joka toimii hyvänä apuna arjen työssä kaikilla toimialoilla. Kaupunkistrategian toteutuminen onkin hyvällä tasolla, sillä seuraava päivityshetki on vuosi 2025 uuden valtuustokauden alkaessa.

Lisäksi panostimme edessä olevaan TE2025-uudistukseen, jonka myötä työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät valtiolta kunnille vuoden 2025 alussa. Työ oppivan yrityskaupungin eteen jatkui hienosti.

Kaupunki on elänyt taloudellisten haasteiden parissa jo usean vuoden ajan. Vuonna 2022 valtuusto hyväksyi ensimmäisen talouden tasapainottamisohjelman, mutta talouden tasapainottamista jatkettiin myös tilinpäätösvuonna. Valtuusto hyväksyi 2. ohjelman joulukuussa. Näiden kahden ohjelman myötä kaupunki pyrkii tasapainottamaan talouttaan muun muassa henkilöstöresursseja vähentämällä ja palveluverkkoa uudistamalla.

Kaupungin konsernirakenteen tarkastelua jatkettiin. Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos yhtiöitettiin ja uusi Keuruun Asunnot Oy aloitti vuoden alussa. Varsinainen toiminta pääsee alkamaan kuitenkin vasta vuonna 2024, kun liikelaitoksen operatiivinen toiminta ja omaisuus siirtyy yhtiölle. Keurusseudun Ateria- ja tukipalvelut Oy aloitti toimintansa maaliskuussa. Usean tytäryhtiön toiminnasta teetettiin selvityksiä, tavoitteena yhtenäistää ja järkeistää kaupunkikonsernin palvelutuotantoa kokonaisuudessaan. Tulevaisuudessa tavoitteena on, että Keuruun kaupungin konsernissa palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti saatavilla olevin resurssein.

Tilinpäätösvuosi 2023 sujui kaiken kaikkiaan Keuruulla hyvin. Moni asia nytkähti eteenpäin ja voimme olla ylpeitä siitä, että olemme tehneet kaikki voitavamme vastataksemme muuttuvan yhteiskunnan ja palvelutarpeen haasteisiin. Keuruuta, niin kuin monta muutakin kuntaa Suomessa, haastaa vähenevä väestö ja tulevaisuuden epävarma valtionrahoitus. Mutta kun teemme parhaamme sen eteen, että kaupunkiorganisaatiomme reagoi nopeasti ja joustavasti muutoksiin, olemme etujoukoissa ottamassa tulevaisuuden haasteita vastaan. Aktiivinen ja muuntautumiskykyinen kunta pystyy itse vaikuttamaan muutoksiin, eikä ole virran vietävänä.

Haluan kiittää niin henkilöstöä, luottamushenkilöitä, yhteistyökumppaneita kuin kuntalaisiakin kuluneesta vuodesta ja loistavasta yhteistyöstä – työ Keuruun hyvinvoinnin ja elinvoiman eteen jatkuu voimakkaana!

Noora Pajari

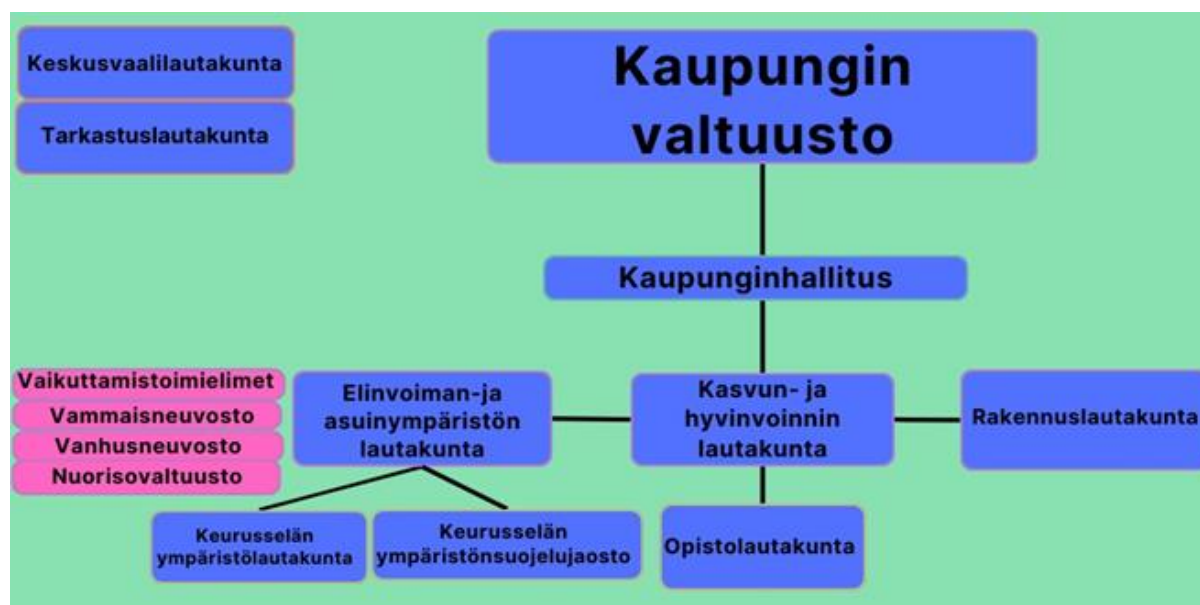
Kaupunginjohtaja

2.1.2 Kaupungin hallinto

Kaupungin palveluorganisaatio (=henkilöstöorganisaatio) 1.1.2023 alkaen

Kaupungin luottamushenkilöorganisaatio

Tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisia toimielimiä ovat Keskusvaalilautakunta, Tarkastuslautakunta, Kaupunginhallitus, Elinvoiman ja asuin ympäristön lautakunta, Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta, Opistolaikakunta, Rakennuslautakunta, Keurusselän ympäristö lautakunta, Keuruun Vesi liikelaitoksen johtokunta ja Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitoksen johtokunta.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, toimialajohtajat (hallintojohtaja, elinvoimajohtaja ja hyvinvointijohtaja), talouspäällikkö, johtava rakennustarkastaja, ympäristöterveyspäällikkö, vesihuoltopäällikkö ja asuntopäällikkö.

2.1.3 Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden näkymät

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2023 julkaiseman taloudellisen katsauksen¹ mukaan maailmantalouden näkymät olivat loppuvuonna 2023 epävarmat. Korkeiden korkojen välittyminen yksityiseen kulutukseen ja siihen liittyvä kuluttajien heikko luottamus sekä maailmankaupan vaatimaton kehitys heikensivät näkymiä. Lisäksi geopolittiset jännitteet pysyttelivät korkeana Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen sekä Lähi-idän konfliktin takia. Toisaalta inflaation nopea hidastuminen ja työllisyyden pysyttelemine korkealla monessa taloudessa tukivat kasvunäkymiä. Maailmantalouden ennakkoidaan kasvaa 2,7 prosenttia vuonna 2024. Kasvu kiihtyy kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

VM:n katsauksen mukaan tunnelma kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla oli loppuvuodesta 2023 melko optimistinen. Markkinakorot kääntyivät laskuun, kun odotukset rahapolitiikan keventämisestä aikaistuivat. Pitkienkin korkojen suunta kääntyi nopeaan laskuun, joskin niihin vaikuttavat muutkin tekijät. Eurooppalaiset osakeindeksit olivat loppuvuonna hienoisessa kasvussa. Erityisesti pankkien näkymät olivat myönteiset, kun vielä keväällä 2023 pelättiin pankkien ongelmien kärjistymistä Yhdysvalloissa ja osin Euroopassakin. Melko vakaina pysyneet valtionlainojen korkoerot osoittivat tilanteen olevan rauhallinen loppuvuodesta. Riskeinä joulukuussa nähtiin inflaation kiihtyminen uudelleen keskuspankkien tavoitetasojen yläpuolelle sekä odottamattomat markkinahäiriöt, jotka voivat johtaa ketjureaktioihin ja laajempiin vaikutuksiin. Erityisesti geopolitiikan käänteet voivat aiheuttaa tämänlaisia reaktioita.

Maailmantalouden näkymiin liittyvät riskit painottuivat melko vahvasti alasuuntaan. Lokakuussa 2023 puhjennut Lähi-idän konflikti voi vaikuttaa herkkiin energiamarkkinoihin, joskin pelot kriisin eskaloitumisesta vaimenivat vähitellen. Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen ylläpitää geopolittisia jännitteitä. Inflaation kiihtyminen uudelleen johtaisi kireään rahapolitiikan jatkumiseen, mikä heikentäisi kasvunäkymiä maailmanlaajuisesti. Geotaloudellisen fragmentaation eteneminen syventäisi jakolinjoja maailmantaloudessa ja -kaupassa. Kiinan talouden ongelmien kärjistyminen voisi heikentää koko maailmantalouden näkymiä. Ilmastomuutoksen vaikutukset voivat aiheuttaa odotettuakin suurempia haitallisia talousvaikutuksia.

Inflaation odotettuakin nopeampi hidastuminen kasvattaisi reaalituloja ja vahvistaisi kulutuskysyntää laajasti. Tätä näkymää tukisi odotettuakin vahvempana etenevä työllisyystilanne monessa taloudessa. Geopolittisten jännitteiden lieventyminen lisäisi luottamusta maailmanlaajuisesti.

VM:n katsauksen mukaan Suomi oli vuoden 2023 lopulla taantumassa. Taantumasta arvioitiin tulevan syvempi ja pidempi kuin mitä oli odotettu. Näin ollen myös kuva vuodesta 2024 heikentyi.

¹ Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:95

Suomessa alkuvuosi 2023 toteutui ennakoitua heikommaksi. Palvelujen kysyntä ei kannatellutkaan yksityistä kulutusta enää vuoden toisella neljänneksellä. Myös investoinnit vähenivät ennakoitua enemmän. Kääntein kehnompaan odotettiin ajoittuvan vuoden kolmannelle neljännekselle. Näin kävikin, mutta ennakkotietoja mukaan kolmas vuosineljännes oli odotettuakin kehnempi.

Vaikka palkat nousivat ja inflaatio hidastui nopeasti, korot purivat täydellä voimallaan kulutukseen ja investointeihin, työllisyys heikkeni ja kotitalouksien taloudellinen alakulo alkoi kasvaa uudelleen.

VM:n katsauksessa talouden suhdanteen arvioidaan kääntyvän suotuisammaksi vuoden 2024 aikana, mutta Suomen talous ponnistaa tuleviin vuosiin silti vajaakuntoisena. Covid-19 pandemia, Venäjän hyökkäys Ukrainaan, hintojen, kustannusten ja korkojen nousu sekä taantuma ovat tukkineet talouden verenkiertoa tilanteessa, jossa Suomen talous olisi tarvinnut jo valmiiksi pallolaajennusta. Julkisen talouden näkymä on ollut synkeä pitkään eikä valoa tahdo näkyä nytkään.

Kuntatalouden tila 2023

Valtiovarainministeriön mukaan vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, vaikkakin kulutusmenojen kasvu oli nopeampaa kuin aiemmin arvioitiin. Toisaalta investointimenoja kertyi selvästi vuotta 2022 vähemmän. Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan lähellä tasapainoa vuosina 2023 ja 2024. Alijäämät syvenevät vuosina 2025–2028 noin 0,3–0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen muun muassa nopeasti kasvavien kustannusten sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja jaksotusten seurauksena. Alijäämät kasvattavat kuntahal-
linnon velkaa, mutta velan kasvu suhteessa BKT:hen pysyy hyvin maltillisena.

Kuntaliitto toteaa², että vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Vuonna 2023 kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeensä tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2023.

Kuntien vahva tilikauden tulos ohjautuu siis nopeasti kasvaneiden investointien rahoittamiseen. Kunnat käyttivät ylijäämäänsä myös lainakannan vähentämiseen alustavan arvion mukaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Kuntien lainakanta on pienentynyt jo toista vuotta peräkkäin.

Kuntaliitosta todetaan, että valitettavasti kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi.

² Kuntaliiton tiedote 6.2.2024: Kuntatalous asettui tasapainoon vuonna 2023 – taloutta avittivat huomattavat poikkeuserät

Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruisiksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä. Kuntatalouden näkymät synkkenevätkin dramaattisesti lähitulevaisuudessa, kun sote-uudistuksen poikkeuserät poistuvat.

Kuntien toimintamenot supistuivat sote-muutoksen vuoksi arviolta 50–60 prosenttia, mutta verotuloissa muutos oli verohäntien vuoksi pienempi. Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmin. Samalla rahoitusmarkkinoiden tilanne kasvatti toisaalta kuntien korkotuottoja noin 100 miljoonalla.

Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta.

2.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja merkittävimmistä riskeistä

Maailmanpolitiikan tilanne on edelleen lisännyt talouden epävarmuutta. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan nosti energian, raaka-aineiden ja ruoan hintoja. Toimintakulut ovatkin nousseet huomattavasti parin viime vuoden aikana. Myös kuluvan työehtosopimuskauden palkankorotukset ovat nostaneet merkittävästi kaupungin toimintakuluja henkilöstökustannusten osalta. Inflaation kehitys vaikuttaakin suoraan myös Keuruun kaupunkiin tätä kautta.

Lainojen korkojen nousu lisäsi myös tälle tilikaudelle haasteita, mutta kesällä 2023 tehdyt korkosuojaukset toivat helpotusta ja korkokulujen kehitystä saatiin kuriin. Korkosuojauksen kautta korkokulujen kehitystä pystytään myös ennakoimaan aiempaa paremmin. Positiivista on se, että kaupungin velan noston tarvetta tulevaisuudessa vähentää kaupungin aikaisemmat panostukset tärkeisiin palveluihin, kuten päiväkoiteihin ja koulurakennuksiin. Keuruun palveluverkkoon panostaminen on ollut monipuolista ja toimitilat ovat hyvässä kunnossa, mikä mahdollistaa hyvien peruspalveluiden järjestämisen.

Sote-uudistuksen myötä sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät Keski-Suomen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Sote-palvelut ovat aiemmin aiheuttaneet kaupungin talouteen suurta epävarmuutta, sillä kustannusten kasvu ja esimerkiksi ennakoidut palvelutarpeet sairaanhoidossa tai sosiaalipalveluissa saattoivat heilauttaa kaupungin taloutta vuositasolla rajustikin. Kuluneena vuonna tämäntyyppistä palvelutarpeen ennakoidettomuutta ei enää ollut. Mutta tulevaisuuteen haasteen asettaa hyvinvointialueen palveluverkkorakenne. Kaupunki on vuokrannut merkittävän määrän toimitiloja hyvinvointialueelle. Mikäli toimitiloista luovutaan, ei kaupungilla ole niille käyttöä, jolloin tiloja saattaa jäädä tyhjiin. Keuruulla ei ole samanlaista yksityisen kiinteistösijoittamisen markkinatilannetta kuin suurissa kasvukeskuksissa. Kaupungin sote-kiinteistöt ovatkin merkittävä riski tulevaisuutta ajatellen.

Edellisenä vuonna Keuruun kaupunki varautui Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin alijäämiin ja tuolloin kirjattiin pakollisiin varauksiin 2 705 246 euroa. Tuosta summasta

noin 927 000 euroa on vielä suorittamatta Keski-Suomen hyvinvointialueelle, sillä Keski-Suomen kunnat ovat riitauttaneet asiaan liittyvän päätöksen, eikä ratkaisua ole vielä tullut (khal 19.6.2023/§ 149). Summa näkyy kaupungin taseessa velkana.

Kunnille on siirtymässä uusia tehtäviä, kun TE-palvelujen järjestäminen siirtyy kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien. Uudistus tulee lisäämään kuntien kustannuksia, mutta samalla myös kuntien valtionosuudet nousevat. Tilinpäätöshetkellä valtionosuusennusteet näyttävät siltä, että Keski-Suomi tulee häviämään TE-palveluihin liittyvässä uudistuksessa. Uudistus sisältääkin riskin siitä, että kunnan vastuut ja velvoitteet lisääntyvät, mutta valtion rahoitus ei kata näitä siirtyviä kustannuksia kokonaisuudessaan.

Kokonaisuudessaan valtionosuusrahoitus voidaan nähdä merkittävänä riskinä tulevaisuudessa. Orpon hallitus on käynnistänyt valtiontalouden sopeuttamistoimia, jotka sisältävät merkittäviä uudistuksia muun muassa työmarkkinoille. Myös valtionosuusjärjestelmää tullaan uudistamaan; syksyllä 2023 käynnistetyssä valtionosuusuudistuksessa pyritään päivittämään kuntien rahoituksen kokonaisuutta vastaamaan paremmin kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen voimaantuloa tavoitellaan vuoden 2026 alusta. Työtä tehdään kiireisellä aikataululla ja kuntakentän rahoituksen osauudistuksena. Riskinä on, ettei uudistus vastaa kuntien tarpeisiin, eikä siinä kyetä ottamaan huomioon kuntakentän erilaisuutta niin maantieteellisesti kuin sosiodemografisesti.

Vuoden 2023 aikana kaupungin konsernijohto teetti erillisselvitykset sekä Keuruun Toimitilat Oy:stä että Keuruun Jäähalli Oy:stä. Keuruun Toimitilat Oy on taloudellisesti vaikeuksissa ja yhtiö tekikin tilinpäätösvuoden kesällä ilmoituksen oman pääoman painumisesta negatiiviseksi. Yhtiö on käynnistänyt taloustilanteen tervehtyttämistoimet yhteistyössä konsernijohtoon kanssa. Yhtiön tavoitteena on vuoden 2024 aikana tehdä selkeä suunnitelma siitä, miten yhtiön tilannetta kohennetaan, jotta se pystyy toimimaan terveellä pohjalla myös tulevaisuudessa. Kaupungilla on takausvastuita yhtiön veloista vajaan 5 miljoonan euron edestä, minkä lisäksi yhtiö on edellyttänyt kaupungin pääomitusta yhtiöön. Tilanne ei voi jatkua siten, että yhtiön toiminta edellyttää jatkuvaa kaupungin rahoitusta.

Keuruun Jäähalli Oy:n taloustilanne on myös huolestuttava ja yhtiö sekä konsernijohto tilasivat yhdessä erillisselvityksen yhtiön tulevaisuuden kehittämismahdollisuuksista. Yhtiö ei ole pahasti velkaantunut, mutta se ei kykene investoimaan riittävässä määrin toimintaan. Lisäksi riskinä on, että kaupunki joutuu rahoittamaan yhtiön toimintaa tulevaisuudessa.

2.1.5 Kaupungin henkilöstö

Keuruun kaupungilla työskenteli 31.12.2023 liikelaitokset mukaan lukien yhteensä 599 henkilöä, joista vakituisia oli 399. Vakituisten henkilöstön määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta $666 - 399 = 267$ henkilöä. Tästä suurin osa johtui vuoden 2023 tapahtuneesta hyvinvointialuemuutoksesta, sillä muutoksen myötä 1.1.2023 hyvinvointialueelle siirtyi 227 vakituista henkilöä ja 1.3.2023 uuteen ateriyhtiöön siirtyi 31 vakituista henkilöä.

Vuoden 2023 henkilöstökulut olivat yhteensä 25 133 505 euroa. Henkilöstökuluista palkkoja ja palkkioita oli 20,3 miljoonaa euroa ja henkilösivukuluja 4,8 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut ovat vähentyneet edellisestä vuodesta yli 13 miljoonaa euroa, mikä johtuu yllä kuvatuista suurista organisaatiomuutoksista.

Henkilöstöasioita kuvataan tarkemmin kaupungin henkilöstökertomuksessa.

2.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta operatiivisena toimintana kuuluvat kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja muulle johdolle. Valtuusto on 17.11.2014 hyväksynyt asiakirjan Keuruun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallitus on 17.12.2014 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Ohjetta päivitettiin toukokuussa 2018.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan selvittämiseksi ja riskien arvioimiseksi on ollut mahdollista käyttää arviointimenettelylomaketta. Lomakkeella on selvitetty seuraavia asioita: 1) johtamistapa ja valvontakulttuuri, 2) riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta, 3) valvontatoimenpiteet, 4) tiedonkulku ja raportointi ja 5) seuranta.

Toimialat ja liikelaitokset ovat toteuttaneet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointia itsenäisesti. Yhteistä koontia tuloksista ei vuodelta 2023 ole tehty.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessin kehittäminen käynnistettiin vuoden 2023 aikana ja prosessi saatetaan loppuun vuonna 2024.

2.3 Strategian toteutuminen

Keuruun kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian kesäkuussa 2022. Kaupunkistrategia ”Oppiva yrityskaupunki” laadittiin vuosille 2022–2032 ja se sisältää neljä strategista tavoitetta:

- Rohkeasti kokeileva
- Lempeästi läsnä
- Yhdessä tekevä
- Vastuullisesti toimiva

Samassa yhteydessä päätettiin kaupunkistrategian toimeenpanoa varten laadittavista toimenpideohjelmista, jotka valtuusto hyväksyi saman vuoden syksyllä. Toimenpideohjelmiä laadittiin kolme:

- Hallinto- ja konsernipalvelut
- Kasvun ja hyvinvointi
- Elinvoima ja asuinympäristö

Toimenpideohjelmissa kuvataan konkreettisesti ne toimenpiteet, joiden kautta strategiset tavoitteet saavutetaan. Toimenpideohjelmat koostuvat päästrategiasta johdetuista alatavoitteista ja niiden mittareista. Toimenpiteiden yhteydessä on kuvattu kullekin toimenpiteelle tavoiteaikataulu, johon mennessä kyseinen toimenpide tulee olla tehtynä. Jotkin toimenpiteet on suunniteltu jatkuviksi, joten niille ei ole erikseen mää-

riteltyä aikataulua. Toimenpideohjelmat on laadittu valtuustokauden mittaisiksi ohjelmiksi. Toimenpideohjelmista on nostettu talousarviovuodelle asetetut tavoitteet määritellyn aikataulun mukaisesti.

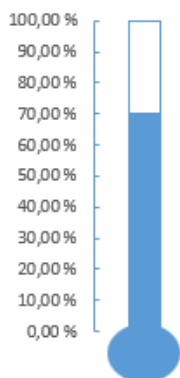
Kaupunkistrategian ja toimenpideohjelmien toteutumisen seuranta toteutetaan vuositason talousarvion laatimisen yhteydessä sekä osavuositarkastuksina neljännesvuosittain ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Seuranta varten on työstetty seuranta- ja raportointityökalua, jonka avulla kaupungin johtoryhmä, kaupunginhallitus sekä valtuusto pääsevät seuraamaan toimenpiteiden edistymistä ja strategian toimeenpanon kokonaiskuvaa.

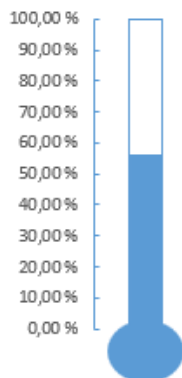
Kokonaiskuvasta on laadittu seuraavat kuvaajat, jotka hahmottavat strategian toimenpideohjelmien edistymistä kunkin strategisen kärjen osalta:

LEMPÄÄSTI LÄSNÄ

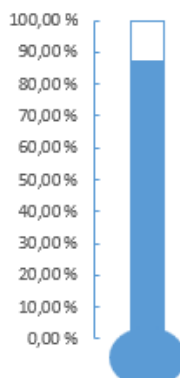
koko kaupunki

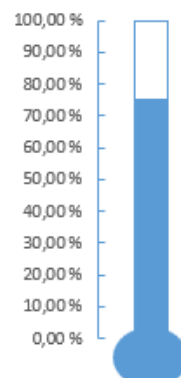
Hallinto- ja konsernipalvelut

Elinvoima- ja asuin ympäristö

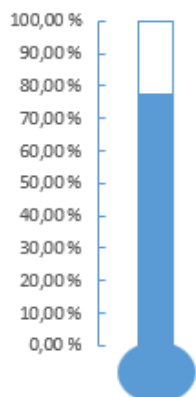
Kasvu- ja hyvinvointi

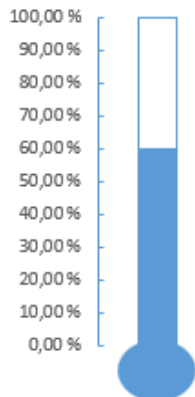
Lempästä läsnä: Elinvoima- ja asuin ympäristöpalvelut on tilinpäätösvuonna saavuttanut lähes 90 prosentin toteumatason tämän strategisen tavoitteen toimenpiteiden osalta. Koko organisaation tasolla toimenpiteitä on saatu toteutettua noin 70 prosenttia.

ROHKEASTI KOKEILEVA

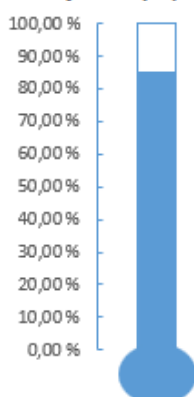
koko kaupunki

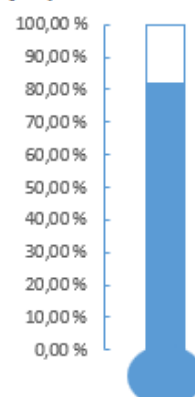
Hallinto- ja konsernipalvelut

Elinvoima- ja asuin ympäristö

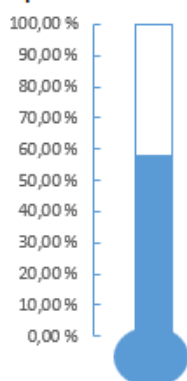
Kasvu- ja hyvinvointi

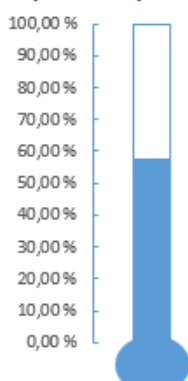
Rohkeasti kokeileva: Koko organisaation tasolla toteumaprosentti on lähes 80. Hallinto- ja konsernipalveluissa toimenpiteiden toteumaprosentti on hiukan vähemmän kuin muilla toimialoilla, mutta kokonaiskuva tavoitteen osalta näyttää hyvältä.

VASTUULLISESTI TOIMIVA

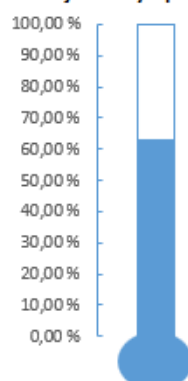
koko kaupunki

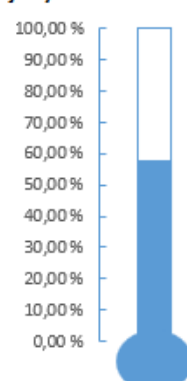
Hallinto- ja konsernipalvelut

Elinvoima- ja asuin ympäristö

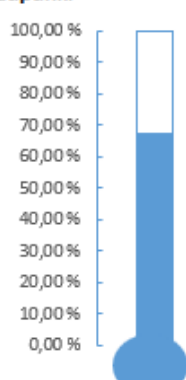
Kasvu- ja hyvinvointi

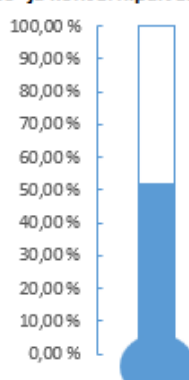
Vastuullisesti toimiva: Kullakin toimialalla ollaan tämän strategisen tavoitteen osalta saatu toteutettua yli 50 prosenttia asetetuista toimenpiteistä. Koko organisaation osalta toteumaprosentti on noin 60, joka on neljästä strategisesta tavoitteesta heikoin tällä hetkellä.

YHDESSÄ TEKEVÄ

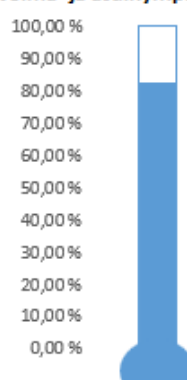
koko kaupunki

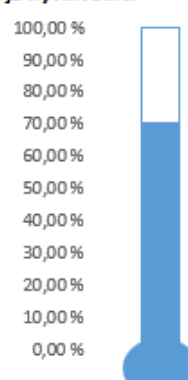
Hallinto- ja konsernipalvelut

Elinvoima- ja asuin ympäristö

Kasvu- ja hyvinvointi

Yhdessä tekevä: Hallinto- ja konsernipalveluissa toimenpiteiden toteumaprosentti on hiukan yli 50, elinvoima- ja asuinympäristön toimialalla reilu 80 prosenttia ja kasvun ja hyvinvoinnin palveluissa noin 70 prosenttia. kokonaisuudessaan toimenpiteiden toteuttamisessa ollaan vajaan 70 prosentin tasolla.

Strategian toteutuminen tulosalueittain

Luvussa 3 strategian toteutumista arvioidaan tulosaluetasolla. Kunkin tulosalueen kohdalla on kerrottu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet, jotka on johdettu strategian toimialakohtaisista toimenpideohjelmista. Taulukossa kuvataan strateginen tavoite, sen toteuttamiseksi suunniteltu toimenpide, onnistumista kuvaava mittari sekä tavoitetaso. Toteutumista arvioidaan asteikolla 1–5:

- 1: Toteutuksessa ei ole edetty
- 2: Toimenpiteen suunnittelu on käynnistetty
- 3: Toteutus on aloitettu, mutta ei vielä valmis
- 4: Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista
- 5: Toimenpide on toteutettu

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuvien kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta, ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta. Kaupungin sisäiset taloudelliset tapahtumat on laskelmasta eliminoitu.

2.4.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1.000 €	2023	2022
Toimintatuotot:		
Myyntituotot	10 193	11 180
Maksutuotot	1 888	4 863
Tuet ja avustukset	1 409	2 532
Muut toimintatuotot	6 241	3 961
Toimintatuotot yhteensä	19 731	22 537
Valmistus omaan käyttöön	57	22
Toimintakulut:		
Henkilöstökulut	-25 134	-38 860
Palvelujen ostot	-9 130	-40 685
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-4 224	-5 382
Avustukset	-1 744	-4 347
Muut toimintakulut	-669	-814
Toimintakulut yhteensä	-40 902	-90 087
Toimintakate	-21 114	-67 528
Verotulot	21 808	39 354
Valtionosuudet	6 717	30 954
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	106	9
Muut rahoitustuotot	223	446
Korkokulut	-1 865	-198
Muut rahoituskulut	-18	-18
Vuosikate	5 857	3 018
Poistot ja arvonalennukset	-5 423	-5 080
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	434	-2 062
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	434	-2 062
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	48,4 %	25,0 %
Vuosikate/Poistot, %	108,0 %	59,4 %
Vuosikate €/asukas	638	326
Asukasmäärä	9 180	9 252

Tuloslaskelman analysointi

Vuonna 2023 alkuperäiseen talousarvioon tehtiin muutoksia toukokuussa ja joulukuussa.

Tilikaudella 2023 tilikauden tulos toteutui 434 050 euroa ylijäämäisenä. Tilikauden tulos parani edellisestä vuodesta 2 496 327 euroa.

Vuoden 2023 toimintatuotot olivat 19 730 843 euroa. Toimintatuotot vähenivät edellisestä vuodesta 2 805 715 euroa. Vuoden 2023 toimintakulut olivat 40 901 633 euroa. Toimintakulut vähenivät edellisestä vuodesta 49 185 072 euroa. Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus muodostavat toimintakatteen, joka oli -21 113 912 euroa. Toimintakate kuvaa, kuinka paljon toimintakuluista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Tilivuoden verotulot olivat 21 807 831 euroa. Verotulot vähenivät edellisestä vuodesta 17 546 202 euroa. Valtionosuuksia saatiin 6 716 732 euroa, mikä oli 24 237 195 euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Kun toimintakatteeseen lisätään verotulot ja valtionosuudet, saadaan vuosikate, joka oli 5 856 584 euroa. Vuosikate oli 2 838 375 euroa suurempi kuin vuonna 2022. Rahoitustuotot olivat 329 455 euroa, mikä oli 125 342 euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Rahoituskulut vuonna 2023 olivat 1 883 523 euroa, kun edellisvuonna rahoituskulujen yhteismäärä oli 216 442 euroa positiivinen. Poistot vuonna 2023 oli 5 036 709 euroa, kun se vuonna 2022 oli 5 080 486 euroa. Viime vuonna ei tehty arvonalentumisia, mutta vuonna 2023 arvonalentumisia tehtiin 385 825 euroa.

2.4.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelmassa esitetään kaupungin tilikauden tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Kaupungin tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten organisaatioiden välillä.

RAHOITUSLASKELMA Kaupunki ml. liikelaitokset

		1.1.-31.12.2023 1.000 €	1.1.-31.12.2022 1.000 €
Toiminnan rahavirta:			
Tulorahoitus			
Vuosikate	+/-	5 857	3 018
Satunnaiset erät	+/-	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-1 926	732
Investointien rahavirta:			
Investointimenot	-	-2 147	-3 125
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	143	120
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	328	188
Muut investointitulot		0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	=	2 255	934
Rahoituksen rahavirta:			
Antolainauksen muutokset			
Antolainojen lisäykset	-	0	0
Antolainojen vähennykset	+	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	3 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-2 396	-2 238
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	0	-500

Oman pääoman muutokset	+/-	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-	-21	208
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	-1	5
Saamisten muutos	+/-	1 207	-126
Korottomien velkojen muutos	+/-	-3 493	1 361
Rahoituksen rahavirta	=	-1 704	-1 290
Rahavarojen muutos	=	551	-357
Rahavarojen muutos:			
Rahavarat 31.12.		3 331	2 780
Rahavarat 1.1.		2 780	3 136
Rahavarojen muutos		551	-357
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:			
		2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1.000 €		1 599	10
Investointien tulo-rahoitus-%		292,2	100,4
Laskennallinen lainanhoitokate		0,8	0,4
Kassan riittävyys, pv		25	11
Asukasluku		9 180	9 252

Rahoituslaskelman analysointi

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2023 oli 2 254 856 euroa, mikä oli 1 321 089 euroa edellisvuotta parempi. Keuruun kaupungin investointimenot olivat tilikaudella yhteensä 2 147 301 euroa, mikä oli 977 502 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Kaupungin suurin investointi v. 2023 oli kaavakatujen perusparantaminen (400 000 euroa).

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka on tarvittu varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi. Rahoituksen rahavirraksi muodostui päättyneellä kaudella -1 703 993 euroa.

Kaupungin rahavarojen muutos toteutui 550 864 euroa positiivisena, kun se edellisenä vuotena oli 356 505 euroa negatiivisena.

2.4.3 Tase ja sen tunnusluvut

TASE (1.000 €)

VASTAAVAA:	2023	2022
	1.000 €	1.000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	63	101
Muut pitkävaikutteiset menot	121	166
	185	267
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	7 318	7 333
Rakennukset	65 038	68 606
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 463	15 619
Koneet ja kalusto	1 932	2 337
Muut aineelliset hyödykkeet	109	109
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	112	902
	90 971	94 906
Sijoitukset:		
Osakkeet ja osuudet	9 669	11 584
Muut saamiset	656	653
	10 326	12 237
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen varat	123	104
Muut toimeksiannot	2	0
	125	104
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	2	1
Valmiit tuotteet	0	14
Ennakkomaksut	5	5
	7	21
Saamiset:		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	785	613
Siirtosaamiset	0	0
	785	613
Lyhytaikaiset saamiset:		
Myyntisaamiset	1 355	2 095
Lainasaamiset	404	470
Muut saamiset	184	458
Siirtosaamiset	871	851
	2 813	3 874
Rahoitusarvopaperit	93	93
Rahat ja pankkisaamiset	3 238	2 687
VASTAAVAA YHTEENSÄ	108 543	114 801

VASTATTAVAA:	2023	2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	36 661	37 446
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 671	5 734
Tilikauden yli-/alijäämä	434	-2 062
	40 767	41 118
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Poistoero	0	0
	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	932	2 710
	932	2 710
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	431	432
Muut toimeksiantojen pääomat	3	3
	434	435
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 053	12 756
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta	0	0
Saadut ennakot	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	2 585	2 557
	15 638	15 313
Lyhytaikainen vieras pääoma:		
Joukkovelkakirjalainat	41 500	41 500
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 553	2 246
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta	0	0
Saadut ennakot	106	80
Ostovelat	2 950	4 604
Muut lyhytaikaiset velat	428	765
Siirtovelat	3 236	6 031
	50 772	55 226
Vieras pääoma yhteensä	66 410	69 752
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	108 543	114 801
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste-%	37,6	35,8
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	76,0	75,9
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12., 1.000 €	4 106	3 671
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12., €/asukas	447	397
Lainakanta 31.12., 1.000 €	57 106	56 502
Lainat, €/asukas	6 221	6 407
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1.000 €	58 496	57 790
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 372	6 246
Asukasmäärä	9 180	9 252

Taseen analysointi

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa tilikauden päättymishetkellä. Kaupungin varallisuus ja rahoituksen rakenne esitetään ryhmiteltynä luonteensa mukaisiin omaisuus- ja pääomaeriin.

Kaupungin taseen loppusumma oli tilinpäätöshetkellä 108 058 608 euroa, mikä oli 6 742 618 euroa vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Keuruun kaupungin kokonaislainamäärä oli tilikauden lopussa 57 106 131 euroa. Kokonaislainamäärä kasvoi edellisestä vuodesta 604 494 euroa. Kaupungin kokonaislainamäärästä 41 500 000 euroa oli lyhytaikaisia kuntatodistuslainoja, johon ei ole tullut lisäystä edellisvuoteen verrattuna.

Taseen tunnusluvusta omavaraisuusaste oli 37,6 prosenttia (edellisvuonna 35,8 prosenttia). Lainakanta asukasta kohti väheni 6 221 eurosta 6 407 euroon. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 76,0 prosenttia (edellisvuonna 75,9 prosenttia).

2.5 Kokonaistulot ja -menot

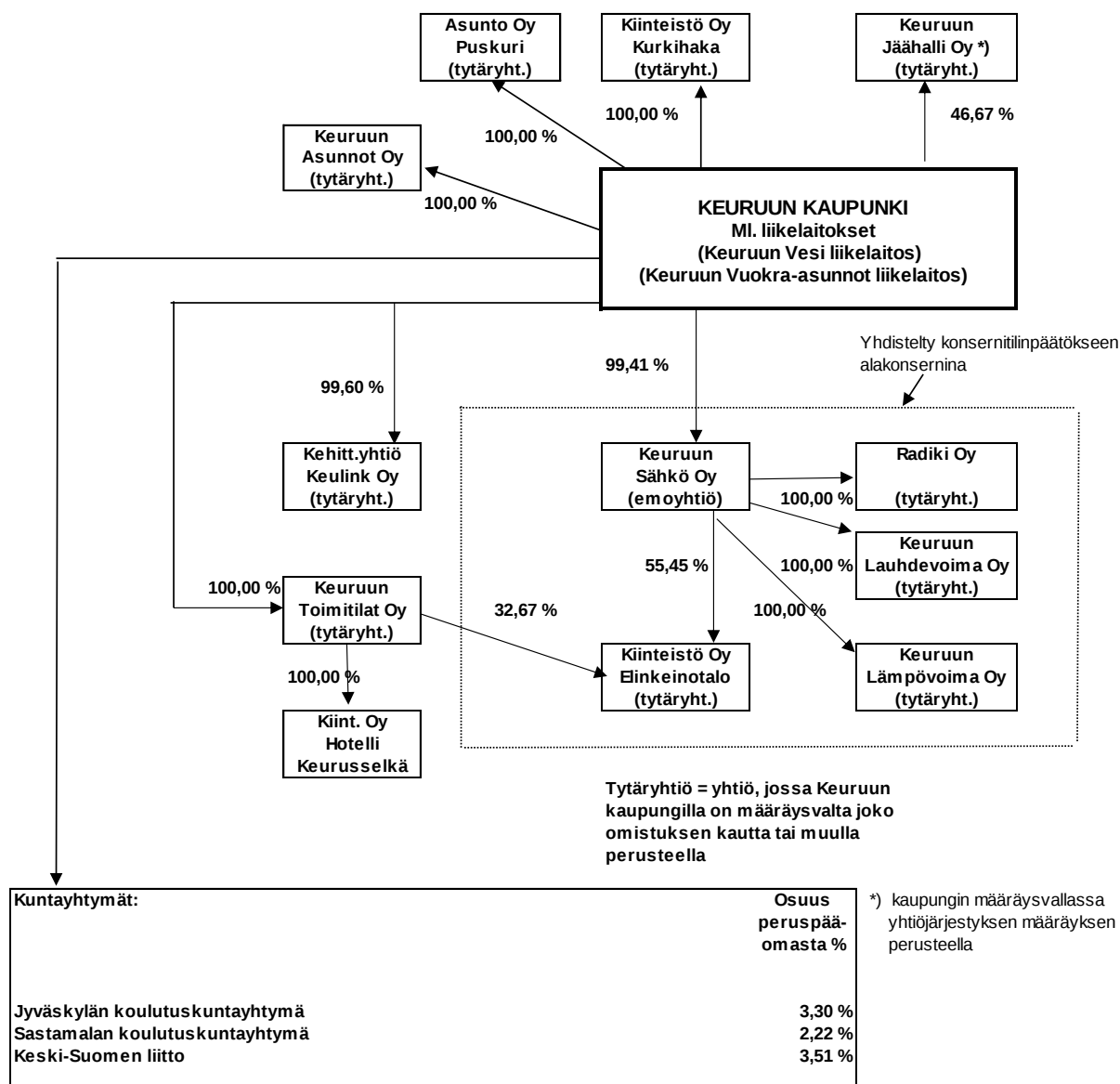
Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2023 1.000 €

Tulot:		Menot:	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	19 731	Toimintakulut	40 902
Verotulot	21 808	Korkokulut	1 865
Valtionosuudet	6 717	Muut rahoituskulut	18
Korkotuotot	106	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	223		
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
		- pakollisten varausten muutos	1 778
Tulorahoituksen korjauserät:		- pysyvien vast. luovutustappiot	5
-pysyvien vastaavien luovutusvoitot	164		
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointeihin	143	Investointimenot	2 147
Pysyvien vastaavien luovutustulot	328		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 396
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Kokonaistulot	52 220	Kokonaismenot	49 111

2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.6.1 Kuntakonsernin rakenne

Konsernirakenteessa on tapahtunut muutoksia vuoden 2023 aikana. Keuruun kaupunginvaltuusto päätti (kvalt 10.10.22/§ 28) perustaa Keuruun Asunnot Oy:n 1.1.2023 lukien ja merkitsi tuolloin 100 osaketta ilman merkintähintaa. Kaupunginhalitus päätti joulukuussa (khall 18.12.23/§ 288) osallistua yhtiön osakeantiin ja merkitä yhtiön osakkeita 100 kappaletta apportiomaisuuden nettoarvoon perustuvalla summalla (yhteensä 1.142.891,52 euroa). Osakkeiden merkitsemisen jälkeen kaupungilla on kokonaisuudessaan 200 osaketta yhtiöstä ja kaupunki on yhtiön ainoa osakkeenomistaja. Antiosakkeet maksettiin apporttina luovuttamalla yhtiölle Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitoksen liiketoiminta varoineen ja velkoineen, lukuun ottamatta Koy Kurkihakan ja As Oy Puskurin osakkeita. Lisäksi apporttina luovutettiin Keuruun kaupungin Tilapalveluiden rakennukset Metsätähti, Takasen Talo, Kivilouhoksen asuntolat ja Neliapila.

Keuruun kaupungin konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen tilinpäätökset ja niiden kuntayhtymien tilinpäätökset, joissa Keuruun kaupunki on jäsenenä. Kaupungin konsernitilinpäätöksessä on esitettävä konsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt (kaupunki, liikelaitokset, osakeyhtiöt ja kuntayhtymät) olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Sitä varten eliminoidaan konserniyhteisöjen välisiin liiketapahtumiin perustuvien konsernin sisäisten erien vaikutus (KPL 6:7.1 §). Tällaisia eliminaitavia eriä ovat muun muassa konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet.

2.6.2 Konsernivalvonnan järjestäminen

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä, jossa säädetään konserniohjauksesta sekä konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

Konsernin ohjaus ja valvonta perustuvat valtuuston 22.5.2017 hyväksymään konserniohjeeseen, jonka mukaan valtuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset ja hyväksyy konsernia ja konserniyhteisöjä koskevat tavoitteet vuosittain talousarviossa. Konserniohjeen lisäksi valtuusto on hyväksynyt 17.11.2014 Keuruun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan perusteet -asiakirjan.

Tytäryhteisöillä on konserniohjeen mukaan velvollisuus esittää konsernijohtolle kuvaus tilikauden aikaisista merkittävistä muutoksista.

Konserniohje on vanhentunut ja ohjeen päivitys käynnistettiin vuonna 2023, mutta valmistelutyö jatkuu vuodelle 2024. Tavoitteena on, että vuoden 2024 aikana kaupungin konserniohje ja omistajapolitiikka saadaan päivitettyä.

Syksystä 2022 on otettu käyttöön uusi konserniohjauksen toimintamalli. Toimintamallissa tytäryhteisöille ja liikelaitoksille järjestetään vuosittain yksi yleinen konsernitapaaminen, minkä lisäksi kullakin yhteisöllä on oma neuvottelunsa kaupungin konsernijohtoon edustajien kanssa. Neuvotteluissa käydään läpi yhtiöiden ajantasainen tilanne sekä asetetaan tavoitteet tulevalle talousarviovuodelle.

Vuonna 2023 konserniohjaus toteutui edellä kuvatun mallin mukaisesti. Neuvottelut ajoittuivat alkusyksyyn 2023. Lisäksi joidenkin yhtiöiden kanssa on järjestetty tarpeen mukaan erillisiä neuvotteluita, esimerkiksi Keuruun Sähkö Oy:n sekä Kehittämissyhtiö Keulink Oy:n kanssa.

2.6.3 Konserniyhtiöiden tilikauden merkittävimmät tapahtumat

Keuruun Sähkö Oy

Keuruun Sähkö Oy, Keuruun Lämpövoima Oy, Radiki Oy, Keuruun Lauhdevoima Oy ja Kiinteistö Oy Keuruun Elinkeinotalo muodostavat konsernin, jonka emoyhtiö on Keuruun Sähkö Oy. Alueverkkoyhtiö Sähkö-Virkeät Oy on Keuruun Sähkön omistusyhteisyritys, josta omistusosuus on 35,5 prosenttia. Kiinteistö Oy Keuruun Elinkeinotalosta Keuruun Sähkö Oy omisti vuoden 2023 lopussa 55,45 prosenttia.

Keuruun Sähkö Oy:n (konserni) liikevaihto oli tilikaudella 16 855 000 euroa, kun se vuonna 2022 oli 18 139 000 euroa. Keuruun Sähkö Oy:n (konserni) tilikauden tulos

oli 589 689 euroa ylijäämäinen, kun se vuonna 2022 oli 498 584 euroa. Vuodelle 2023 konsernijohtoon asettama osinkotavoite oli 321 000 euroa. Tavoite ei toteutunut, sillä osinkoa jaettiin 99 510 euroa.

Valtuusto on asettanut kaupunkistrategian konsernipalveluita koskevassa toimenpideohjelmassa tytäryhtiöilleen tavoitteen, jonka mukaan tilikauden tuloksen tulee olla positiivinen. Näiltä osin tavoite Keuruun Sähkö Oy:n osalta täyttyi.

Riskit ja epävarmuustekijät

Suurin riski on sähköverkon rikkoontuminen luonnonilmiöiden seurauksena. Tätä on pyritty torjumaan ennakkoon vuosittaisilla huolto- ja raivaussuunnitelmilla sekä riittäväällä verkostovakuutuksella.

Vuonna 2020 alkanut huomattavan korkea materiaalien ja komponenttien kustannusten nousu on edelleen riski lähivuosien säävarman sähköverkon investointisuunnitelman toteutumiselle niin verkonrakennus- ja kunnossapitoliiketoiminnalle kuin verkko-liiketoiminnalle. Uusi Energiaviraston valvontamalli on myös huomattava riski tulevien vuosien investoinneille, koska mallin mukainen laskennallinen tuottopohja tulee heikkenemään. Valvontamallista on tehty markkinaoikeuteen valitus useiden kymmenien verkkoyhtiöiden toimesta.

Lämpöliiketoiminnan suurimpana riskinä on polttoaineiden saatavuus ja hinnoittelu, joka vaikuttaa edelleen kaukolämmön hintatasoon. Erilaiset LTO- ja geotermiset ratkaisut ovat aiempaa kilpailukykyisempiä, erityisesti huomattavien energia-avustuksien mahdollistamana. Muun muassa muuttotappiosta johtuva mahdollinen kaukolämpökulutuksen pieneneminen yhdessä valtakunnallisen polttoaineiden heikon saatavuuden kanssa voivat aiheuttaa huomattavan taloudellisen ja jopa huoltovarmuudellisen riskin.

Kunnossapitoliiketoiminnan riskinä on kapea asiakaspohja ja mahdolliset asiakkaiden markkinatilanteesta johtuvat tuotantoseisokit.

Keuruun Toimitilat Oy

Keuruun Toimitilat Oy on kokonaan Keuruun kaupungin omistama kiinteistöyhtiö. Yhtiön tehtävänä on rakentaa, ostaa ja myydä sekä hallita omistus- ja vuokraoikeuden nojalla kiinteistöjä ja huoneistoja vuokrattavaksi.

Keuruun Toimitilat Oy:n tilikauden liikevaihto oli 864 475 euroa, kun se vuonna 2022 oli 830 180 euroa. Vuonna 2023 yhtiön tilikauden tulos oli -259 924 euroa alijäämäinen, kun se vuonna 2022 oli -173 050 euroa. Vuodelle 2023 valtuuston asettama tilikauden tulostavoite oli nolla siten, että poistot huomioidaan verotuksessa hyväksyttävien poistojen mukaan. Tavoite ei toteutunut.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023 olivat seuraavat:

Käyttöaste 95 %

- Tavoite toteutunut

Erillisselvityksen laatiminen yhtiön taloudellisen tilanteen kohentamiseksi

- Tavoite toteutunut

Lainojen uudelleenjärjestely

- Yhtiö on ilmoittanut, että vuonna 2023 oli erittäin huono aika lainojen kilpailuttamista ajatellen, melko korkeasta korkotasosta johtuen.

Kohteiden myyntimahdollisuudet

- Yhtiö on ilmoittanut, että tavoitteen toteuttamiseksi haasteena on saada myynnistä riittävän korkea hinta. Kaikkineen 7 kiinteistöstä on lunastussopimus, jolloin niiden myynti tapahtuu kyseessä olevan sopimuksen mukaisesti. Vaikeasti vuokrattavien kiinteistöjen myyntiä tulee harkita.

Tilikauden tulos positiivinen

- Tavoite ei täytynyt.

Kehittämisyhtiö Keulink Oy

Kehittämisyhtiö Keulink Oy:n toiminnan tarkoituksena on Keurusseudun elinkeinoelämän ja elinvoiman edistäminen sekä alueen tuotantorakenteen monipuolistaminen. Yhtiö toimii kiinteässä yhteistyössä sekä Keuruun kaupungin että ulkopuolisten yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Kehittämisyhtiö Keulink Oy:n tilikauden 2023 liikevaihto oli 254 489 euroa, kun se vuonna 2022 oli 343 339 euroa. Vuonna 2023 yhtiön tilikauden tulos oli alijäämäinen -44 278 euroa, kun se vuonna 2022 oli -171 659 euroa.

Yhtiölle on asetettu monivuotiset tavoitteet kaupungin ja yhtiön välisessä yhteistyösopimuksessa. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan syksyisin konserniohjausneuvotteluissa, hallitusten yhteistapaamisissa sekä valtuustolle annettavassa raportissa vuosittain yhtiön tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä.

Keuruun Asunnot Oy

Vuoden 2023 talousarviota laadittaessa tavoitteena oli, että Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos toimisi yhtiönä 1.1.2023 alkaen. Yhtiö perustettiin ja se aloittikin 1.1.2023 alkaen, mutta Keuruun Vuoka-asunnot liikelaitoksen toiminta ja omaisuus siirtyy yhtiölle vasta 1.1.2024 alkaen. Näin ollen tilinpäätösvuodelta yhtiön toiminnassa ei ole kaupunkikonsernin kannalta oleellisia tapahtumia.

Keuruun Jäähalli Oy

Keuruun Jäähalli Oy on Keuruun kaupungin ja Keupa HT Ry:n yhteisyritys. Keuruun kaupunki omistaa yhtiöstä 46,67 %. Yhtiön tytäryhtiöasema määräytyy hallituspaikkojen perusteella, sillä kaupungilla on 4 ja KeuPa HT:lla 3 paikkaa hallituksessa.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 88 307 euroa. Vuonna 2022 liikevaihto oli 83 132 euroa. Tilikauden tulos oli 10 831 euroa. Vuonna 2022 tulos oli alijäämäinen ollen -9737 euroa.

Keuruun Jäähalli Oy:n tavoitteita vuodelle 2023 olivat omistusjärjestelyjen selkiyttäminen sekä taloudellisen tilanteen vakauttaminen. Omistusjärjestelyjen selkiyttämiseksi käynnistettiin erillisselvitys, joka valmistuu vuoden 2024 puolella. Yhtiön tulos oli positiivinen, joten talous pysyi niiltä osin vakaana tilinpäätösvuonna.

2.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT 1.000 €

	2023	2022
Toimintatuotot	36 114	63 421
Valmistus omaan käyttöön	57	22
Toimintakulut	-56 942	-127 004
Osuus osakk.yhteisöjen voitoista	279	231
Toimintakate	-20 492	-63 329
Verotulot	21 721	39 280
Valtionosuudet	10 582	34 731
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	695	109
Muut rahoitustuotot	146	349
Korkokulut	-2 193	-643
Muut rahoituskulut	-35	-45
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 386	-229
Vuosikate	10 425	10 453
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 559	-11 235
Omistuksen eliminointierot	0	0
Arvonalentumiset	-386	-11
Poistot ja arvonalentumiset	-9 945	-11 246
Satunnaiset erät	0	411
Tilikauden tulos	481	-383
Tilinpäätössiirrot	91	-68
Tilikauden verot	-611	-224
Laskennalliset verot	-196	-91
Vähemmistöosuudet	106	3
Tilikauden yli- tai alijäämä	-129	-763
Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	63,4	49,9
Vuosikate % poistoista	104,8	92,9
Vuosikate, €/asukas	1 136	1 130
Asukasmäärä	9 180	9 252

Konsernituloslaskelma analysointi

Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin eli kaupungin ja konserniyhteisöjen yhteenlasketun kannattavuuden sekä taloudellisen tuloksen. Konsernitilinpäätöksestä vähennetään konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosakkeiden osuudet toiminnan tuloksesta.

Konsernin tilikauden tulos oli -129 206,50 euroa alijäämäinen, kun se edellisvuonna oli -762 793 euroa alijäämäinen. Konsernin toimintakate oli -20 491 651. Parannusta edelliseen vuoteen oli 42 837 652 euroa. Vuosikate oli 10 425 197 euroa, kun se edellisvuonna oli 27 372 euroa parempi. Vuoden 2023 suunnitelman mukaiset poistot olivat -9 558 739, mikä oli 1 676 311 euroa vähemmän kuin vuonna 2022.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT
1.000 €

		1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta:			
Tulorahoitus			
Vuosikate	+/-	10 425	10 453
Satunnaiset erät	+/-	0	411
Tilikauden verot	+/-	-611	-224
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-1 936	-4
Investointien rahavirta:			
Investointimenot	-	-5 608	-7 689
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	143	148
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	358	323
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 771	3 418
Rahoituksen rahavirta:			
Antolainauksen muutokset			
Antolainojen lisäykset	-	0	0
Antolainojen vähennykset	+	0	-617
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	3 000	550
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-3 414	-4 737
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	-102	-420
Oman pääoman muutokset	+/-	9	36
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-	255	208
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	-54	-250
Saamisten muutos	+/-	1 541	-3 251
Korottomien velkojen muutos	+/-	-1 822	-2 367
Rahoituksen rahavirta		-587	-10 849
Rahavarojen muutos		2 184	-7 431
Rahavarojen muutos:			
Rahavarat 31.12.		8 522	7 299
Rahavarat 1.1.		6 338	14 730
Rahavarojen muutos		2 184	-7 431
Rahoituslaskelman tunnusluvut:			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1.000 €		11 343	5 968
Investointien tulorahoitus, %		190,8	133,4
Laskennallinen lainanhoitokate		1,2	0,9
Kassan riittävyys, pv		44	19

Konserni rahoituslaskelman analysointi

Konsernin rahoituslaskelmalla osoitetaan kaupunkikonsernin varojen hankinta ja niiden käyttö tilikauden aikana. Se kuvaa konsernin toiminnasta aiheutuneita rahavirtoja kaupunkikonsernin ja sen ulkopuolisten tahojen välillä. Rahoituslaskelmasta on eliminoitu konsernin keskinäisten liiketapahtumien rahavirtavaikutukset.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 2 771 498 euroa, mikä oli 646 584 euroa heikompi kuin edellisvuonna. Rahoituksen rahavirta parani huomattavasti edellisvuoden -10 849 149 eurosta -587 351 euroon. Rahavarojen muutos oli tänä tilikautena 2 184 147 euroa positiivinen, kun se edellisvuonna oli -7 431 067 euroa negatiivinen.

KONSERNITASE (1.000 €) JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA:	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	9 448	12 953
Muut pitkävaikutteiset menot	138	211
	9 586	13 164
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	8 858	9 821
Rakennukset	80 302	103 391
Kiinteät rakenteet ja laitteet	27 266	25 162
Koneet ja kalusto	14 614	16 402
Muut aineelliset hyödykkeet	701	845
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	565	1 340
	132 305	156 960
Sijoitukset:		
Muut osakkeet ja osuudet	3 680	4 361
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	405	479
	4 085	4 840
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	247	589
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	140	122
Muut toimeksiannot	2	1
	389	711
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	835	780
Keskeneräiset tuotteet	9	10
Valmiit tuotteet	0	14
Muu vaihto-omaisuus	0	276
Ennakkomaksut	5	5
	849	1 086
Saamiset:		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset	256	42
Muut saamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
	256	42
Lyhytaikaiset saamiset:		
Myyntisaamiset	3 781	8 765
Lainasaamiset	190	249
Muut saamiset	487	1 075
Siirtosaamiset	1 273	1 887
	5 732	11 977
Rahoitusarvopaperit:		
Osakkeet ja osuudet	16	0
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	93	109
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut arvopaperit	240	126
	349	235
Rahat ja pankkisaamiset	8 173	7 064
VASTAAVAA YHTEENSÄ	161 724	196 078

VASTATTAVAA:	2023	2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	36 661	37 446
Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut omat rahastot	2 121	2 106
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 542	26 093
Tilikauden yli-/alijäämä	-129	-763
	61 195	64 883
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-277	174
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	932	889
	932	889
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	588	589
Lahjoitusrahastojen pääomat	449	452
Muut toimeksiantojen pääomat	6	7
	1 043	1 048
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 239	50 564
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	12 276	12 169
Siirtovelat	0	0
	39 515	62 734
Lyhytaikainen vieras pääoma:		
Joukkovelkakirjalainat	41 500	41 500
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 674	5 314
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	435	315
Ostovelat	5 269	7 313
Muut lyhytaikaiset velat	1 286	1 875
Siirtovelat	4 991	9 048
Laskennalliset verovelat	1 162	984
	59 316	66 350
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	161 724	196 078
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste-%	37,8	33,2
Suhteellinen velkaantuneisuus	80,3	93,7
Lainat ja vuokravastuut 1.000 €	110 444	135 823
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	12 031	14 680
Lainat, €/asukas	7 997	10 525
Lainakanta 31.12., 1.000 €	73 414	97 379
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12.,1.000 €	22 413	25 330
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12.,€/asukas	2 442	2 738
Asukasmäärä	9 180	9 252

Konsernitaseen analysointi

Konsernitase osoittaa kaupunkikonsernin taloudellisen aseman selvittämällä konserniyhteisöjen varat ja velat.

Konsernitaseen loppusumma oli 161 724 289 euroa (196 078 125 euroa vuonna 2022). Konsernin kertynyt ylijäämä oli 22 413 081 euroa (25 330 348 euroa vuonna 2022).

Konsernin omavaraisuusaste oli 37,8 prosenttia, kun se edellisvuonna oli 33,2 prosenttia. Konsernilainojen määrä asukasta kohti pieneni 14 680 eurosta 12 030 euroon.

2.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tulos on 434 050,39 euroa.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 434 050,39 euroa kirjataan taseeseen omaan pääomaan tilikauden yli- / alijäämätilille kuluvan vuoden kirjanpidossa.

2.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Keuruun kaupunginvaltuusto on viimeisten kahden vuoden aikana laatinut kaksi talouden tasapainotusohjelmaa. Ensimmäisen kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.6.2022 ja ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen on käynnistetty. Ensimmäinen vuosi, jolloin tasapainottamistoimenpiteiden tulee näkyä kustannusvaikutteisena, on tilinpäätösvuosi 2023. Koko kaupungin tasapainottamistoimenpiteiden tavoitetaso oli vuodessa noin 2 miljoonaa euroa, jolloin neljän vuoden ajalta säästöjä odotetaan kertyvän yhteensä noin 8,5 miljoonaa euroa.

Talouden tilannekuva päivittyi vuoden 2023 aikana ja todettiin, että aiemmin laadittu talouden tasapainottamisohjelma ei riitä tasapainon saavuttamiseksi. Näin ollen toinen ohjelma laadittiin tilinpäätösvuotena 2023. Valtuusto hyväksyi ohjelman marraskuussa. Toinen ohjelma sisälsi säästöjä noin 2,6 miljoonan euron edestä 4 vuoden aikajaksolla. Ohjelman mukaiset toimenpiteet tullaan toteuttamaan suunnitelmavuosina, vuodesta 2024 alkaen.

Säästöt kummassakin ohjelmassa koostuvat pääasiassa kasvun ja hyvinvoinnin toimialan palveluverkkoon kohdistuvista muutoksista. Palveluverkkoa on tarkasteltu

suhteessa oppilasmääriin ja väestöennusteisiin. Palveluverkossa tapahtuvat muutokset vaikuttavat kasvun ja hyvinvoinnin palveluiden lisäksi muun muassa teknisiin palveluihin.

Vuonna 2023 käynnistettiin seuraavia toimenpiteitä:

Perusopetuksessa Pihlajaveden koulun opetustoiminta päättyi kevään 2023 jälkeen ja koulurakennus laitettiin myyntiin syksyllä. Myyntipäätös tehtiin ennen vuodenvaihdetta. Keuruun alakoulun 3-sarjaisuuden muuttaminen 2-sarjaiseksi toi kustannussäästöjä, minkä lisäksi tuntijakoon tehtyt leikkaukset kaikissa alakouluissa näkyivät kustannusvaikutteisina kuluneena vuonna.

Varhaiskasvatuksessa toteutettiin henkilöstökuluihin kohdistuvia säästötoimia ohjelman mukaisesti, kun varhaiskasvatuksen hallintoa kevennettiin. Lisäksi Seipon päiväkodin lakkauttamisesta koituneet kustannussäästöt näkyvät kokonaisuudessaan vuonna 2023.

Organisaatiouudistuksen myötä 1.1.2023 alkaen vapaa-ajanlautakuntaa ei enää ollut, mutta hallinnollisia säästöjä ei saavutettu täysimääräisesti, sillä vastaavasti muiden lautakuntien paikkamäärää kasvatettiin. Opistojen osalta saatiin säästöjä henkilöstökustannuksista ohjelman mukaisesti. Lisäksi kurssimaksuja korotettiin keskimäärin 4 prosenttia.

Hallintopalveluissa henkilöstömitoitusta on tarkistettu ja säästötavoitteisiin on osittain päästy pääosin eläköitymisiä hyödyntämällä. Tietohallinnon järjestelmämuutosten kautta suunnitellut säästöt toteutuivat suurimmalta osin, mutta talousjärjestelmän käyttöönottokustannukset heikensivät tilannetta. Tavoitteisiin kuitenkin päästäneen vuonna 2024.

Elinvoiman ja asuinympäristön palveluissa suunnitellut säästötoimenpiteet ovat toteutuneet ohjelman mukaisesti. Suurimmat toimenpiteet liittyivät henkilöstömitoitusten tarkistamiseen sekä ateriapalveluiden yhtiöittämiseen. Ainoastaan lautakunnan kokousmäärän vähentämiseen ei olla päästy, sillä kokouksia oli edellisvuotta enemmän.

3 Talousarvion toteutuminen

Talousarvion taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on kuvattu sitoutumistasojen mukaisesti (keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus, Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta, Elinvoiman ja asuinympäristön lautakunta).

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista kuvaavissa taulukoissa on ilmoitettu toimintatulot, toimintamenot ja toimintakate. Toimintakate ei sisällä erikseen vyörytyseriä eikä valmistusta omaan käyttöön. Taulukon ensimmäinen sarake sisältää alkuperäisen, joulukuussa 2022 hyväksytyn talousarvion mukaiset luvut, toinen sarake vuoden aikana tehdyt talousarviomuutokset ja kolmas sarake talousarvion 2023 talousarviomuutosten jälkeen. Vuonna 2023 talousarvioon tehtiin kaksi muutosta, touku- kuussa ja joulukuussa. Sarakkeessa neljä esitetään tilinpäätöksen 2023 luvut, sarakkeessa viisi tilinpäätöksen euromääräinen poikkeama lopullisesta talousarviosta euroina ja sarakkeessa kuusi poikkeama prosentteina.

Lisäksi kunkin toimialan alla on kuvattu toimintaa ja vuoden 2023 keskeisiä tapahtumia sekä talousarviovuodelle asetettujen, toimiala- ja tulosaluekohtaisten strategisten tavoitteiden toteutumista.

Liikelaitosten talousarvio- ja tilinpäätöstiedot esitetään luvussa seitsemän eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat.

3.1 Keskusvaalilautakunta

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Keskusvaalilautakunta	Ta 2023 €	Ta:n muutokset €	Ta 2023+ muutokset	Tp 2023 €	Poikkeama €	Tot.- %
Toimintatulot	10 000	0	10 000	18 436	8 436	184,4
Toimintamenot	-28 540	0	-28 540	-31 894	-3 354	111,8
Toimintakate	-18 540	0	-18 540	-13 458	5 082	72,6

Valtiovarainministeriö päättää vaalien korvauksista vaalikohtaisesti. Eduskuntavaaleista maksettu korvaus oli ennakoitua suurempi ja tästä johtuen keskusvaalilautakunnan tulos oli arvioitua parempi.

Toiminnan kuvaus:

“Valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin vähintään viisi.” (Vaalilaki 13 §)

“Keskusvaalilautakunta on päätösvaltainen viisijäseninen.” (Vaalilaki 14 §)

Vaalit

Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit. Eduskuntavaalien virallinen äänestyspäivä oli 2.4.2023.

Äänioikeutettujen määrä Keuruulla oli 8037, joista 7659 Suomessa asui ja 378 ulkomailla. 5150 äänioikeutettua käytti eduskuntavaaleissa äänioikeuttaan. Ennakkoäännten osuus annetuista äänistä oli 2753. Vaalipäivänä äänestämässä kävi 2397 äänioikeutettua

Eduskuntavaalien äänestysprosentti oli 66,8 prosenttia. Ennakkoäänistä annettiin 35,5 prosenttia ja varsinaisena vaalipäivänä 31,3 prosenttia.

Keskusvaalilautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana neljä kertaa.

3.2 Tarkastuslautakunta

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunta	Ta 2023 €	Ta:n muutokset €	Ta 2023+ muutokset	Tp 2023 €	Poikkeama €	Tot.-%
Toimintatulot	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-27 040	0	-27 040	-22 341	4 699	82,6
Toimintakate	-27 040	0	-27 040	-22 341	4 699	82,6

Toiminnan kuvaus:

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kolme jäsentä. Lautakunnan toimikausi on valtuustokausi.

Tarkastuslautakunnan päätehtävänä on valmistella valtuustossa päätettävät hallintoa ja tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida vuosittaisessa arviointikertomuksessaan, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Tilintarkastusyhteisönä toimi vuonna 2023 KPMG Oy Ab.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana kymmenen kertaa.

3.3 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginhallitus	Ta 2023 €	Ta:n muutokset €	Ta 2023+ muutokset	Tp 2023 €	Poikkeama €	Tot.-%
Toimintatulot	1 151 500	0	1 151 500	1 221 881	70 381	106,1
Toimintamenot	-4 460 730	-19 570	-4 480 300	-4 363 595	116 705	97,4
Toimintakate	-3 309 230	-19 570	-3 328 800	-3 141 714	187 086	94,4

Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksenteon kulut ylittivät talousarvion 18 111 eurolla.

Hallintopalveluiden toimintakate oli 173 533 euroa talousarviota alhaisempi, mikä johtui siitä, että toimintatuotot ylittyivät 71 655 euroa ja toimintakulut alittuivat 101 878 euroa. Toimintakulujen ylitys johtui lähinnä hyvinvointialueelta saaduista ennakkoimattomista tuotoista. Alitus muodostui säästöistä henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa.

Konsernipalveluiden toteutunut toimintakate oli 21 639 euroa talousarviota alhaisempi. Metsätuotot jäivät 72 423 euroa arvioitua pienemmiksi, mutta vastaavasti kehittämiseen varattuja rahoja jäi käyttämättä 70 745 euroa. Talousarvion alitus johtui lähinnä kaupunkimarkkinointiin ja kansainväliseen toimintaa varattujen rahojen käytön alituksesta, - 21 175 euroa.

3.3.1 Valtuusto ja kaupunginhallitus

Toiminnan kuvaus:

Tulosalue sisältää kaupunginhallituksen ja valtuuston kokouksista aiheutuvat kustannukset.

Kaupunginvaltuusto huolehtii kunnallisen demokratian toteutumisesta, määrittelee palvelutason ja antaa yleiset puitteet toiminnalle.

Valtuusto piti vuoden 2023 aikana seitsemän kokousta. Varsinaisten kokousten lisäksi valtuusto on pitänyt kolme iltaseminaaria, yhden valtuustoseminaaripäivän ja yhden iltakoulun. Valtuustoseminaareissa ja iltakoulussa käsiteltiin talousarvion valmistelua ja talouden tasapainottamista sekä TE2024 uudistusta. Tämän lisäksi valtuusto osallistui maaliskuussa nuorisovaltuuston järjestämään osallisuusiltaan.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupunginhallitus piti vuoden 2023 aikana 23 kokousta sekä kolme yhteiskokousta Kehittämisyhtiö Keulinkin kanssa. Kokousten lisäksi kaupunginhallitus tapasi kyläparlamentin edustajat kolme kertaa, osallistui kolmeen USO7 (Uuden sukupolven organisaatiot) valtakunnalliseen teemaseminaariin sekä piti iltakouluja kokousten yhteydessä, joissa käsiteltiin talouden tasapainottamissuunnitelmaa, talousarviota, TE24-uudistusta, tuulivoima-asioita, kuntayhteistyötä naapurikuntien kanssa.

3.3.2 Konsernipalvelut

Toiminnan kuvaus:

Konsernipalvelut kattaa kaupungin yleisjohton sekä konsernijohtamisen Keuruun kaupungin tytäryhtiöiden ja liikelaitosten suuntaan. Lisäksi konsernipalvelut vastaa kaupungin omistajaohjauksesta ja -politiikasta. Lisäksi konsernipalveluihin sisältyvät kaupungin yhteistoiminta, kehittäminen sekä kaupunkimarkkinointi. Metsä- ja maanmyyntitulot kirjautuvat konsernipalveluihin.

Organisaatiouudistuksen myötä vuoden 2023 alusta alkaen elinkeinopalvelut ovat osa elinvoiman ja asuinympäristön toimialaa, mutta elinkeinopalvelujen ostopalvelusopimusta hallinnoidaan konsernipalveluissa. Kaupunki osti elinkeinopalveluita Kehittämisyhtiö Keulink Oy:lta 220 000 eurolla. Ostopalvelusopimukseen sisältyi yrityspalveluiden sekä kehittämispalvelujen hankintaa. Keski-Suomen liiton toimintaa kaupunki rahoitti 116 765 eurolla.

Vuoden 2023 kaupunkimarkkinoinnissa panostettiin uuden viestintästrategian ja markkinointiohjelman jalkauttamiseen. Kaupunki toteutti ensimmäisen markkinointikampanjan kesällä yhdessä Kehittämisyhtiö Keulink Oy:n kanssa. Syksyllä 2023 päätettiin kohdistaa viestinnän ja markkinoinnin resursseja uudelleen tulevaisuudessa ja kaupunginhallitus päättikin joulukuussa viestintäsuunnittelijan toimen perustamisesta.

Entiseen tapaan tehtiin yhteistyötä kaupungin matkailutoimen ja yritysten kanssa yhteistyössä toteutettavassa markkinoinnissa. Kaupungin markkinointi- ja yhteistyösopimus Keupa HT Oy:n kanssa takasi kaupungille näkyvyyttä joukkueen toiminnassa Mestis-sarjatasolla. Myös muiden seurojen ja yhdistysten kanssa tehtiin markkinointiyhteistyötä.

Metsätalouden tulot olivat 406 749 euroa. Tulot olivat aiempaa suuremmat, sillä tulojen kasvattaminen oli yksi talouden tasapainottamistoimenpiteistä. Vuoden aikana metsäsuunnittelua ohjaava työryhmä valmisteli Keuruun kaupungin Metsäsuunnitelman vuosille 2023–2033, ja se saatettiin päätöksentekoon loppuvuodesta.

Keuruun kaupungilla on ystävyyskaupunkeja Pohjoismaissa, Virossa, Unkarissa ja Venäjällä. Kansainvälinen toiminta on ollut tauolla useamman vuoden ajan koronapandemian vuoksi.

Johtoryhmän kokoonpanoa uudistettiin organisaatiouudistuksen yhteydessä. Vuoden 2023 alusta johtoryhmään kuului kaupunginjohtajan lisäksi vain toimialajohtajat (3) sekä henkilöstön edustaja. Aiempien vuosien tapaan johtoryhmän toimintaa ja työskentelyä kehitettiin läpi vuoden. Tavoitteena on varmistaa kaupungin vahva, avoin ja yhtenäinen strateginen johtaminen. Johtoryhmälle järjestettiin kehittämisspäiviä sekä yhteistyön kehittymistä seurattiin kyselyin. Lisäksi johtoryhmä kävi yhteisessä työohjauksessa koko vuoden. Seurantakyselyn mukaan johtoryhmän työskentely on mennyt parempaan suuntaan seurantavuosina 2021–2023.

Keuruun kaupunki oli mukana Seutukaupunkiverkoston *Ketterää osaamista* -hankkeessa, joka oli jatkumoa aiemmalle *Joustavaa osaamista* -hankkeelle. Ketterää osaamista -hankkeen tavoitteena oli edistää osaavan työvoiman saatavuutta ja työllistämistä paikallisiin yrityksiin. Hankkeessa toimi osa-aikainen (40 %) työntekijä.

Hankkeessa kehitettiin Monikampus-mallia Keuruulle, työstettiin Keuruun korkeakouluvisiota, tiivistettiin yritysten ja oppilaitosten yhteistyötä ja kehitettiin yrittäjyyskasvatusta. Hanke päättyi tilinpäätösvuoden kesäkuussa.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Tarkastelemme konsernirakennettamme kriittisesti ja pyrimme poistamaan päällekkäiset tehtävät ja lisäämään yhteistyötä.	Erillisselvitykset laadittu Keuruun Jäähalli Oy:stä sekä Keuruun Toimitilat Oy:stä	Selvitykset laadittu vuoden 2023 aikana	4	Keuruun Toimitilat Oy:tä koskeva selvitys valmistui elokuussa, Jäähalli Oy:tä koskeva selvitys valmistuu vuoden 2024 puolella, heti alkuvuodesta.
Olemme rohkeita kokeilemaan uutta eri alueilla ja asenoidumme virheisiin oppimiskokemuksina.	Yhtenäistämme konsernin viestintää laatimalla kaupungin uuden viestintästrategian koko konsernin näkökulma huomioiden.	Viestintästrategia valmis 2023 Yhtenäinen graafinen ilme käytössä läpi koko konsernin vuoteen 2025 mennessä Viestintästrategia valmis 2023	Yhtenäinen graafinen ilme käytössä läpi koko konsernin vuoteen 2025 mennessä	5	Viestintästrategia on valmistunut.
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Laadimme vuosittaisen kuntalaiskyselyn, jonka avulla keräämme säännöllisesti palautetta asukkailtamme sekä vapaa-ajanasukkailta	Kysely on käytössä vuoden 2024 alussa	Kyselyn kautta saatu palaute on tärkeä työkalu toimintasuunnitelmien laadinnassa.	5	Ensimmäinen kuntalaiskysely on toteutettu ja raportti on valmis.
Palvelemme paikallisia yrityksiä nopeasti sekä joustavasti, ja luomme parhaat olosuhteet yrittämiseen ja työnteekoon.	Kehittämisyhtiö Keulink Oy:n ja kaupungin välisen elinkeinopalveluja koskevan ostopalvelusopimuksen seuranta on avointa ja säännöllistä.	Yhteistyö- ja seurantamalli on vakiintunut	Kaupunginhallituksen ja Keulinkin hallituksen välisiä yhteistyökokouksia 2 x vuosi, Keulinkin raportointi valtuustolle 1 x vuosi	5	Yhteiskokoukset ja raportointi toteutuvat sovitusti. Yhteistyömalliin kuuluu lisäksi kaupungin elinvoimatyöryhmä, yritysvierailut sekä ajan-kohtaistapaamiset. Raportointia on kehitetty vuoden 2023 aikana siten, että malli on valmis käytettäväksi vuonna 2024.
Aktiivisella yritysten ja oppilaitosten välisellä yhteistyöllä luomme loistavat edellytykset Keuruun kasvuun.	Kaupungin johto pitää aktiivisesti yhteyttä yrityksiin ja oppilaitoksiin järjestämällä säännöllisiä tapaamisia toimijoiden kanssa.	Yritysvierailut 20 kpl/vuosi Yhteistyötapaamiset oppilaitosten johdon kanssa 1 tapaaminen/oppilaitos/vuosi	Yritysvierailut 20 kpl/vuosi Yhteistyötapaamiset oppilaitosten johdon kanssa 1 tapaaminen/oppilaitos/vuosi	4	Yritysvierailut ovat toteutuneet. Kehittämisyhtiö Keulink Oy:n kanssa yhteisiä vierailuja oli vuonna 2023 yhteensä 17. Lisäksi useita vierailuja on toteutettu muissa yhteyksissä.

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme läntisen Keski-Suomen kaupan keskus ja osa Jyväskylän työ-säkäyntialuetta.	Koko konsernin yhteisen viestintästrategia laaditaan ja otetaan käyttöön.	Viestintästrategia on laadittu	2023	5	Tavoite saavutettu, viestintästrategia on valmis.
Olemme houkutteleva asuinpaikkakunta kii-reetöntä elämää arvos-taville.	Markkinointiohjelman jalkauttaminen tytäryhtiöihin	Yhteiset markkinointi-kampanjat 1 kpl/vuosi, vuodesta 2023 alkaen	Yhteiset markkinointi-kampanjat 1 kpl/vuosi, vuodesta 2023 alkaen	5	Ensimmäinen Kehittä-misyhtiö Keulinkin kanssa yhteinen markki-nointikampanja on to-teutettu vuonna 2023.

Yhdessä tekevä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Yhteistyö naapurikun-tien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuut-tamme sekä lisää paikal-lista tarjontaa ja työpaik-koja.	Kartoitetaan aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia naapurikuntien kanssa.	Konsernin työpaikkojen määrä alueella	Työpaikkojen määrä pysyy samana / kasvaa	0	Toimenpiteen suhteen ei ole edetty.
Olemme yhteistyöhalui-nen ja -kykyinen kump-pani.	Kartoitetaan aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia naapurikuntien kanssa.	Yhteinen ateriapalvelu-yhtiö	Toiminnassa 2023	2	Keurusseudun Ateria- ja tukipalveluiden palkka- ja taloushallinto hoide-taan kaupungin talous-hallinnossa. Yhtiöt ovat mukana uudessa Win-time-talousjärjestel-mässä ja valmius toteu-tukseen on olemassa.

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Yhtiöiden toiminta perustuu kannattavuuteen. Yhtiöt tuottavat kaupungille joko taloudellista tai toiminnallista lisäarvoa.	Osinkotuotot (Keuruun Energia)	Kunkin yhtiön tilikauden tulos on positiivinen. Osinkotuotot (Keuruun Energia)	5	Tavoitteeseen ei päästy, sillä kaikkien tytäryhtiöiden tulos ei ollut positiivinen. Keuruun Energia maksaa vuonna 2023 kaupungille osinkotuottoja.
Kaupunkikonsernimme on linjakas ja toiminta perustuu vastuullisuuteen ja läpinäkyvyyteen.	Selvitetään Keuruun Energian mahdollisuutta toimia kaupungin infrayhtiönä. Uuden toimintakulttuurin luominen konserniohjaukseen	Selvitys on tehty Konserniohjauksen vuosikello	Selvitys valmis vuonna 2023 Vuosikello käytössä omistajaohjauksen arjessa vuoden 2024 alkuun mennessä	4	Selvitys on loppuraportin viimeistelyä ja esitelyä vaille valmis. Konserniohjauksen vuosikello tullaan kuvaamaan konserniohjeessa sen valmistuessa.
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Keuruun kaupungin työnantajaimagoa ja houkuttelevuutta parannetaan. Vuosittaisen työhyvinvointikyselyn vastausten perusteella poimitaan kehittämis-kohteet kullekin vuodelle.	Työhyvinvointikyselyn vastausten perusteella työntekijät suosittelisivat Keuruun kaupunkia työnantajana	Suositteluprosentti 90 % tai yli vuoteen 2025 mennessä	4	Suosittelijoiden osuus on noussut: vuoden 2023 työhyvinvointikyselyssä 82 % henkilöstöstä suosittelisi Keuruun kaupunkia työnantajana. Vuoden 2022 vastaava lukema oli 79,4 % ja verrokkikuntien 78,3 %.
Teemme päätöksiä avoimesti ja tasapuolisesti.	Konserniohjeen päivittäminen ja uudistaminen siten, että se sisältää omistajapolitiikan ja -strategian	Päivitetty konserniohje valmis vuoden 2024 alkuun mennessä ja hyväksytty tytäryhteisöjen hallituksissa vuonna 2024	Toteutunut	3	Konserniohjeen päivitys on käynnissä, mutta varsinainen valmistelu työ ajoittuu vuodelle 2024.

3.3.3 Hallintopalvelut

Toiminnan kuvaus

Hallintopalvelut hoitaa keskitetysti kaupungin henkilöstöhallinnon, taloushallinnon, tietohallinnon ja yleishallinnon palveluiden tuottamisesta ja sekä useammalle kunnalle tuotettavan edunvalvontapalvelun.

Vaikka kullakin tulosityksiköllä on oma vastuualueensa, hallintopalveluiden tuottaminen tapahtuu tiiviissä yhteistyössä. Toiminnan tavoitteet onkin kuvattu siten, että tulosalueen alle on koottu tavoitteet ja toimenpiteet, jotka koskettavat kaikkia tulosityksiköitä ja osin koko kaupunkiorganisaatiota. Tulosityksiköiden alle on kirjattu selkeästi kyseisen yksikön työtä koskevat tavoitteet.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme rohkeita kokeilemaan uutta eri alueilla ja asennoidumme virheisiin oppimiskokemuksina.	Otamme palautetta vastaan, uskallamme kysenalaistaa omaa toimintaamme ja olemme valmiita ajattelemaan uudella tavalla. Palaute vaikuttaa toimintaamme.	Ulkoiset ja sisäiset asiakaskyselyt	Asiakaskyselyt käyttöön 2023 Viestintä, some, tiimityön kehittäminen Kuvaus palautteen vaikutuksesta toimintaamme	2	Kysely on suunniteltu, mutta kaupungintalon siirtyminen uusiin tiloihin aiheuttaa muutoksia palvelutarpeissa ja -tavoissa, joten kyselyä ei ole järkevää tehdä vuonna 2024 vaan keskittyä kartoittamaan uusien tilojen asiakaspalvelutarpeet
Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.	Digitaalisten palvelujen lisääminen	Sähköisten asiakaspalvelu-lomakkeiden käyttöönotto	Toteutettu vuosina 2023–2024	2	Joitakin lomakkeita on käytössä. Varhaiskasvatuksessa sähköinen palvelu lisääntymässä.
Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.	Aktiivinen toimialojen välinen yhteistyö digitalisaation edistämiseksi	Kuntalaisten koulutusta, opastusta ja tiedotusta on suunniteltu yhdessä	Käynnistetty 2023 alkaen.	2	Suunnittelua on jatkettu Indiko-hankkeen tiimoilta.

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Tuotamme palveluja ihmiseltä ihmiselle.	Olemme aktiivisesti yhteydessä sisäisiin asiakasimme.	Asiakastytyväisyyskyselyt	Toteutettu 2023 alkaen.	2	Kysely on suunniteltu, mutta kaupungintalon siirtyminen uusiin tiloihin aiheuttaa muutoksia palvelutarpeissa ja -tavoissa, joten kyselyä ei ole järkevää tehdä vuonna 2024 vaan keskittyä kartoittamaan uusien tilojen asiakaspalvelutarpeet.
Tuotamme palveluja ihmiseltä ihmiselle.	Asiakaspalveluaikojen ja tapojen uudistaminen: esimerkiksi iltaukiolot, chat-palvelut	Uusia asiakaspalveluaikoja ja -tapoja on toteutettu	Toteutettu vuodesta 2023 alkaen	3	Verkkokaupparatkaisu otetaan käyttöön 1.2.2024 kaupungintalon kassatoiminnoissa, syksyllä kansalaisopistolla. Asiakaspalveluaikoja on seurattu ja uudet asiakaspalveluajat ehdotettu johtoryhmälle ottaen huomioon taloudentasapainotamistarpeet.
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Vahvistamme omaa osaamista (sekä tukihenkilöstön että käyttäjien)	Koulutusten järjestäminen, sertifiointit, ohjeistusten laatiminen	Koulutuspäivien määrä / vuosi Suoritetut sertifikaatit	3	Koulutuspäivien seuranta ei ole toteutunut vielä vuonna 2023.

Yhdessä tekevä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Yhteistyö naapurikuntien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuuttamme sekä lisää paikallista tarjontaa ja työpaikkoja.	Yhteistyön lisääminen oppilaitoksiin, työssä-oppimis- ja harjoittelu- paikkojen lisääminen	Aktiivinen yhteydenpito ja esittelyvierailut oppilaitoksiin Työssäoppimis- ja harjoittelupaikkoja lisätty	Toiminta vakiintunut 2025 Työssäoppijoita ja harjoittelijoita vähintään 5 / vuosi	3	Kartoitus käynnissä.
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Rohkea toimintatapon kyseenalaistaminen ja uudelleen ajattelu sekä tiimityöskentelymallin käyttöönotto	Kehittämispäivät, tiimipalaverit, työkokoukset yli yksikkörajojen aktiivisesti käyttöön	Tavoite: Uudet toimintamallit otetaan käyttöön 2023	3	Yksikkörajojen ylittäviä työntekijöitä yksi.
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Sisäinen auttaminen, palveleminen	Aktiivinen tuki ja selkeä ohjeistus oman vastualueen tehtävistä muille toimijoille	Toteutettu 2023	2	Suunnittelu käynnistetty, mutta on vielä hyvin alkuvaiheessa.

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Vastuullisuus, avoimuus ja läpinäkyvyys on toimintamme perusta	Viestintävastuiden selkiyttäminen	Toteutettu 2023	2	Viestintäsunnittelijan vastuulla vuonna 2024.
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Vastuulliset hankinnat ja paikallisten palvelujen hyödyntäminen hankintalain määräysten puitteissa.	Avoin kilpailutus hankinnoissa	Toteutettu 2023	3	Hankintalakia noudatetaan.
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Koko organisaatiota koskevan hankintaohjeen päivittäminen	Ohje on päivitetty 2023	Toteutettu	2	Ei ole toteutunut.
Kiertotalous ja kestävä kehitys ohjaavat valintojamme.	Ennen uuden hankintaa tarkistetaan kierrätysmahdollisuudet.	Uuden hankinnan sijaan kierrätettyjen vaihtoehtojen kartoittaminen	Toteutettu 2023	1	Ei ole toteutunut.
Luontoarvot ovat lähellä sydäntämme.	Ympäristövastuu osaksi hankintakriteereitä.	Ympäristövastuu on kirjattu kilpailusdokumentaatioon.	Toteutettu 2023	1	Ei ole toteutunut.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinto vastaa palkanlaskennasta, henkilöstöasioiden koulutuksesta ja tuesta esihenkilöille, keskitetystä ja suunnitelmallisesta osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisestä sekä työsuojelun ja työterveyshoidon koordinoinnista ja henkilöstöyhteistoiminnasta.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Nykyisten ohjelmien täysimääräinen hyödyntäminen	Yhtenäinen matkalaskuprosessi toteutettu	Toteutettu 2023	5	Yhtenäinen matkalaskuprosessi on toteutunut. Matkalaskujen kirjaus, hyväksyntä ja maksuun siirtäminen tehdään sähköisesti webTallennus-ohjelmassa.

Yhdessä tekevä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Yhtenäinen perehdyttämisprosessi ja selkeät työohjeet.	Yhtenäinen perehdyttämisprosessi kuvattu ja käytöön otettu HR:n työohjeistus uudistettu ja käyttöön otettu	Toteutettu 2023 Toteutettu 2024	3	Perehdyttämisprosessin runko on kunnossa, mutta vuonna 2024 tulee kiinnittää erityistä huomiota perehdyttämisen suunnitelmallisuuteen, aikatauluttamiseen ja seurantaan. Tavoitteena esihenkilön digitaalisen työkalun käyttöönotto, jonka avulla myös perehdyttämisprosessi saataisiin hallinnoitua. HR-työohjeistusta on uudistettu ja päivitetty ilmenneiden tarpeiden ja uusien järjestelmien (mm. Eduhouse ja Edenred) käyttöönoton myötä.
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Esihenkilöiden osaamisen vahvistaminen	Esihenkilöiltapäivät ja esihenkilökoulutukset. Uuden esihenkilön koulutus	Iltapäivien ja koulutusten määrät ja teemat Uuden esihenkilön koulutus Osaksi perehdytysprosessia 2023	3	Henkilöstöpäällikkö on pitänyt esihenkilöinfoja ajankohtaisista aiheista, näiden pitämistä jatketaan. Aiheina mm. palveluvuosmuistaminen ja uuden henkilöstöedun (Edenred) käyttöönotto. Esihenkilöt voivat vahvistaa osaamistaan myös Eduhouse-verkkokoulutuspalvelun koulutusten avulla.

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain. Kyselyn pohjalta valitaan vuosittain 3 kehityskohdetta, joiden edistymistä seurataan kyselyn tuloksista.	Mittauksen tulokset paranevat.	Toteutunut / ei toteutunut + kuvaus.	5	Kysely toteutettu, vastausprosentti nousi 39,3 % --> 62,3 % vuoteen 2022 nähden. Suurin osa koko kaupungin tuloksista pysyi ennallaan tai parani. Käsittelyprosessi ja tulokset kuvattu tarkemmin henkilöstökertomuksessa.
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Hyvät työyhteisötaidot ja esihenkilötaidot	Työyhteisökoulutuksen järjestäminen koko henkilöstölle	Toteutettu 2023	2	Varsinaista erillistä työyhteisökoulutusta ei ole järjestetty, mutta Eduhouse-verkkokoulutuspalvelussa on tarjolla myös vastaavia sisältöjä. Näistä tiedottamista tehostetaan vuonna 2024.
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Oikeat / sopivat työmitoitukset ja ajantasaiset tehtäväkuvat ja työnvaativuustekijöiden tunnistaminen.	Tehtäväkuvan päivitys ja kehityskeskustelut vuosittain	Toteutunut / ei toteutunut.	4	Kehityskeskustelut käyty 2023. Tehtäväkuvien päivitys vielä käynnissä.
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Työkykyjohtamisesta arkipäivää.	Sairauspoissaolot ja työkyvyttömyyskustannukset	Sairauspoissaolot ja työkyvyttömyyskustannukset vähentyneet	3	Jatkuva prosessi, seurataan vuosittain. Poissaolotiedot esitellään henkilöstökertomuksessa. Vuonna 2024 tulaaan panostamaan sairauspoissaolojen raportoinnin ja seurannan kehittämiseen.

Taloushallinto

Taloushallinnon vastuualueisiin kuuluvat kaupungin talouden suunnittelu, ohjaus ja valvonta, rahoitus ja maksuvalmius, maksuliikenne ja kirjanpito sekä talousraportointi ja -tilastointi.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme kehittämistä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Nykyisten ohjelmien täysimääräinen hyödyntäminen	Ostolaskujen sopimus-pohjainen reitittäminen toteutettu	Toteutettu 2023	4	Toteutuu uuden talousjärjestelmän käyttöönoton yhteydessä 15.1.2024.
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Osallistava budjetoinnin suunnittelu ja koordinaatio	Osallistava budjetointi otettu käyttöön toimialoilla vuoden 2024 talousarviosta alkaen	Toteutettu	4	Osallistava budjetointi toteutettu lasten osalta.

Yleinen edunvalvonta

Yleisen edunvalvonnan palvelut järjestetään valtion kanssa tehdyn ostopalvelusopimuksen perusteella Keuruun, Multian, Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain kuntalaisille.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Tuotamme palveluja ihmiseltä ihmiselle.	Asiakkaan on helppo lähestyä meitä	Edunvalvonnan pop up -päivä vähintään kerran vuodessa eri paikkakunnilla	Käynnistetty 2023 Pop up -päivien määrä	2	Suunnittelu ei ole edennyt edellisen tarkastelun jälkeen.

Tietohallinto

Tietohallinto vastaa kaupungin ICT-järjestelmien ylläpidosta ja käyttäjätuesta.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	IT-käyttäjätukipalvelun kehittäminen	Tiketöintijärjestelmän käyttöönotto 2023 Vasteajat	Toteutettu Käyttökatkosten ja palvelun vasteaikojen pituus Suoritteiden määrä on vähentynyt	4	Käyttöönotto loppusuoralla.
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Palvelinsalin siirtäminen pilveen omista koneista	Pilvessä olevien palvelinten osuus siirrettävissä olevien palvelinten määrästä	%-osuuden seuraaminen vuosittain	3	Toteutus etenee sitä mukaa, kun nykyiset palvelimet tulevat käyttöikänsä päähän.
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Tietoturvan ja käytettävyyden parantaminen	Vahva tunnistautuminen kaikilla käytössä Salasanaton kirjautuminen, biometriset tunnistukset kaikilla käytössä	Toteutettu 2023 Kriittisillä henkilöillä käytössä 2025	5	Tavoite saavutettu salasananattoman tunnistautumisen osalta. Biometrisen tunnistautuminen ei mahdollista nykyisellä laitteistollamme.

Yleishallintopalvelut

Yleishallinto vastaa kaupunginhallituksen ja -valtuuston sekä keskusvaalilautakunnan ja tarkastuslautakunnan päätöksenteon tuesta, kaupungin tiedonhallinnasta, asiakirjahallinnasta ja tietosuojasta sekä kaupungin yleisestä asiakaspalvelusta.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Kuntalaisten osallistaminen päätöksenteon valmisteluun aiempaa enemmän; kuntalaisten osallistamissuunnitelman laatiminen	Osallistamissuunnitelma laadittu 2023 ja uusia osallistamistapoja toteutettu valtuustokauden aikana	Toteutettu	4	Osallisuussuunnitelma menossa vuoden 2024 ensimmäiseen valtuustoon.

3.4 Kasvun ja hyvinvoinnin palvelut

Kasvu- ja hyvinvointipalvelut	Ta 2023 €	Ta:n muutokset €	Ta 2023+ muutokset	Tp 2023 €	Poikkeama €	Tot.-%
Toimintatulot	1 943 680	198 800	2 142 480	2 217 931	75 451	103,5
Toimintamenot	-23 107 290	-487 190	-23 594 480	-23 955 105	-360 625	101,5
Toimintakate	-21 163 610	-288 390	-21 452 000	-21 737 174	-285 174	101,3

Kasvun ja hyvinvoinnin toimiala ylitti budjetin 285 173,92 eurolla ja poistojen lisäyksen jälkeen 468 706,91 eurolla. Pääosa ylityksestä eli 203 242,36 euroa johtui sijaiskoulujen selkeästä kasvusta kouluilla, mutta erityisesti varhaiskasvatuksessa. Ravitsemiskulujen (ylitys 172 556 euroa) sekä matkustus- ja kuljetuspalveluiden (ylitys 28 910 euroa) menojen kasvuun vaikutti inflaation perustella tehdyt hinnankorotukset. Lisäksi huoltokustannukset (Puhtaanapito ja pesulapalvelut ja Koneiden ja laitteiden huolto) ylittivät talousarvion yhteensä 54 654,25 eurolla.

Toimintatuotoissa vaikuttaa kertaluontoinen 55210 euron avustus vieraskielisten (mm. ukrainalaisten) tuen järjestämiseen varhaiskasvatuksessa.

Toiminnan kuvaus

Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunnan vastuualueelle kuuluvat kasvatus-, opetus-, koulutus-, vapaa-aika- ja kirjastopalvelut. Peruskouluilla on omat johtokuntansa, jotka tekevät päätöksiä hallintosäännössä määritellyissä asioissa koulujen osalta.

Ensimmäisen vuonna 2022 tehdyn talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteinä vuodelle 2023 olivat mm. Varhaiskasvatuksen hallinnon keventäminen eläköitymisten johdosta, Keuruun ala-asteen 2-sarjaisuuden jatkuminen, Pihlajaveden ala-asteen lakkauttaminen 1.8.2023 alkaen, perusopetuksen tuntikehyksen vähennykset ja varhaiskasvatuksen toimistosihteerin tehtävien osa-aikaistaminen. Kesän jälkeen valmisteltiin talouden toista tasapainottamisohjelmaa, jossa kasvun ja hyvinvoinnin lautakunnan osuudeksi tuli n. 1,5 miljoonaa euroa (20.11.2023 § 51).

3.4.1 Kasvatuspalvelut

Toiminnan kuvaus

Kasvatuspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatus, esiopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lapsen tervettä kasvua ja kehitystä yhteistyössä vanhempien kanssa sekä tukea perheitä heidän kasvatustehtävässään. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle mahdollisuuden leikkiin ja hoitoon sekä oppimiseen ja ystävyyssuhteisiin vertaisryhmässä. Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään Aurinkolinna, Haapamäen ja Lapin päiväkodeissa. Yksityistä varhaiskasvatusta tarjoaa Päiväkotitähdistä palvelusetelin kautta. Perhepäivähoito ei Keuruulla ole enää ollut 31.7.2023 jälkeen.

Esiopetusta järjestetään lapsille oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Lapsella on velvollisuus osallistua vuoden kestävänsä esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen ta-

voitteet saavuttavaan toimintaan. Esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta vahvistaa lapsen oppimisedellytyksiä ja oppimaan oppimisen taitojen kehitystä sekä tukea lapsen myönteisen minäkuvan kehittymistä. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa sekä Einari Vuorelan ja Pohjoislahden ala-asteilla. Ne esioppilaat, jotka tarvitsevat esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatusta, ovat pääsääntöisesti esiopetuksessa päiväkodeissa. Pihlajaveden toiminta päättyi 31.7.2023.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. 1.9.2018 voimaan astunut varhaiskasvatustililaki muutti henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia päiväkotiryhmissä siten, että jokaisessa ryhmässä on oltava kaksi korkeakoulutettua työntekijää. Valtakunnallinen koulutetun henkilöstön vajaus näkyi myös Keuruulla ja vuonna 2023 kaikkiin vakituiseen täytettävien toimiin ei saatu kelpoisuusvaatimukset täyttäviä hakijoita. Tästä syystä määräraikaisten työntekijöiden määrä henkilöstön kokonaismäärästä on suuri.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua, edistää lapsen hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1.–2.luokan oppilaille sekä kaikille erityisen tuen oppilaille. Toimintaa järjestetään Haapamäen yhteiskoululla sekä Keuruun ala-asteella kahdessa toimipisteessä.

Varhaiskasvatuksessa tuli lainmuutoksen seurauksen käyttöön kolmitasoinen tuki 1.8.2022 alkaen. Sen seurauksena Keuruulla aloitettiin projekti wilman käyttöön-otosta myös varhaiskasvatuksesta. Syksyllä 2023 asiaa valmisteltiin ja wilma otettiin varhaiskasvatuksessa käyttöön 1.1.2024.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	joulu	Tilinpäätös
Olemme kehittämistä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Mahdollistamme henkilöstön omien vahvuuksien (esim. liikunta, kädentaidot, musiikki) hyödyntämisen kokonaisvaltaisesti omassa työssään.	Työhyvinvointikysely Tavoite: vastausten keskiarvo nousee	Vastausten keskiarvo nousee	3	Työhyvinvointikyselyn tulokset käytiin läpi työyhteisöissä.
Olemme kehittämistä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Mahdollistamme henkilöstön monipuolisen kehittymisen koulutuksen kautta.	Koulutuspäivien määrä ja osallistuneet Tavoite: 3-5 koulutuspäivää/työntekijä	3-5 koulutuspäivää/työntekijä	4	Järjestettiin 2 koulutuspäivää koko henkilöstölle, jonka lisäksi osapäivän koulutuksia (esim. Nepsy)

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös
Tuotamme palveluja ihmiselle.	Valmistelamme ja otamme käyttöön varhaiskasvatuksen oman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vuoden 2023 aikana.	Toteutunut/Ei toteutunut. Tavoite: Jokaisessa yksikössä on käytössä toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	Jokaisessa yksikössä on käytössä toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	5 Jokaisessa yksikössä on käytössä toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Yhdessä tekevä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme yhteistyöhaluinen ja -kykyinen kumppani.	Luomme yhteistyöverkostoja lähikuntien kanssa: johtajien verkosto 2023, tuen verkosto 2023-2024	Yhteistyökokoontumisten lukumäärä vuosittain Tavoite: Vähintään kaksi kokoontumista toimintakausittain	Vähintään kaksi kokoontumista toimintakausittain	3	Yhteistyötä lähikuntien kanssa tehtiin, mm. tuen asioissa.
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista ja kuuntelemme henkilöstön toiveita työhyvinvoinnin kehittämiseksi. 2023-2025	Työtyytyväisyyskysely 1krt/vuosi. Tavoite: Henkilöstön työtyytyväisyys paranee	Henkilöstön työtyytyväisyys paranee	4	Työhyvinvointikyselyn tulokset käytiin läpi työyhteisöissä.

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Päivitämme työhyvinvointisuunnitelman yhdessä henkilöstön kanssa vuoden 2023 aikana.	Toteutunut/ ei toteutunut Tavoite: Henkilöstö osallistuu työhyvinvointisuunnitelman laatimiseen aktiivisesti	Henkilöstö osallistuu työhyvinvointisuunnitelman laatimiseen aktiivisesti	2	Suunnittelu on aloitettu ja työhyvinvointisuunnitelma päivittämistä jatketaan 2024
Emme jätä ketään yksin.	Päivitämme kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelmat ja otamme käyttöön jokaisessa yksikössä vuoden 2023 aikana.	Toteutunut/ kesken/ ei aloitettu Tavoite: Jokaisessa yksikössä suunnitelmat tehty ja otettu käyttöön	Jokaisessa yksikössä suunnitelman tehty ja otettu käyttöön	4	Jokaisessa yksikössä suunnitelman tehty ja otettu käyttöön

3.4.2 Opetuspalvelut

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelut ovat perusopetuksen palveluita, joita järjestetään 1.–9.luokan oppilaille. Keuruulla Einari Vuorelan, Keuruun ja Pohjoislahden ala-asteet antavat opetusta vuosiluokille 1–6. Keuruun ala-asteella järjestetään tämän lisäksi myös harjaantumisopetusta vuosiluokille 0–9. Haapamäen yhteiskoululla perusopetusta järjestetään vuosiluokille 1–9 ja Keuruun yhteiskoulun yläkoululla vuosiluokille 7–9. Talouden tasapainottamishjelman mukaisesti Pihlajaveden ala-aste lakkautettiin 1.8.2023 alkaen.

Keskeinen muutos perusopetuksessa oli, kun oppilashuolto siirtyi Keski-Suomen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023 alkaen.

Erityisopetus

Keuruun ala-asteella on viisi erityisopetuksen pienluokkaa sekä laaja-alainen erityisopettaja ja harjaantumisopetuksen luokat 0-9. Pienillä alakouluilla on käytettävissään kiertävän erityisopettajan resurssi. Keuruun yhteiskoulun yläkoulussa on joustavan perusopetuksen (JOPO) luokka, minkä lisäksi laaja-alaista erityisopetusta järjestetään tehostetummin oppilaiden tuen tarpeiden kasvaessa. Yläkoulussa on lisäksi kaksi erityisopetuksen pienluokkaa. Haapamäellä erityisopetukseen on varattu yhden laaja-alaisen erityisopettajan resurssi. Pienluokkien oppilaita on integroitu yleisopetukseen pedagogisin järjestelyin. Erillishakujen kautta saatujen erityisavustusten kautta on pystytty palkkaamaan kouluihin resurssiopettajia sekä koulunkäynninohjaajia, joiden

työpanos näkyy ennen kaikkea ennalta ehkäisevässä ja varhaisessa puuttumisessa ja tukemisessa.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Kehitämme perusopetusta kokeilemalla uusia toimintamalleja ja käytäntöjä.2023-2025	Toteutuneiden hankkeiden/kokeilujen määrä/lukuvuosi Tavoite: Yksi uusi kokeilu lukuvuodessa	Yksi uusi kokeilu lukuvuodessa	5	Loma-anomusten vienti sähköisiksi. Työn alle keväälle 2024 otettu myös kouluun- ja aamu- ja iltapäivätoimintaan ilmoittautuminen sähköisesti. Yhteistyötä kotien suuntaan tiivistetty kyselyin + aloittamalla koko koulun yhteiset vanhempainillat.
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyä parasta.	Kuulemme oppilaita ja huoltajia kyselyjen avulla.2023-2025	Oppilaille ja huoltajille osoitettujen kyselyiden lukumäärä Tavoite: kaksi kyselyä lukuvuodessa	Kaksi kyselyä lukuvuodessa	5	Kyselyt tehty kokemuksista koko koulun yhteisistä vanhempainilloista sekä koulukuvauksen järjestämisestä.
Aktiivisella yritysten ja oppilaitosten välisellä yhteistyöllä luomme loistavat edellytykset Keuruun kasvuun.	Toteutamme opetus-suunnitelmaan soveltuvia tutustumisia, vierailuja ja TET-jaksoja. 2023-2025	Toteutuneiden vierailujen (joko kohteessa tai kouluvierailuina) lukumäärä Tavoite: TET-jaksoja, vierailuja ja tutustumisia toteutuu vähintään kolme oppilaan perusopetuksen aikana	TET-jaksoja, vierailuja ja tutustumisia toteutuu vähintään kolme oppilaan perusopetuksen aikana	5	Painottuvat yläkoulun puolelle.

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Tavoitteenamme on, että huoltajilla on saatavilla oman lapsen koulunkäyntiin liittyvät tiedot, viestit, asiakirjat ja mahdolliset muistiot Wilmassa 2023-2024	Wilmalla tavoitettavien huoltajien lukumäärä	Käyttöaste 100 % - kaikki huoltajat tavoitettaisiin Wilmassa	3	Poissaolojen ilmoittaminen wilmassa otettiin käyttöön 2023. Keväällä 2024 mm. Koulun ilmoittautuminen tehdään sähköisesti/wilmassa.

Yhdessä tekevä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme yhteistyöhaluinen ja -kykyinen kumppani.	Luomme yhteiset ja toimivat käytännöt oppilashuollon toteuttamiseen hyvinvointialueen kanssa vuosien 2023-2024 aikana.	Toteutunut/ ei toteutunut Tavoite: Hyvinvointialueen kanssa tehtävään yhteistyöhön luodut käytännöt toimivat	Hyvinvointialueen kanssa tehtävään yhteistyöhön luodut käytännöt toimivat.	3	Käytännöt ovat toimineet. Tekijöitä palveluiden puolella on vain liian vähän.

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Kehitämme henkilöstön osaamista ja laadimme yhteisen koulutussuunnitelman vuoden 2023 aikana.	Koko henkilöstöä koskeva koulutussuunnitelma tehty/ kesken/ aloittamatta	Koko henkilöstöä koskeva koulutussuunnitelma on tehty	3	Kesken. Koko henkilöstön keskeiset koulutus-tarpeet pyörivät kyllä (ensiapu, tulityökurssit). Yksilötason koulutussuunnitelma vielä kesken.
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Luomme työhyvinvointia lisääviä käytänteitä yhdessä henkilöstön kanssa ja päivitämme työhyvinvointisuunnitelman vuoden 2023 aikana.	Työhyvinvointisuunnitelma päivitetty/ kesken/ päivittämättä Tavoite: Toimenpiteet toteutettu	Työhyvinvointisuunnitelma on päivitetty	3	Kesken. Työhyvinvointikyselyt tehty, tulokset käsitelty, toimenpiteisiin ryhdytty. Suunnitelman teko kesken.
Emme jätä ketään yksin.	Kehitämme kiusaamisen ehkäisemisen ja puuttumisen toimintamalleja ja panostamme oppilaiden tunnetaitojen kehittämiseen. 2023-2025	Toteutunut/ kesken/ ei aloitettu Tavoite: Toimintamallit luotu ja tunnetaitokasvatus toteutuu osana muuta opetusta	Toimintamallit luotu ja tunnetaitokasvatus toteutuu osana muuta opetusta	3	Kesken. Tunnetaitokasvatusta on (osin jo eri oppiaineiden sisällä) ja erillisinä monialaisina oppimiskokonaisuuksina. Ei kuitenkaan selkeää, vuosiluokalta toiselle rakentunutta kokonaisuutta. Kiusaamisen vastainen KiVa-ohjelma käytössä.

3.4.3 Koulutuspalvelut

Koulutuspalvelut koostuvat toisen asteen lukiokoulutuksesta ja ammatillisesta koulutuksesta sekä aikuiskoulutuksesta.

Keuruulla toimii yksi lukio, Keuruun yhteiskoulun lukio, jossa opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa kahden ja kolmen tutkinnon opintoja (ammatillinen perustutkinto ja ylioppilastutkinto) yhteistyössä ammatillisten koulutusten järjestäjien kanssa. Lukiossa on kolme linjaa: yleislinja, liikuntalinja ja yrittäjyykslinja, joissa on yhteensä 70 aloituspaikkaa.

Keuruulla toimii Ammattiopisto Gradian toimipiste, jossa voi opiskella sosiaali- ja terveysalan perustutkintokoulutuksessa. Muuta ammatillista perus- ja lisäkoulutusta järjestävät tarpeen mukaan Gradian lisäksi mm. Sasky, Iso Kirja opisto ja Keski-Suomen TE-toimisto. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijat opiskelevat yksilöllisten opintopolkujen kautta, joissa iso osa oppimisesta tapahtuu työpaikoilla.

Keuruu tekee yhteistyötä korkeakouluopinnoissa mm. Jyväskylän yliopiston, Itä-Suomen yliopiston sekä Jyväskylän avoimen yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa, jotka järjestävät opintojaksoja ja -kokonaisuuksia tarveperusteisesti ja mahdollisuuksien mukaan sekä lähi- että etäopintoina.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Lukio: Kehitämme kansainvälistä yhteistyötä.2023-2025	Mittari: Uusien kv-opiskelijoiden määrä.	Lukioon valitaan 4-6 kv-opiskelijaa vuosittain	5	Ensimmäisen vuoden opiskelijoita 7 ja toisen vuoden opiskelijoita 4
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Lukio ja koulutus: Kehitetään koulutusmahdollisuuksia ammatillisen ja korkea-asteen oppilaitosten kanssa. 2023-2025.	Mittari: Alkavat opintokokonaisuudet Tavoite: Vuosittain alkaa kolme opintokokonaisuutta	Vuosittain alkaa kolme opintokokonaisuutta	5	Gradia käynnisti 3 sote-tutkinnonosaa, 1 keväällä ja 2 syksyllä 2023. Lisäksi toteutui media-alan tutkinnonosakoulutus (opso).
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Koulutus: Toteutetaan osaamis- ja koulutustarvekysely yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. 2023-2025	Mittari: Vastausten lukumäärä. Tavoite 1: Toimenpiteisiin johtaneet koulutarpeet/-ideat ja muut aloitteet.	Toimenpiteisiin johtaneet koulutarpeet/-ideat ja muut aloitteet	2	Toteutus 2024
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Lukio: Kyselyt uusista opintojaksoista ja muusta toiminnasta lukuvuosittain.2023-2025	Mittari: Toiveiden ja aloitteiden määrä. Tavoite 2: Opintotarjonnan kehittäminen opiskelijoiden aloitteiden mukaisesti.	Opintotarjonnan kehittäminen opiskelijoiden aloitteiden mukaisesti	4	Lukuvuoden 2024-25 opintotarjotin valmis. Uusia opintojaksoa ei tullut opintotarjottiin.
Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.	Lukio: Digitalisoimme palvelujamme vuosien 2023-2024 aikana siten, että asiointi on mahdollista toteuttaa sähköisesti.	Mittari: Toteutunut/Ei toteutunut Tavoite: Kaikki lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyvät lomakkeet ovat sähköisiä ja sähköisesti täytettävissä.	Kaikki lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyvät lomakkeet ovat sähköisiä ja sähköisesti täytettävissä	4	Lomakkeiden siirto wilmaan on aloitettu. Syksyllä 2023 otettiin käyttöön possaololupahakemus-lomake.
Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.	Koulutus: Mahdollistamme eri asteiden opintojen suorittamisen Keuruulla etäopiskelutilan ja tutortoiminnan (Keuruu Akatemia -toimintamalli) avulla vuoteen 2024 mennessä.	Mittari: Toteutunut/Ei toteutunut Tavoite: Keuruu Akatemia toimintamalli on pilotoinnissa vuoden 2024 loppuun mennessä	KeuruuAkatemia toimintamalli on pilotoinnissa vuoden 2024 loppuun mennessä	3	Etäopiskelutiloja on karotettu osana Ketterää osaamista –hanketta. Hanesuunnitelma elinikäisen ohjauksen palvelupolusta osana Keuruu Akatemiaa on tehty.
Aktiivisella yritysten ja oppilaitosten välisellä yhteistyöllä luomme loistavat edellytykset Keuruun kasvuun.	Lukio: Kehitämme Lukion yrittäjyysslinjaa. 2023-2025	Mittari: Yrittäjyysslinjan opiskelijoiden määrä sekä suoritettujen opintopisteiden määrä. Tavoite: Yrittäjyysslinjan opiskelijamäärä 10 aloittavaa vuosittain.	Yrittäjyysslinjan opiskelijamäärä 10 aloittavaa vuosittain	5	Yrittäjyysslinjan opinnoissa on yksi yritys aloitettu ja lopetettu syksyn aikana. Toiminta keskeytyy ja jatkuu toukokuussa 2024. Yrittäjyysslinjalla 5 opiskelijaa, joista aloittavia 1.
Aktiivisella yritysten ja oppilaitosten välisellä yhteistyöllä luomme loistavat edellytykset Keuruun kasvuun.	Koulutus: Kehitämme seutuopintotarjontaa avointen korkeakoulujen kanssa.2023-2025	Mittari: Seutuopintoja suorittaneiden määrä. Tavoite: Mahdollistamme korkeakouluopinnot paikallisesti.	Mahdollistamme korkeakouluopinnot paikallisesti	5	Sosionomin polkuopinnot (55 op) suoritti 8 opiskelijaa paikallisesti kokoontuen. Muihin seutuopintoihin ei tullut ilmoittautumisia.

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme houkutteleva asuinpaikkakunta kii-reetöntä elämää ar-vostaville.	Lukio ja koulutus: Akti-voimme ja monipuolis-tamme lukioon sekä koulutuksiin liittyvää markkinointia ja tie-dottamista. 2023-2024 Kohderyhmät A) 9-luokkalaiset B) Huoltajat C) Kaupunkilaiset D) Lukion markkinointi yli kuntarajojen Suo-messa	Mittari A) Toteutunei-den vierailuiden ja esit-elytilaisuuksien määrä yläkoululaisille. Tavoite: 95% Keuruun ja Multian 9-luokkalai-sista vierailee lukioesit-elyissä. Mittari B) Vanhempai-niltoihin osallistuneiden määrä. Tavoite: Vähintään 50% huoltajista osallistuu. Mittari C) Sosiaalisen median- ja verkkosivu-jen kävijämäärät sekä printtijulkaisujen luku-määrät. Tavoite: Koulutuksiin liittyvä viestintä ja markkinointi on moni-puolista ja aktiivista. Mittari D) Lukion mark-kinointitilaisuuden yli kuntarajojen. Tavoite: 2 Tilaisuutta vuodessa.	A) 95 % Keuruun ja Multian 9-luokkalai-sista vierailee lu-kioesittelystä B) Vä-hintään 50 % huolta-jista osallistuu C) Kou-lutuksiin liittyvä vies-tintä ja markkinointi on monipuolista ja ak-tiivista D) 2 tilaisuutta vuodessa	5	Lukio oli mukana vanhem-painilloissa Haapamäellä, Multialla ja Keuruulla. Keu-ruulla järjestettiin lukiomes-sut lukiosta kiinnostuneille 9-luokkalaisille. Multian ja Haa-pamäen 9-luokkalaiset kävi-vät Keuruulla vanhojen päivä-tansseissa ja heille esiteltiin lukiota. Opinto-ohjaaja on vieraillut Haapamäen ja Mul-tian 9-luokkalaisten OPO-tun-neilla. Viestintää ja markki-nointia toteutettu aktiivisesti somea, verkkosivuja sekä pai-kallislehteä että maakunta-lehteä hyödyntäen.

Yhdessä tekävä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Yhteistyö naapurikun-tien kanssa vahvistaa palvelukonaisuut-tamme sekä lisää paik-alista tarjontaa ja työpaik-koja.	Lukio: Yhteisten opetta-jien ja opintojaksotar-jonnan hyödyntäminen. 2023-2025	Mittari: Ostettujen opintojaksojen määrä.	Ostettujen opintojakso-jen määrä	5	2 opiskelijaa suoritti SASKYn LEKO koulutuk-sessa yhden opintojak-son
Yhteistyö naapurikun-tien kanssa vahvistaa palvelukonaisuut-tamme sekä lisää paik-alista tarjontaa ja työpaik-koja.	Koulutus: Mahdolliste-taan etä- ja moni-muoto-toteutusvaihto-ehtoja koulutuksista. 2023-2025	Mittari: Toteutuneiden opintojaksojen määrä (korkeakoulu- ja toisen asteen ammatilliset opinnot) Tavoite 1 + 2: Saadaan toteutumaan opintojak-soja pienelle opiskelija-määrälle.	Saadaan toteutumaan opintojaksoja pienelle opiskelijamäärälle yh-dessä naapurikuntien kanssa.	4	Gradia: sote-alan opin-not 3 tutkinnonosaa, 1 media-alan tutkinnon-osa. JAMK: sosionomin polkuopinnot 55 op. Uusia opintoja on tar-jottu aktiivisesti mutta riittävän suurin ryhmä ei ole syntynyt.

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Kuntalaisten onnelli-suus on toimintamme ytimessä.	Lukio: Tuemme ja edis-tämme opiskelijoiden osaamisidentiteetin ja hyvinvoinnin myön-teistä kehitystä. 2023-2025	Mittari: Opiskelijoiden hyvinvointikyselyn vas-tausmäärä. Tavoite: Wilma-kyselyn laatiminen ja opiskeli-joiden hyvinvointiky-selyn tulosten seuranta.	Wilma-kyselyjen laati-minen ja opiskelijoiden hyvinvointikyselyn tu-losten seuranta	5	Kouluterveyskyselyn tu-loksia käsitelty yhdessä opiskelijoiden kanssa. Seutulukiohankkeessa osallistuttiin 3:n we-binaariin ja yhteen se-minaariin, joissa jaettiin hyviä käytäntöjä opiske-lijoiden hyvinvointiin.

Toisen asteen johtoryhmä seuraa toisen asteen koulutuksen toteutumista käytännössä. Johtoryhmässä ovat edustajat Keuruun kaupungilta, kansalaisopistolta, Ammattiopisto Gradiasta, SASKYn Mäntän seudun koulutuskeskuksesta, lukion oppilaskunnasta, nuorisovaltuustosta sekä Kehittämisyhtiö Keulink Oy:stä. Ohjausryhmä koontui vuonna 2023 neljä kertaa.

Toisen asteen opiskelu

Keuruun yhteiskoulun lukio on Finest Future yrityksen yhteistyökumppani. Tätä kautta Keuruun yhteiskoulun lukioon on valittu kansainvälisiä opiskelijoita suorittamaan lukiokoulutuksen oppimäärää. Heidän tuekseen on palkattu opiskelijoiden ohjaaja (50 %) Syyslukukauden lopussa heitä oli lukiossa 11 opiskelijaa

Ammatillista koulutusta järjestetään Keuruulla Jyväskylän koulutuskuntayhtymän sopimusyhteistyön myötä. Vuonna 2023 Ammattiopisto Gradia järjesti sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon johtavaa lähihoitajakoulutusta sekä hoiva-avustajakoulutusta Keuruulla. Oppisopimuskoulutusta Gradia toteutti noin 50 yrityksen ja yhteisön kanssa mukaan lukien Keuruun kaupunki ja oppisopimuskoulutuksia käynnistyi vuonna 2023 yhteensä 81. Useille yrityksille on järjestetty myös täsmäkoulutusta erityistarpeisiin.

Yritysyhteistyö on ollut erityisen onnistunutta HT-laserin opinpolun osalta. Opintopollalla toteutettiin vuoden 2023 aikana yhteensä noin 10 pitkää oppisopimusta sekä lyhyempiä koulutuksia. SASKYN Mäntän seudun koulutuskeskuksen kanssa suunniteltu ja markkinoitu TUVA-koulutus sen sijaan ei alkanut elokuussa 2023 opiskelijoiden puutteen vuoksi.

Toisen asteen koulutuksen kehittäminen

Oppivelvollisuuslaki ja uusi opetussuunnitelma tulivat voimaan 1.8.2021. Oppivelvollisuuslakiin sisältyy ns tutkintoon valmistava koulutus (TUVA). Keuruulla ei ole omaa järjestämislupaa ko koulutukseen, mutta Sastamalan koulutuskuntayhtymä tarjoaa TUVA-opintoja Keuruulla. Tavoitteena on, että joka syksy saataisiin oma TUVA-ryhmä Keuruulle.

Keväällä 2023 toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän yliopiston (JYU) ja ammattikorkeakoulun (JAMK) sekä HUMAKin sekä useiden Keski-Suomen lukioden kanssa korkeakouluviikko, joka toteutettiin kokonaisuudessaan verkossa. Lukiolaiset voivat lisäksi suorittaa avoimen yliopiston ja avoimen korkeakoulun kursseja. Kurssit hyväksi luetaan opiskelijoiden lukiosuorituksiksi.

Vuonna 2023 lukiossa alkoi hanke Verkostosta laatua seutulukioihin. Hanketta hallinnoi Sastamala. Hanke on 17 lukion yhteinen ja Keuruun lukio on siinä osatoteuttajana mukana. Keuruun lukion ensisijainen tavoite on kehittää lukiolaisten osallisuuden ja hyvinvoinnin toimintakulttuuria ja linkittää ne keskeiseksi osaksi lukion laatutointaan.

Avoimia korkeakouluopintoja Keuruulla järjestävät Jyväskylän yliopisto (JYU) ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu (Jamk). Opintotarjontaa rakennetaan alueellisen koulutustarpeen pohjalta yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Vuonna 2023 paikallisessa pienryhmässä suoritti kahdeksan henkilöä Jamk:n Lähihoitajasta sosionomiksi -polkuopinnot (55 op) valmiiksi.

3.4.4 Vapaa-aikapalvelut

Toiminnan kuvaus

Vapaa-ajanpalvelut jakaantuu tulosityksiköihin, joita ovat vapaa-aikatoimen hallinto, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut ja nuorisopalvelut.

Hallinto tuottaa tieto-, asiakas-, talous- ja tilapalveluita sidosryhmien ja sisäisten tulosityksien käyttöön. Hallinto vastaa vapaa-ajanpalveluiden toiminnan suunnittelusta, kehittämisestä ja tiedottamisesta. Lisäksi huolehdimme tilojen sekä liikunta-alueiden ja reittien käytön hallinnoinnista. Hyvinvointityön hallinnointi ja koordinointi ovat myös vapaa-aikapalveluiden hallinnon yksikössä.

Liikuntapalvelut -yksikkö ylläpitää ulko- ja sisäliikuntapaikkoja, seuraa ja kehittää kaupungin liikuntatoimintaa, tuottaa ohjattuja liikuntapalveluita ja tapahtumia sekä antaa liikuntaneuvontaa. Avustuksilla tuetaan eri liikuntamuotoja harrastavien järjestöjen toimintaa. Lisäksi liikuntapalveluilla luodaan edellytyksiä vapaiden liikuntaryhmien toiminnalle.

Nuorisopalvelut -yksikön tehtävänä on luoda erilaisia toiminnallisia ja kasvatuksellisia mahdollisuuksia nuorten vapaa-ajanviettoon. Nuorisopalvelut tukevat ja mahdollistavat nuorten omaehtoista toimintaa, vahvistavat nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä ohjaavat nuorten turvallista kasvua erilaisissa elämäntilanteissa. Työ on luonteeltaan ennaltaehkäisevää ja tasavertaista. Tavoitteena on tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja kunnassa.

Työtä tehdään aktiivisella tilatoiminnalla kahdessa eri nuorisotilassa sekä monipuolisella pienryhmä-, reissu-, leiri-, osallisuus- ja tapahtumatoiminnalla. Lisäksi uusia yhteistyö- ja toimintamalleja kehitetään nuorten kanssa toimivien muiden tahojen kanssa. Koulujen ja nuorisopalveluiden yhteistyötä toteutetaan vuosikellosuunnitelman mukaisesti ja sitä kautta tavoitetaan kaikki koulun piirissä olevat nuoret.

Etsivän nuorisotyön ja Nuorten työpajan hankerahoituksella järjestetään toimintaa, jonka kautta voidaan tavoittaa tuen tarpeessa olevat nuoret ja auttaa heitä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Kulttuuripalvelut -yksikkö edistää, tukee ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa ja tarjoaa taidepalveluita yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa kulloinkin käytettävissä olevien henkilö- ja talousresurssien mukaan, Kulttuuritalo Kimaran puitteet ja ole-massa olevat tapahtumat tehokkaasti hyödyntäen.

Kulttuuri on Keuruulla merkittävä hyvinvoinnin edistäjä, imago- ja vetovoimatekijä sekä matkailuvaltti. Lisäksi kulttuuritoimi tukee kotiseututyötä ja paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä Museosäätiön ostopalvelusopimukseen varatun määrärahan puitteissa. Lastenkulttuuriopetussuunnitelman kautta tuetaan lasten ja nuorten taidekasvatusta kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Hankerahoituksia hyödynnetään tehokkaasti ja tukeudutaan työssä alueellisiin toimijaverkostoihin. Kulttuuritoimi on osallisena yhteisissä hankkeissa. Kulttuuri- ja tapahtumamatkailun kehittäminen on keskeinen osa työtä.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Vapaa-aikatoimi tukee tiloin, avustuksin sekä muutoin resurssiensa puitteissa uusien harrastusten toimintojen syntymistä mm. idis-avustuksin, jotka on kohdennettu lasten ja nuorten uuteen toimintaan. 2023-2025	Mittari: Uusien toimintojen ja toimintamallien määrä/osallistujat Tavoite: Pystytään tukemaan uusia ideoita.	Pystytään tukemaan uusia ideoita	1	Vain yksi idis avustushakemus lasten ja nuorten toimintaan, mutta muutoin kohde- ja koulutusavustuksia jaettu järjestöille myös uusiin toimintoihin.
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Teemme kyselyjä kuntalaisille vapaa-aikapalveluista ja hyvinvoinnista. 2023-2025	Mittari: kyselyjen määrä Tavoite: kolme kyselyä/v.	Kolme kyselyä/ v.	5	nuorten osallistava budjetointi, harrastekysely, liikuntavälinelainaamokysely
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Tehdään osallisuusesite Unicefin lapsiystävällisen kunta tavoitteeseen. Esite opastaa päättäjiä ottamaan huomioon lasten ja nuorten ääni. 2023	Mittari/tavoite: tehty 2023	Tehty 2023	5	Esite valmistunut.

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Tuotamme palveluja ihmiseltä ihmiselle.	Ohjausta, tiloja ja palvelua fyysisesti saatavana ja monikanavaisesti saatavana ja tiedotettuna. 2023-2025	Mittari: Palvelu pystytään tarjoamaan kohderyhmälle sujuvasti. Tilojen käyttö on helppoa. Tavoite: Palvelukanavien määrä on vähintään kolme ja tiedotuskanavien määrä neljä.	Palvelukanavien määrä on vähintään kolme ja tiedotuskanavien määrä neljä	5	Useita palvelukanavia käytetty: sähköposti, asiakastapaaminen, nettivaraukset juliusjärjestelmä, avustushaku webropol, fb, ig, lehti, netti, tiedotteet, tapahtuma ja harrastekalenteri
Meille on helppo tulla ja jäädä.	Tehdään uusille asukkailla esite vapaa-ajan palveluihin tutustumiseen. 2023-2025	Mittari/Tavoite: esite tehty 2023 ja jakelu kaikille uusille asukkaille.	Esite tehty 2023 ja jakelu kaikille uusille asukkaille	4	Viimeistelyä vailla valmis tervetuloesite uusille asukkaille.

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Emme jätä ketään yksin.	Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen. 2023	Mittari: Osallistujien määrä Tavoite: Työpajatoiminta saadaan käynnistettyä 2023 Kuntalaiset löytävät palveluihin.	Työpajatoiminta saadaan käynnistettyä 2023. Kuntalaiset löytävät palvelun.	4	Työpaja vastaa tarpeeseen nuorten työelämätaitojen ja opiskelun tulemiseen. Uusia toimintamalleja on otettu käyttöön mm. nuorten aikuisten avoimet illat.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut tuottaa, suunnittelee, kehittää ja arvioi Keuruun kaupungin liikuntapalveluita. Liikuntapalveluissa luodaan perusedellytykset seuratoiminnalle sekä oma-toimiselle liikuntaharrastukselle tarjoamalla liikuntapaikkoja. Liikuntasuunnitelmassa olevia toimenpiteitä toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Ulkoliikuntapaikkoja on 62 ja lisäksi latuja ja reittejä noin 120 km. Ulkoliikuntaolosuhteita ylläpidetään koko Keuruun alueella osin erilaisin ylläpitosopimuksin, mukaan lukien kyläkunnat ja koululiikunta. Suurimpana investointina satiin päätökseen Keuruun keskusurheilukentän peruskorjaus. Tervan liikuntapuistoon rakennettiin pumptrack rata. Näiden lisäksi hoidetaan varauksia koulun saleihin kouluajan ulkopuolella.

Uimahallin asiakasmäärä oli 79296. Ohjattuja ryhmäliikuntapalveluita järjestetään erityisliikkuville ja uimahalliasiakkaille. Kaikkiaan liikuntapalveluilla on 28 säännöllisesti kokoontuvaa ryhmää. Liikuntaneuvontaa annettiin 70 asiakkaalle. Koululaisille suunnattu Suomen harrastamisen mallin mukaisen Hurahda harrastamaan -hankkeen kautta järjestettiin 23 kerhoa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lisäksi lapsille järjestettiin kesätoimintaa leikkikentillä ja liikuntakerhoissa keskustassa, Haapamäellä, Pohjoisjärvellä ja Pihlajavedellä.

Avustus- ja stipendihakemuksia jätettiin toimintavuoden aikana 38 kappaletta. Avustuksia myönnettiin yhteensä 37 529 euroa.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut tuottaa monipuolista osallisuuteen ja vaikuttamiseen kannustavaa toimintaa yhteistyössä nuorten ja eri aikuistukijoiden kanssa. Nuorisotyössä on vahva sosiaalista vahvistamista ja nuorten aktiivista kansalaisuutta tukeva ote. Nuorisotyössä on kyse kasvatuksesta ja nuoren kasvusta yhteiskunnan jäseneksi. Nuorisotyö on ennaltaehkäisevää toimintaa, niin sanottua matalan kynnyksen tila- ja palvelutoimintaa. Perustehtävä nuorisotyössä on rakentaa mahdollisuuksia mielekkäseen vapaa-aikaan, johon kuuluvat muun muassa nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimitilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistysten ja -ryhmien tuki sekä koulunuorisotyö. Nuorisopalveluiden alla toimii myös etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta, jossa osittain ennaltaehkäisevän työn lisäksi tehdään korjaavaakin työtä.

Vuoden 2023 aikana nuorisopalveluiden toiminnassa keskeisinä toimintamuotoina olivat 1) nuorisotilatoiminta Kipinä ja Haapamäen nuorisotilat 2) nuorten itsenäistymisen, kasvun ja yhteisöllisyyden tukeminen sekä 3) nuorten osallisuus ja vaikuttaminen.

Nuorisopalveluiden toimintoihin sisältyi aktiivista, yhteisöllistä ja osallistavaa tilatoimintaa, koulunuorisotyötä, leirejä, projekti- ja tiimitoimintaa, kerhotoimintaa eri ikäisille sekä teema- ja bänditoimintaa. Nuorisotilojen käyttöpäiväkirjan mukaan nuorisokeskus Kipinällä oli tilivuoden aikana noin 9 400 ja Haapamäen nuorisotilassa noin 3 400 kävijää. Nuorisopalveluiden tilatyön aukioloajat tarjosivat maanantaista perjantaihin avointen ovien vuoroja 24 tuntia viikossa alakoulun 4.–6.luokkalaisille sekä yläkoulun ja 2.asteen opiskelijoille. Tilatoiminnan osallisuudesta vastaa Kipinän nuorten

talotoimikunta, joka edustaa kaikkia nuorisotilan kävijöitä. Tilatoiminnan lisäksi nuorisopalveluiden toiminnassa oli vuoden aikana 12 eri toimintaryhmää, joista osa on toteutettu yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Koulunuorisotyöhanke aloitettiin syksyllä 2023. Koulunuorisotyöntekijä toimii kouluilla kasvatusohjaajien kanssa yhteistyössä sekä linkkinä vapaa-ajan nuorisotoimintaan.

Yhtenä nuorten vaikuttajaryhmänä Keuruulla toimii nuorisovaltuusto. Alakoululaisten omana vaikuttajaryhmänä toimi vuonna 2023 lasten parlamentti.

Yhteensä avustuksia jaettiin noin 9 500 euroa. Tämä sisältää Musiikkileiri-yhdistykselle myönnetyn 5 000 euron avustus.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut tulosityksikkö edistää, tukee ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa ja tarjoaa taidepalveluita yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa kulloinkin käytettävissä olevien henkilö- ja talousresurssiansa mukaan. Kulttuuri on Keuruulla merkittävä hyvinvoinnin edistäjä, imago- ja vetovoimatekijä sekä matkailuvaltti. Lisäksi kulttuuritoimi tukee kotiseututyötä ja paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä Museosäätiön, kaupungin kokoelmien hoitoa ja näyttelytoimintaa 82 600 eurolla yhteistyösopimuksen muodossa. Museosäätiön toiminnan avustus on lähes kolmasosa koko yleisen kulttuuritoimen kokonaismäärärahoista.

Kulttuuritalo Kimaran toimintoja pyöritettiin yhteistyössä tukiyhdistys Estatan kanssa, joka vastasi kahviopalveluiden tuottamisesta. Isäntäpalveluita ei enää kyetty tuottamaan talkootyönä, joten ne jäivät kulttuurisihteerin tehtäväksi. Kulttuuritoimen oman tapahtumatuotannon lisäksi suurimmat käyttäjäryhmät ovat kansalais- ja musiikkiopisto sekä eläkeläisjärjestöt. Talon käyttöaste oli syksyllä sen historian vilkkain. Yleisötapahtumia järjestettiin n. 70. Kävijöitä talossa oli noin 3500 kahvion asiakaskäyntejä 1 526. Talkootuntteja kirjattiin 763. Kulttuuriopetussuunnitelmaa toteutettiin yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Kokonaiskävijämäärä kulttuuriporilla oli 3900 henkilöä. Lastenkulttuurin sisällöt ja volyymit ovat Keuruulla erinomaisella tasolla. Keuruu on valtakunnallisen lastenkulttuuriverkoston jäsen. Einar Vuorela Runopalkinto jaettiin kaden runoilijan kesken ja sen saivat Jussi Hyvärinen ja Sirpä Kyyrönen. Kulttuuritoimi tuki Soiton paikan festivaalia 5000 euron avustuksella ja muita järjestöjä ja tuotantoryhmiä lisäksi 18290 eurolla. Veteraaniperintötyöhön perustettiin toimikunta. Itsenäisyys- ja veteraanipäivän juhlallisuuksia jatketaan.

Hyvinvoinnin koordinointi

Hyvinvointipalvelut on uusi tulosityksikkö, jossa aloitti hyvinvointikoordinaattori helmikuussa. Tulosityksikön tehtävänä on tuottaa tietoa hyvinvoinnin tilasta ja kehittämiskohteista. Hyvinvointipalvelut vastaavat koko kaupungin hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman tekemisestä ja koordinoi niiden toimenpiteiden toteutusta. Hyvinvointipalvelut raportoivat koko kaupungin hyvinvoinnin tilasta hyte –indikaattoreiden ja muiden valittujen indikaattoreiden pohjalta.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä yhteistyö- ja toimintamallit rakentuivat vuoden 2023 aikana. Hyvinvointikoordinaattori osallistui kaupungin edustajana mm. hyte-

kuntafoorumi, alueellinen hytverkosto, hyvinvointikoordinaattorienverkosto, ehkäisevätyö-verkosto, alueellinen ravitsemusverkosto, alueellinen väkivallan ehkäisverkosto, järjestöyhteistyön-verkosto ja liikuntaneuvonnan maakunnallinen verkostotilaisuuksiin. Ravitsemusterveyden edistämiseen järjestettiin 3 työpajaa. Työpajat järjestettiin yhteistyössä Petäjäveden ja Multian kuntien kanssa. Ehkäisevää päihde- ja väkivaltatyötä tehdään yhteistyössä Multian ja Petäjäveden kuntien sekä sidosryhmien kanssa. Paikallinen ehkäisevän työn ryhmä kokoontui kerran syksyllä 2023.

Vuonna 2023 päivitettiin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Laaja hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus on jäänyt tekemättä valtuustokaudelle 2021-2025, mutta sen ennakoidaan valmistuvan alkuvuodesta 2024.

Hyvinvointikoordinaattori on tehnyt yhteistyötä paikallisten ehkäisevää työtä tekevien toimijoiden kanssa.

Osallisuus Hyvinvointikoordinaattori toimii järjestöyhdyshenkilönä yhdessä vapaa-ikäpäällikön kanssa. Syksyllä 2023 toteutettiin myös ensimmäinen kuntalaiskysely. Vuoden aikana pilotoitiin myös lasten ja nuorten osallistuvaa budjetointia. Nuorisovaltuusto esittää testamenttivaroja käytettäväksi nuorisopalveluiden järjestämään reissuun sekä oleskelukatoksen rakentamiseen Tervan alueelle. Osallisuussuunnitelmaa on työstetty syksyllä 2023.

Vanhus- ja vammaisneuvosto Hyvinvointikoordinaattori toimii vanhus- ja vammaisneuvostojen sihteerinä. Vanhusneuvosto kokoontui vuoden aikana 5 kertaa. Vammaisneuvosto kokoontui 4 kertaa.

3.4.5 Opistopalvelut

Toiminnan kuvaus:

Opistolautakunnan tulosalueeseen kuuluvat Keuruun kansalaisopisto ja Läntisen Keski-Suomen musiikkiopisto. Tulosalueen tehtävänä on tuottaa kansalaisopiston ja musiikkiopiston palveluja Keuruun kaupungin sekä Multian ja Petäjäveden kuntien alueella.

Kansalais- ja musiikkiopistojen hallintoelimenä toimii Keuruun opistolautakunta, jossa on edustajat myös Multian ja Petäjäveden kunnista. Opistojen hallinto on yhteinen myös viranhaltijatasolla, koska tulosalueen päällikkönä toimii kansalais- ja musiikkiopiston rehtori.

Kansalaisopisto on yleissivistävää koulutusta järjestävä vapaan sivistystyön oppilaitos. Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi järjestämällä jatkuvan oppimisen periaatteen pohjalta paikallisen tarpeen mukaan mm. vieraiden kielten opetusta, terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntakoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta, taiteen perusopetusta, kädentaitoja ja yleisöluentoja. Opisto pyrkii tarjoamaan vapaan sivistystyön palveluja mahdollisimman monelle kohtuulliseen hintaan. Opiston toimintaan voivat osallistua kaikenikäiset ihmiset. Sivukyliä tarpeista pidetään erityistä huolta. Opiston vuosittainen toteutunut tuntimäärä on 8000–9000 tuntia.

Musiikkiopisto on taideoppilaitos, joka järjestää taiteen perusopetusta musiikissa laajan oppimäärän mukaan ja tanssissa yleisen oppimäärän mukaan. Opetuksen tarkoituksena on myönteisen musiikki- ja tanssisuhteen luominen sekä valmiuksien antaminen elinikäiseen harrastamiseen ja alan ammattiopintoihin. Opetus koostuu alle kouluikäisille suunnatuista varhaisiän musiikkikasvatuksesta ja lastentanssista, kouluikäisille annettavasta henkilökohtaisesta soitonopetuksesta musiikin perus- ja syventävällä tasolla, sekä ryhmäopetuksena toteutettavasta tanssin perusopetuksesta. Kolmen kunnan alueella toimivan musiikkiopiston vuosittainen opetustuntimäärä on n. 5000 tuntia. Sen puitteissa henkilökohtaista opetusta saavia oppilaita on keskimäärin 105 ja heidän lisäksi ryhmäopetuksen piirissä oppilaita on vuosittain noin 30.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Säännölliset palautekyselyt vuosittain 2023-2025 molempien opistojen opiskelijoille: 1. Kansalaisopiston Hellexi-kysely joka vuosi vähintään kahdelle aineryhmälle 2. Musiikkiopiston kysely keväisin opintojen jatkamisilmoituksen yhteydessä	Mittari: Vuosittaiset kyselyt Tavoite: Kyselyjen vastausprosentti 50%. V.2023	Kyselyjen vastausprosentti 50 % v.2023	5	Kyselyt toteutettu, opistojen yhteenlaskettu vastausprosentti keskimäärin 46 %.

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme houkutteleva asuinpaikkakunta kii-reetöntä elämää arvostaville.	Opistot tarjoavat mahdollisimman monipuolista harrastustoimintaa kaikenikäisille. 2023-2025	Mittari: Eri ainealueiden kurssien määrä ja osallistujamäärä v.2023 Tavoite: kursseja 20 eri ainealueelta, osallistujia 2000	Kursseja 20 eri ainealueelta, osallistujia 2000	5	Kursseja toteutunut 21 eri ainealueelta, netto-osallistujamäärä 2160

Yhdessä tekevä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme yhteistyöhaluinen ja -kykyinen kumppani.	Teemme yhteistyötä monipuolisesti eri tahojen kanssa, esim. viemällä musiikkiesityksiä vanhainkoteihin tai kirjastoon, järjestämällä näyttelyitä eri paikoissa ja yleisöluentoja museon kanssa. 2024-2025	Mittari: Yhteistyötöiläisyyksien määrä ja yleisömäärä. Tavoite: Vierailuesityksiä 10/vuosi, yleisöä 300	Vierailuesityksiä 10/vuosi, yleisöä 300	5	Yhteistyötöiläisyyksiä toteutunut yhteensä 12, kuulijoita yhteensä 410

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Kurssimaksuja tarkistetaan lukuvuosittain ylläpitäjän taloudellisen tilanteen mukaan v.2023-2025	Mittari: Kurssimaksujen osuus tuloista Tavoite: nousee opiston keskitasolle.v.2025 mennessä	Nousee opintojen keskitasolle v.2025 mennessä	4	Lukuvuodelle 2023-2024 päätetyt korotukset käytössä, uudet korotukset suunnitteilla syksyksi 2024
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Opintoseteliavustus vuosittain työttömien ja maahanmuuttajien haettavana	Tavoite: henk.koht. setelillä 30 hlö/vuosi	Henk.koht.setelillä 30 hlöä/vuosi	4	Henkilökohtaisia opintoseteleitä haettu ja jaettu 17. Pääosa avustuksesta käytetty ryhmäkohtaisiin kurssimaksualennuksiin.
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Määräajoin järjestetään hyvinvointikyselyjä myös sivutoimisille opettajille. 2023 ja 2025	Mittari: Sivutoimisille opettajille kyselyt Tavoite: kyselyt joka toinen vuosi. v.2023.	Kyselyt joka toinen vuosi (2023 ja 2025)	5	Tuntiopettajien kyselyt toteutettu. Vastausprosentti 72,3%
Kuntalaisten onnellisuus on toimintamme ytimessä.	Palautekyselyissä kysytään toiminnan merkityksestä opiskelijan hyvinvoinnille ja onnellisuudelle. 2023-2025	Mittari: Palautekyselyn tulokset. v.2023. Tavoite: Toiminta koetaan onnellisuutta lisääväksi	Toiminta koetaan onnellisuutta lisääväksi	5	Vastaajista 89% koki toiminnan tukevan henkistä hyvinvointiaan
Emme jätä ketään yksin.	Kansalaisopiston kurssit ovat pääasiassa ryhmäopetusta, jossa sosiaaliset kontaktit ovat tärkeä osa toimintaa. 2024-2025	Mittari: palautekyselyt Tavoite: Uudet osallistujat kokevat olevansa tervetulleita ryhmiin	Uudet osallistujat kokevat olevansa tervetulleita ryhmiin	5	Koko vuoden kyselyjen tilanne sama kuin kevätkaudella: 96% koki olonsa tervetulleeksi.

Kansalaisopisto

Toiminnan kuvaus

Kansalaisopisto toimi vuonna 2023 kolmen kunnan alueella yhteensä 40 eri toimipisteessä. Valikoimissa oli yleisöluentoja, ikääntyvien verkkoluentoja, kymmentä eri kieltä, taideaineiden opetusta, tietotekniikkaa, liikunta- ja terveyskursseja, musiikkia, kädentaitoja, kotitaloutta, taiteen perusopetusta ja erilaisia yhteiskunnallisia aiheita. Kursseja toteutettiin myös yhteistyössä eri järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Toisen asteen opiskelijoiden oli mahdollista sisällyttää kansalaisopiston kursseja opintasuorituksiinsa.

Vuosi 2023 oli Keuruun kansalaisopiston toiminnan 60-vuotisjuhlavuosi. Merkkivuoden aikana julkaistiin pienimuotoinen painettu historiikkikirja ja toteutettiin opiston historiaa esittelevä verkkosivusto.

Kansalaisopiston päätoimisen kieltenopettajan virka lakkautettiin 1.8.2023 alkaen osana talouden tasapainottamisohjelmaa.

Tunnuslukuja

Opetustunteja annettiin yhteensä 8708, josta vapaan sivistystyön opetusta 8486 ja taiteen perusopetusta 222 tuntia. Kyläkuntien (mukaan lukien Haapamäki) osuus opetuksesta oli Keuruulla 21 prosenttia. Opiskelijamäärä (erillisiä henkilöitä) oli 2187. Eri kursseille osallistuneita opiskelijoita oli vuonna 2023 yhteensä 4998.

Eniten opiskelijoita oli liikunta- ja terveysaiheisilla kursseilla 2109 (42,2 % kokonaismäärästä). Tunteja liikunnassa ja terveydessä pidettiin 1610 (18,5 %). Musiikissa opiskelijoita oli 940 (18,8 %) ja opetustunteja 2451 (28,2 %). Käden taitoja opiskeli 622 (12,4 %) ja opetustunteja toteutui 1 753 (20,1 %). Taideaineiden opiskelijamäärä oli 514 (10,3 %) ja tuntimäärä 1 232 (14,1 %). Viidenneksi suurin aineryhmä olivat kielet, joita opiskeli 272 henkilöä (5,4 %) ja opetettiin 1073 tuntia (12,3 %). Yleisöluennoilla ja yhteislaulutilaisuuksissa oli osallistujia yhteensä 390.

Musiikkiopisto

Toiminnan kuvaus

Läntisen Keski-Suomen musiikkiopistolla on taiteen perusopetuksen järjestämislupa musiikkiin ja tanssiin. Opetusta annetaan musiikissa laajan oppimäärän mukaan. Opetus koostuu alle kouluikäisille suunnatusta varhaisiän musiikkikasvatuksesta ja kouluikäisille annettavasta henkilökohtaisesta soiton- tai laulunopetuksesta, musiikin perusteiden ja yhteismusisoinnin ryhmäopetuksesta. Vuonna 2023 opetukseen on lasten ja nuorten lisäksi osallistunut myös viisi aikuisopiskelijaa. Tanssinopetus on ollut vuonna 2023 keskeytyneenä.

Tunnuslukuja

Vuonna 2023 musiikin perusopetukseen osallistui keskimäärin 107 oppilasta. Ainoastaan Keuruulla toimivan 0-6-vuotiaiden musiikkileikkikouluun osallistui 29 lasta. Opetusta annettiin yhteensä 4892 tuntia, josta musiikkileikkikoulun osuus oli 50 tuntia. Koko opetus oli valtionosuuden piirissä.

Musiikkiopisto järjesti vuoden 2023 aikana Keuruulla 12 julkista oppilaskonserttia, joissa kuulioloita oli yhteensä 570. Keväällä 2023 toteutettiin myös koululaiskonsertit Haapamäen ja Pohjoislahden kouluilla.

3.4.6 Kirjastopalvelut

Toiminnan kuvaus

Kirjastopalveluiden tehtävä on tuottaa Lain yleisistä kirjastoista (1492/2016) määrittelemät kunnan yleisen kirjastolaitoksen peruspalvelut. Tavoitteena on edistää kunta-laisten tiedollista ja sivistyksellistä yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta ja sananvapautta. Näiden tavoitteiden toteuttamiseksi kirjasto tarjoaa lainaus- ja neuvontapalveluja, järjestää erilaisia tapahtumia ja näytteilyitä sekä tekee laajasti yhteistyötä eri sidosryhmien, kuten koulujen, kaupungin muiden toimialojen ja järjestöjen kanssa.

Keuruun kaupunginkirjasto kuuluu maakunnan laajuiseen Keski-kirjastot -verkoostoon, joka hallinnoi yhteistä tietojärjestelmää ja tekee yhteistyötä esimerkiksi aineistoissa, palvelusuunnittelussa, hankinnoissa ja asiantuntemuksen jakamisessa. Tällä yhteistyöllä on ratkaisevan suuri merkitys kirjastopalveluiden kokonaisuudessa.

Keuruulla kirjastopalveluita tarjotaan neljässä toimipisteessä: pääkirjastossa, Haapamäen lähikirjastossa, kirjastoautossa sekä Pihlajaveden palvelupisteessä. Vuonna 2023 lakkautettiin Pohjoislahden koulun piharakennuksessa sijainnut kirjaston toimipiste. Henkilöstömäärä on seitsemän ja kirjastotoimenjohtaja.

Tunnuslukuja

Vuonna 2023 Keuruun kirjastoista otettiin 150 085 lainaa ja niissä vierailtiin 72 613 kertaa. Jälkimmäisessä oli kasvua edelliseen vuoteen yli 4 000 käynnin verran. Kirjaston järjestämiin koulutuksiin, kuten kirjavinkkauksiin, kirjastonkäytön ohjaukseen ja digineuvontaan osallistui yhteensä 872 henkilöä, joista valtaosa oli alle 18-vuotiaita. Kirjasto järjesti 130 kaikille avointa tilaisuutta ja tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 1 807 henkilöä. Lisäksi kirjastojen tiloissa järjestettiin liki 50 muiden toimijoiden tapahtumaa ja kirjasto oli mukana useissa muualla järjestetyissä tapahtumissa. Kirjastojen tiloja käytettiin aktiivisesti myös esimerkiksi opiskelussa, etätöissä, näyttelyissä, yhdistystoiminnassa, kansalaisopiston opetuksessa ja muunlaisessa ryhmätoiminnassa.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Panostamme asiakaspalautteen keräämiseen ja siihen liittyvään viestintään. 2023-2025	Mittari: Palautteen keräämisen ja palauteviestinnän säännöllistäminen. Tavoite: Teemakysely kerran vuodessa, kuukauden palaute -viestintäteko eri kanavissa.	Teemakysely kerran vuodessa, kuukauden palaute-viestintäteko eri kanavissa	5	Kuukauden palaute toteutuu säännöllisesti. Kirjaston oma asiakaskysely korvautui syksyn kuntalaiskyselyllä.

Yhdessä tekevä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme yhteistyöhaluinen ja -kykyinen kumppani.	Osallistumme aktiivisesti yhteistyöhankkeisiin ja -tapahtumiin kirjastossa ja sen ulkopuolella. 2023-2025	Mittari: Yhteistyötapahtumien ja -hankkeiden määrä Tavoite: 10 yhteistyötapahtumaa/-hanketta/vuosi	10 yhteistyötapahtumaa/-hanketta/ vuosi	5	Vuonna 2023 järjestetty tai oltu mukana yhteensä 11 yhteistyötapahtumassa.

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Toimimme kirjastolain mukaisesti demokratian ja aktiivisen kansalaisuuden tukemiseksi sekä yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistämiseksi.2023-2025	Mittari: 1) Sitran kehittämän Erätauko-menetelmän käyttöönotto. 2) Osallistuminen valtiollisten ja paikallisten vaalien järjestämiseen tarjoamalla tiloja ennakkoäänestykselle ja aktivoimalla kuntalaisia. Tavoite: 1) 2 toteutunutta Erätauko-dialogia /vuosi 2) 2 ennakkoäänestyspaikkaa kirjastojen tiloissa / vaalit	1) 2 toteutunutta Erätauko-dialogia/ vuosi 2) 2 ennakkoäänestyspaikkaa kirjastojen tiloissa/ vaalit	1) 4, 2) 5	Toteutunut yksi Erätauko-dialogi sekä eduskuntavaalien ennakkoäänestys Haapamäen kirjastossa ja kirjastoautossa.
Teemme päätöksiä avoimesti ja tasapuolisesti.	Viestimme avoimesti toimintamme perusperiaatteista.2023-2025	Mittari: Viestintätekojen määrä eri kanavissa Tavoite: 4 viestintätekoa /vuosi	4 viestintätekoa/ vuosi	5	Toteutuma yli 10 viestintätekoa (Kirjastokulma-tekstejä ja muita juttuja paikallislehdessä, kirjaston toimintaa avaavia somepäivityksiä).

3.5 Elinvoima- ja asuinympäristöpalvelut

Elinvoima- ja asuinympäristöpalvelut	Ta 2023 €	Ta:n muutokset €	Ta 2023+ muutokset	Tp 2023 €	Poikkeama €	Tot.-%
Toimintatulot	18 926 410	-243 710	18 682 700	18 964 005	281 305	101,5
Toimintamenot	-18 507 900	1 127 920	-17 379 980	-16 695 467	684 513	96,1
Toimintakate	418 510	884 210	1 302 720	2 268 538	965 818	174,1

Toimintatulojen ero talousarvioon nähden perustuu pääosin seuraaviin tekijöihin:

Työllisyyspalvelut:

Tuki valtiolta n. + 48 000 € -, palkkatuki n. + 47 000 €, ukrainalaisten asuttamisen tuki valtiolta n. + 88 000 € ennakoitua enemmän

Kiinteistöpalvelut:

Ateriapalvelumaksuja ei varattu talousarviossa Keski-Suomen Hyvinvointialueelta kaupungille toteutuviksi alkuvuoden osalta, toteuman vaikutus n. + 472 000 €.

Lomituspalvelut:

Tulot toteutuivat n. 175 000 € alle budjetoidun ennakoitua vähäisemmän Melan korvattavien lomituspäivien toteuman myötä.

Toimintamenojen ero talousarvioon nähden perustuu pääosin seuraaviin tekijöihin:

Työllisyyspalvelut:

Palkkatukityössä on ollut korkeamman tukiluokan asiakkaita ja sakkomaksujen toteuma on ollut ennakoitua pienempi, vaikutus menoissa yhteensä n. – 129 000 € alle budjetoidun.

Lomituspalvelut:

Lomituspäivien määrä väheni 8 % budjetissa ennakoidun 5 %:n sijaan. Kustannusvaikutus yhteensä oli n. – 324 000 € budjetoitua vähemmän.

Maaseutuhallinto:

Menot ovat toteutuneet n. 65 000 € ennakoitua pienempinä johtuen säästöistä asiantuntijapalveluissa, majoituskustannuksissa ja toimisto- sekä henkilöstökuluissa.

Ympäristöterveyspalvelut:

Säästöä tila- ja henkilöstökuluissa lomarahavapaiden ennakoitua runsaamman määrän toteutumisen myötä. Epidemioihin varattua menovarausta ei myöskään tarvinnut käyttää, vaikutus menoissa n. -105 000 € budjetoitua vähemmän.

Toiminnan kuvaus

Elinvoima- ja asuinympäristöpalveluiden toimialaan kuuluu elinvoimapalvelut, viranomaispalvelut, tekniset palvelut ja maaseutupalvelut. Toimialan vastuulle kuuluvien asioiden päätöksenteko tapahtuu päätösvaltakohteisesti kaupunginhallituksessa, elinvoiman ja asuinympäristön lautakunnassa, rakennuslautakunnassa, Keurusselän ympäristölautakunnassa tai ympäristönsuojelujaostossa.

Elinvoiman ja asuinympäristön lautakunta piti vuoden 2023 aikana 11 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 109 pykälää.

Rakennuslautakunta piti vuoden 2023 aikana 7 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 59 pykälää.

Keurusselän ympäristölautakunta piti vuoden 2023 aikana 6 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 44 pykälää.

Keurusselän ympäristönsuojelujaosto piti vuoden 2023 aikana 6 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 42 pykälää.

Suurimmat ylitykset toimintatuotoissa talousarvioon nähden johtuivat ateriapalvelumaksujen suuremmasta kertymästä alkuvuonna 2023 sekä työllisyyspalveluissa budjetitua suuremmasta toteutuneesta palkkatuen ja valtion tuen määrästä. Ateriapalveluyhtiö aloitti toimintansa kuukautta myöhemmin kuin oli suunniteltu, jolloin kaupungille kirjautui tuloja yhden kuukauden verran enemmän.

3.5.1 Elinvoimapalvelut

Toiminnan kuvaus

Elinvoimapalveluiden tulosalueeseen kuuluvat kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut, matkailupalvelut, sekä työllisyys- ja kotoutumispalvelut. Kaavoituksen ja maankäytön asioista päättää kaupunginhallitus. Kaupunginhallitukseen valmisteltiin vuonna 2023 yhteensä 39 pykälää. Uusi metsäsuunnitelma hyväksyttiin ohjaamaan metsänhoitoa. Ketterää osaamista – seutukaupunkiverkoston hanke päättyi 2023.

Matkailumarkkinoinnin tueksi valtuusto hyväksyi matkailustrategian, jonka myötä yhteiseksi markkinointinimeksi valikoitui *Keuruu retkeilykaupunki*.

Kotouttamisohjelman päivittäminen käynnistyi ja TE-toimintojen siirtämistä kuntiin vuoden 2025 alusta valmisteltiin yhdessä eteläisen Keski-Suomen kanssa, Jämsä vetoisesti ja valmistelu jatkuu. Retkeilyalue hanke käynnistyi kuntarahoituksella ja liiton rahoitukseen saatiin jatkoaikaa vuoden 2024 loppuun.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.	Asiakaspalvelun parantaminen työllisyyspalveluissa sähköisen asiointijärjestelmän avulla.	Ajanvarausjärjestelmän käyttömäärä	4 ajanvarausta /kk	5	Järjestelmä toteutettu - muuttuu maksulliseksi, toimii ainoastaan TE-toimiston verkossa. Ko-keilu päätetään - ei tullut yhtäkään sähköistä ajanvarausta.

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme läntisen Keski-Suomen kaupan keskus ja osa Jyväskylän työ- säläyntyäluetta.	Koko kaupunkikonser- nin viestintästrategian pohjalta jatketaan markkinointiohjelman laatimista.	Markkinointiohjelman valmius.	Markkinointiohjelma valmis 2023	5	Toteutunut

Yhdessä tekevä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme yhteistyöhalui- nen ja -kykyinen kumppani.	Matkailukolmio-hank- keessa kehitetyn kun- tayhteistyön toimeen- pano matkailupakettien markkinoinnissa ja myynissä.	Kuntayhteistyössä myy- tyjen min. 10 hlön. ryh- mien matkailupakettien määrä, joissa Keuruun kohteita mukana.	2023: 50 kpl, 2024: 80 kpl, 2025: 100 kpl	2	Kaupunki vain edistää asiaa ja yrittäjät / Ähtäri myy.

Maankäyttö ja kaavoitus

Toiminnan kuvaus

Tulosityksikkö tehtävänä on maa- ja kaavoituspolitiikan keinoin edistää kaupungin kestävä ja pitkäjänteistä yhdyskuntarakenteen kehittämistä.

Tulosityksikkö vastaa:

1. maan hankinnasta ja luovutuksesta
2. maankäytön suunnittelusta
3. paikkatiedoista ja kartta-aineistoista
4. mittaustehtävistä
5. Metsänhoidosta

Kaavoituksen ja maankäytön toiminnallisia painopisteitä vuonna 2023 olivat Keskus-
tan osayleiskaavan liittyvä retkeilyaluehanke, tuulivoimakkaavoituksen periaatteet ja
metsäsuunnittelu. Asemakaavakaavoista hyväksyttiin Otavan ja Ylihön muutokset
sekä yksityisten rantakaavoja.

Matkailupalvelut

Toiminnan kuvaus

Matkailupalvelut koordinoi yhteistyössä Keuruun matkailun toimijoiden kanssa matkailumarkkinointia ja ylläpitää visitkeuruu.fi sivustoa. Matkailupalvelut tuotti Keuruselän Seutu 2023 –esitteen, jonka painokulut katettiin matkailusihteerin tekemällä ilmoitusmyynnillä. Yhteismarkkinoinnissa mukana olevat toimijat saavat näkyvyyden visitkeuruu.fi verkkosivulla ja somessa. Visit Jyväskylä Region toteutti sopimusperusteisesti alueneuvojan palveluita ja maakunnallista imagomarkkinointia.

Työllisyyspalvelut

Toiminnan kuvaus

Työllisyyspalvelut vastaavat kaupungin lakisääteisestä velvoitetyöllistämisestä ja palkkatukityöllistämisestä sekä yhteistyöstä hyvinvointialueen kanssa kuntouttavan työtoiminnan palveluista. Työllisyyden kuntakokeilu jatkuu vuoden 2024 loppuun. Työllisyyspalvelut olivat mukana valtakunnallisen monialaisen yhteispalvelun, TYP –toiminnan johtoryhmätyöskentelyssä. Työllisyyspalvelut vastaa nuorten kesätyökampanjasta.

Hankkeet ja kehittäminen

Ketterää osaamista –hanke yhteistyössä Seutukaupunkien kanssa

Keuruun kaupunki oli toteuttajana Ketterää osaamista –hankkeessa (1/2022–6/2023). Hanke on osa seutukaupunkien hankekokonaisuutta, jonka tavoitteena on osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen ja sitä tukevan koulutuksen saatavuus Keuruulle. Hankkeen päätoteuttaja on koulutuskeskus Brahe. Hankkeen yhteistyökumppaneina toimivat: toisen asteen johtoryhmä, oppilaitokset (Gradia, Sasky, Keuruun lukio, Keuruun yhteiskoulu), korkeakoulut (Jamk, JyU, TAMK), Yrityskylä Keski-Suomi, yritykset, Keski-Suomen TE-palvelut, Keulink Oy, Keurusseudun yrittäjät ry, Keurusseudun nuorkauppakamari, sekä seutukaupunkiverkosto.

Työllisyyden kuntakokeilu 1.3. 2021–31.12.2024

Keuruu on mukana valtakunnallisessa työllisyydenhoidon kuntakokeilussa yhdessä Jämsän ja Saarijärven kanssa. Kokeilussa Keuruun työllisyyspalvelut vastaa noin 470 keuruulaisen työnhakija-asiakkaan TE-palveluista. Asiakkaat ovat alle 30-vuotiaita nuoria, vieraskielisiä sekä Kelan etuudella olevia työnhakijoita. Kokeilut mahdollistavat asiakkaiden entistä yksilöllisemmän palvelun, kun asiakastieto kulkee TE-toimiston kanssa yhteisen URAvdi-järjestelmän kautta. Uuden palvelumallin mukaisesti asiakkaita kohdataan kasvokkain ja päivitetään työnhaun suunnitelmaa tai keskustellaan työnhausta lain asettamien määräaikojen puitteissa. Työllisyydenhoidon kuntakokeiluun on siirretty TE-toimistosta 3,3 henkilötyövuotta kunnan työnjohdon alaisuuteen.

Työllisyyden kuntakokeilut ovat askel kohti TE-palvelujen siirtoa kuntien vastuulle vuonna 2025.

3.5.2 Tekniset palvelut

Toiminnan kuvaus

Teknisiin palveluihin kuuluu kiinteistöpalvelut sekä yhdyskuntatekniset palvelut.

Kiinteistöpalvelut vastaavat kaupungin kiinteistöjen kunnossapidosta ja kiinteistönhoidosta sekä siivouksesta. Kiinteistöpalveluiden päätavoite on kiinteistökannan ylläpito terveellisenä ja turvallisena sekä energiatehokkaana huomioiden kiinteistöjen korjausvelan kertymisen minimointi käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Yhdyskuntatekniset palvelut rakentavat ja ylläpitävät kaupungin vastuulla olevia liikenne-, viher- ja muita yleisessä käytössä olevia taajamien ulkoalueita sekä vastaavat jätehuollon viranomaistehtävistä sekä vesihuollosta ja jäteveden käsittelystä yhteistyössä Keuruun Vesi –liikelaitoksen kanssa.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Videotallennemuotoisten työohjeiden tekeminen talotekniikkakohteisiin.	Kohteiden ohjeiden valmiusprosentti.	25 % valmiina / vuosi. Valmis 2025.	3	Ohjevideoita tai linkkejä valmiisiin videoihin tehdään aina tarvittaessa yhteistyössä tuotteiden tai palveluiden toimittajien kanssa.
Palvelemme paikallisia yrityksiä nopeasti sekä joustavasti ja luomme parhaat olosuhteet yrittämiseen ja työntekoon	Markkinoimme aktiivisesti kaupungin tyhjiä liiketiloja.	Liiketilojen täyttöaste.	Kaupungin omistamat liiketilat ovat 100 % vuokrattu tuottavaan käyttöön	4	Tyhjien tilojen tilanne elää jonkin verran. Yrityksille sekä muille toimijoille on pyritty löytämään asiaankuuluvat tilat. Tyhjiä tiloja on sekä myynnissä, että purettavina kohteina vuodelle 2025.

Lempeästi läsnä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Teemme kaupungin kiinteistöihin tilasuunnittelua kaupunkikonsernin toimintojen sijoittamiseksi asiakaslähtöisesti Keuruun Akatemian –mallin mukaisesti	Hanke- ja toteutussuunnitelmien valmius.	Hanke- ja toteutussuunnitelmat valmiit 2023.	5	Kaupunginhallitus tehnyt periaatepäätöksen kaupungintalon virasto-toimintojen siirrosta eCenteriin 274 § 4.12.2023.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Toiminnan kuvaus:

Yhdyskuntateknisten palveluiden tulosalue tuottaa yhdyskunnan rakentamisen ja kunnossapidon edellyttämät palvelut sekä vastaa jätehuollosta. Lisäksi tulosalue vastaa oman ja kaupungin muun sisäisen käytön tarvitsemista konepalveluista ja omista varastopalveluista. Tulosalueen ydinpalveluihin kuuluu tarvittavien ja turvallis-

ten liikenneväylien sekä viihtyisien ja riittävien viheralueiden ja muiden yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito sekä tasokkaan jätehuollon järjestäminen. Painopistealueeksi on otettu erityisesti asuin- ja muun toimintaympäristön viihtyisyys sekä turvallisen kevytliikenneväylästäön rakentaminen ja kunnossapito. Yhdyskuntatekniset palvelut vastaavat myös kaupungin uimarantojen, vene- ja uimalaitureiden sekä leikkikenttien rakentamisesta, ylläpidosta ja turvallisuudesta.

Tulosalueella työskenteli tilivuonna vakituisesti 11 henkilöä, joista 2 henkilöä on ollut vain kesäkaudella töissä. Työnjohtoon kuului kuntatekniikan päällikkö, kunnossapito-mestari ja viheraluemestari. Kesä kautena palkattiin liikennevihreän ja puistojen kunnossapitoon sekä maanrakennusryhmään lisähenkilöstöä, joista työllistettävät ovat muodostaneet merkittävän ja tärkeän osan kaupungin hyvän ympäristönhoidon ta-son ylläpitämisessä.

Kiinteistöpalvelut

Toiminnan kuvaus:

Kiinteistöpalveluiden tulosalueeseen kuuluu kaupungin omien tilojen korjausrakentaminen, kiinteistönhoito, siivous ja hallinto. Tulosalueella työskenteli vuonna 2023 vakituisessa työsuhteessa 30 henkilöä, joista kaksi hallinnossa, 13 kiinteistönhoidossa ja 15 siivouksessa. Ylläpidettävien kiinteistöjen yhteenlaskettu pinta-ala oli vuonna 2023 82 740 m². Kiinteistöpalvelut on tuottanut kiinteistönhoito- ja siivouspalvelua myös Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitokselle.

3.5.3 Maaseutupalvelut

Toiminnan kuvaus

Maaseutupalveluihin kuuluu omina tulosalueinaan yhteistoiminta-alueen maaseutuhallinnon palvelut sekä maatalousyrittäjien - ja turkistuottajien lomituspalvelut lomituspalvelulain mukaisesti Keuruun paikallisyksikköön kuuluvien kuntien ja kaupunkien alueella.

Maaseutuhallinto

Toiminnan kuvaus

Maaseutuhallinto vastaa lakisääteisesti kuntien vastuulle määrättyjen maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta, kuten mm. tukijärjestelmiin -, sukupolvenvaihdoksiin-, riistavahinkolakiin -, hukkakauralakiin -, peruslohkorekisteriin -, eläintenpitäjärekisteriin - ja valmiussuunnitelmiin liittyvistä tehtävistä. Lisäksi maaseutuhallinnon tehtävänä on maaseudun ja maaseutuelinkeinojen kehittäminen.

Lomituspalvelut järjestävät lomituspalvelulain tarkoittamien maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituksen toiminta-alueellaan sekä siihen liittyvien hallinnollisten tehtävien hoitamisen.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue: Jämsä, Keuruu, Kuhmoinen, Multia, Mänttä-Vilppula, Petäjävesi, Ruovesi ja Virrat.

Lomituspalveluiden toiminta-alue:

Hankasalmi, Jyväskylä, Jämsä, Kannonkoski, Karstula, Keuruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Multia, Muurame, Mänttä-Vilppula, Petäjävesi, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.	Maaseutuhallinnossa asiakaspalvelua parannetaan sähköistä asiointia tehostamalla ja opastamalla asiakkaita sähköisten palveluiden käytössä	Sähköisesti palautettujen hakemusten osuus kaikista palautetuista hakemuksista.	Vuoden 2023 alusta alkaen maaseutuhallinnossa kaikki hakemukset palautetaan sähköisesti.	5	Kaikki hakemukset on palautettu sähköisesti.

Yhdessä tekevä

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Olemme yhteistyöhaluinen ja -kykyinen kumppani.	Maaseutupalvelut osallistuvat Välitä viljelijästä – sidosryhmätoimintaan.	Toteutunut kyllä/ei	Osallistumme verkostotapaamisiin- ja koulutuksiin.	5	Osallistumme sidosryhmätapaamisiin ja koulutuksiin kattavasti. Samassa Veneessä-tilaisuus järjestettiin 8.11.2023. Osallistuimme Välitä Viljelijästä Teams-tapaamiseen 8.12.2023.
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Maaseutupalvelut toimivat monipaikkaisesti, etätyömahdollisuuksiin panostetaan. Asiakastapaamiset järjestetään asiakasta lähellä olevissa drop-in työpisteissä sopimuksen mukaan.	Työhyvinvointikyselyn tulokset	Työhyvinvointikyselyn työilmapiirin numeerinen arvo yli 3,5.	5	Toteutunut 17.11.2023.

Maaseututoimen tulosalue muodostuu tukihallintoyksiköstä ja maaseudun kehittämisyksiköstä. Kehittämistyötä tekevät kunkin alueen maaseutuelinkeinoviranomaiset maaseutuhallinnon tehtävien ohella. Maaseutuhallinnon Keuruun yhteistoiminta-alue muodostuu Jämsän, Keuruun, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupungeista sekä Kuhmoisten, Multian, Petäjäveden ja Ruoveden kunnista. Keuruun kaupunki toimii yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana. Toimialan tehtävänä on hoitaa kuntien järjestettäväksi määrätty lakisääteinen maaseutuhallinto ja maaseudun kehittämistehtävät sekä tuottaa niihin liittyvät palvelut.

Vuonna 2023 yhteistoiminta-alueen maatilojen määrä oli 948 aktiivitilaa, tukipäätöksiä tehtiin 5 950 kappaletta ja maataloustukea maksettiin yhteensä noin 26 miljoonaa euroa. Maaseutuhallinnon tehtäviä hoiti kuusi maaseutusihtheeriä ja maaseutupäällikkö.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Kuntien järjestettäväksi määrätyt lakisääteiset maaseutuhallinnon tehtävät ovat toteutuneet aikataulujen ja asetusten mukaisesti.

Lomituspalvelut

Toiminnan kuvaus

Toiminnan tehtävänä on lomituspalvelulain tarkoittamien maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestäminen Keuruun paikallisyksikköön kuuluvien kuntien/kaupunkien alueella sekä siihen liittyvien hallintotehtävien hoitaminen. Keuruun kaupunki on tehnyt Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) kanssa toimeksiantosopimuksen, jonka perusteella Keuruun kaupunki järjestää maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelut Hankasalmen, Kannonkosken, Karstulan, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kyyjärven, Laukaan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihtiputaan ja Uuraisten kuntien alueella sekä Jyväskylän, Jämsän, Keuruun, Mänttä-Vilppulan, Saarijärven, Viitasaaren ja Äänekosken kaupunkien alueella.

Palvelujen piirissä oli tällä alueella 572 maatalousyrittäjää ja lisäksi 3 turkistuottajaa.

Lomituspalveluja käyttävät kunnat	Maatalousyrittäjät ja turkistuottajat	Lomituspalveluja käyttävät kunnat	Maatalousyrittäjät ja turkistuottajat
Hankasalmi	49	Laukaa	42
Jyväskylä	32	Multia	4
Jämsä	33	Muurame	10
Kannonkoski	17	Mänttä-Vilppula	11
Karstula	33	Petäjävesi	21
Keuruu	26	Pihtipudas	80
Kinnula	29	Saarijärvi	56
Kivijärvi	8	Uurainen	31
Konnevesi	24	Viitasaari	30
Kyyjärvi	14	Äänekoski	22

Vuosilomapäiviä lomitettiin 14 162, sijaisapupäiviä 6 660 ja maksullisen lomittajaavun / lisävapaan tunteja edellisten päivien lisäksi lomitettiin 17 203 tuntia ja täysin maksullisen lomittajaavun tunteja 100. Maatalousyrittäjistä 487 kuului kunnallisen lomituspalvelun piiriin ja 88 yrittäjää itse järjestetyn lomituksen piiriin.

Lomitustoiminnan henkilöstöä olivat lomituspäällikkö, 2 palvelusihteeriä, lomitussihteeri ja 4 lomitusohjaajaa, vakinaisessa työsuhteessa olevia maatalouslomittajia 68 ja määräaikaisia 4. Lisäksi vuoden aikana oli lomituksia tehnyt tilapäisesti 175 henkilöä sekä 19 lomituspalveluyrittäjää.

3.5.4 Viranomaispalvelut

Viranomaispalveluihin kuuluu Keuruun kaupungin rakennusvalvontapalvelut ja Keuruun, Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupunkien sekä Kuhmoisten ja Ruoveden kuntien ympäristöterveydenhuoltopalvelut sekä Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien ympäristönsuojelupalvelut. Viranomaispalveluiden toimistopalvelut tuottaa Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto.

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonta tuottaa Keuruun kaupungin alueella maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen mukaiset rakennusvalvontapalvelut sekä neuvoa ja opastaa rakentajia. Toimintaa ohjaa luvan hakijoiden tasapuolinen kohtelu ja asiantunteva asiakaspalvelu. Rakennusvalvonta- ja asuntoviranomaisena Keuruun kaupungissa toimii rakennuslautakunta.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Rohkeasti kokeileva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Yhteistyö naapurikuntien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuuttamme sekä lisää paikallista tarjontaa ja työpaikkoja.	Uusimme rakennusjärjestyksen seutunäkökulma huomioiden yhteistyössä naapurikuntien kanssa.	Uusimisen valmiusaste.	Vuonna 2024 voimassa	2	Osallistuttu Kuntaliiton järjestämiin rakennusjärjestyksen uusimisen työryhmiin.

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Teemme päätöksiä avoimesti ja tasapuolisesti.	Asiakaspalvelun parantamiseksi rakennusvalvonnan julkipanelistat julkaistaan myös kaupungin verkkosivuilla.	Julkipanelistojen julkaisuprosentti verkkosivuilla vuonna 2023-	100 % julkaistu verkkosivuilla	5	Toteutettu tammi-kuussa 2023.

Rakennusvalvonta edistää hyvän ympäristön ja kaupunkikuvan muodostumista sekä yhteiskunnan taloudellisen tuen tehokasta hyödyntämistä tuottamalla lain- ja oikeudenmukaiset sekä tasapuoliset julkiset rakennusvalvontapalvelut.

Rakennusvalvonta ylläpitää rakennus- ja huoneistorekisteriä sekä valvoo rakentamista kunnan alueella.

Rakennusvalvonnassa työskenteli 1,5 rakennustarkastajaa.

Ympäristöterveyspalvelut ja ympäristönsuojelu

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto tuottaa terveysvalvonnan, eläinlääkinnän ja ympäristönsuojelun lakisääteiset palvelut lähipalveluna. Keuruun kaupunki toimii vastuukuntana.

Ympäristön- ja terveydensuojelu

Toiminnan kuvaus

Keuruun, Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupunkien sekä Kuhmoisten ja Ruoveden kuntien yhteisen Keurusselän ympäristölautakunnan sekä Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien yhteisen Keurusselän ympäristönsuojelujaoston toiminta perustuu kuntien väliin yhteistoimintasopimukseen. Lautakunnan ja jaoston toiminta ja kustannusten jako oli yhteistoimintasopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaista.

Strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Vastuullisesti toimiva

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite	Tilinpäätös	
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen.	Päivittämisen valmiusaste.	Vuonna 2024 voimassa	3	Luonnos viimeisteltävänä.

Lautakunnan alainen Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto tuottaa lakisääteiset terveydensuojeluun kuuluvan valvonnan, elintarvike- ja tupakkavalvonnan sekä eläinlääkintähuollon mukaan lukien eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan tehtävät koko lautakunnan toiminta-alueella sekä ympäristönsuojelu- ja maa-aineslainsäädännön mukaiset lupa- ja valvontatehtävät jaoston toiminta-alueella. Toimiston toiminnan lähtökohtana on ollut lakisääteisten palvelujen tasapuolinen tuottaminen kaikille yhteistoimintasopimuskunnille, muille toimijoille ja asukkaille.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimistossa työskenteli ympäristöterveyspäällikkö, 2 ympäristönsuojelusihteerä, 10 ympäristöterveystarkastajaa, 7 kaupungin-eläinlääkäriä, valvontaeläinlääkäri, toimistonhoitaja ja toimistosihteerä.

4 Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan toteutuminen

4.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosaan yhdistellään liikelaitoksia lukuun ottamatta käyttötalousosan tulot ja menot sekä valmistus omaan käyttöön. Tuloslaskelmaosa sisältää eriä, joita seurataan käyttötalousosassa ja eriä, joita seurataan tuloslaskelmaosassa.

Ilman liikelaitoksia	Ta 2023	Ta:n muutok- set	Ta 2023 + muutokset	Tp 2023	Poik- keama	Tot- %
1.000 €						
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot:						
Myyntituotot	10 849	-1 080	9 769	9 914	145	101,5
Maksutuotot	1 943	-22	1 921	1 932	12	100,6
Tuet ja avustukset	1 470	-242	1 228	1 359	131	110,7
Muut toimintatuotot	7 769	1 300	9 069	9 217	148	101,6
Toimintatuotot yhteensä	22 032	-45	21 987	22 422	436	102,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	
Toimintakulut:						
Henkilöstökulut	-25 052	-28	-25 080	-24 699	381	98,5
Palvelujen ostot	-10 360	209	-10 151	-10 071	80	99,2
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3 752	318	-3 435	-3 385	49	98,6
Avustukset	-1 602	-26	-1 628	-1 744	-117	107,2
Muut toimintakulut	-5 366	148	-5 218	-5 169	48	99,1
Toimintakulut yhteensä	-46 132	621	-45 510	-45 068	442	99,0
Toimintakate	-24 100	576	-23 524	-22 646	878	96,3
Verotulot	21 705	550	22 255	21 808	-447	98,0
Valtionosuudet	6 739	0	6 739	6 717	-22	99,7
Korkotuotot	15	0	15	291	276	937,8
Muut rahoitustuotot	488	-305	183	275	92	150,2
Korkokulut	-1 750	-162	-1 912	-1 865	47	97,5
Muut rahoituskulut	-10	0	-10	-9	1	90,5
Vuosikate	3 087	659	3 746	4 570	824	122,0
Poistot ja arvonalentumiset	-4 000	0	-4 000	-4 115	-115	102,9
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-913	659	-254	454	708	-178,9
Poistoeron lisäys(+)/vähennys(-)	0	0	0	0	0	
Varausten lisäys(+)/vähennys(-)	0	0	0	0	0	
Rahastojen lisäys(+)/vähennys(-)	0	0	0	0	0	
Tilikauden yli- tai alijäämä	-913	659	-254	454	708	-178,9

Verotulot	Ta 2023	Ta 2023 muutokset	Ta 2023 muutosten jälkeen	Tp 2023	Poikkeama	Tot-%
Kunnan tulovero	15 980 000	550 000	16 530 000	15 873 633	-656 367	96,0 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 807 000	0	2 807 000	2 898 921	91 921	103,3 %
Kiinteistövero	2 918 000	0	2 918 000	3 035 277	117 277	104,0 %
Verotulot yhteensä	21 705 000	550 000	22 255 000	21 807 831	-447 169	98,0 %

Veroprosentit	2023	2022
Kunnan tuloveroprosentti	9,11 %	21,75 %
Kiinteistöveroprosentit:		
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,10 %	1,10 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,51 %	0,51 %
Muut asuinrakennukset	1,20 %	1,20 %
Yleishyödyll. yhteisöjen rakennukset	0,00 %	0,00 %
Voimalaitosrakennukset	3,10 %	2,75 %

Valtionosuudet	Ta 2023	Ta 2023 muutokset	Ta 2023 muutosten jälkeen	Tp 2023	Poikkeama	Tot-%
Kunnan peruspalvelujen vos	2 255 630	0	2 255 630	2 244 698,00	-10 932	99,5 %
Verotuloihin perustuva tasaus	2 859 790	0	2 859 790	2 871 142,00	11 352	100,4 %
Opetus- ja kulttuuritoimen vos	-9 610	0	-9 610	-88 912,00	-79 302	925,2 %
Veromenetyksen korvaus	1 633 160	0	1 633 160	1 689 804	56 644	103,5 %
Valtionosuudet yhteensä	6 738 970	0	6 738 970	6 716 732	-22 238	99,7 %

4.2 Investointiosan toteutuminen

Ilman liikelaitoksia 1.000 €	Talousarvio 2023+muutokset			Toteutuma 2023			Poikkeama		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 550	110	1 440	1 770	311	1 458	220	201	18
KAUPUNGINHALLITUS	40	40	0	405	168	237	365	128	237
Irtain käyttöomaisuus	0	0	0	43	0	43	43	0	43
Ohjelmistot	0	0	0	43	0	43	43	0	43
			0			0	0	0	0
Kiinteä omaisuus:	40	40	0	0	160	-160	-40	120	-160
Kiinteän omaisuuden hankinta ja myynti	40	40	0	0	160	-160	-40	120	-160
Aineeton käyttöomaisuus	0	0	0	363	8	355	363	8	355
Osakkeiden osto ja merkintä	0	0	0	363	8	355	363	8	355
			0			0	0	0	0
KASVUN JA HYVINVOINNIN LTK	95	0	95	118	31	87	23	31	-8
Irtain käyttöomaisuus	95	0	95	118	31	87	23	31	-8
Urheilukentän varusteet	95	0	95	118	31	87	23	31	-8
			0						
ELINVOIMAN JA ASUINYMPÄRISTÖN LTK	1 415	70	1 345	1 247	112	1 134	-168	42	-211
Irtain omaisuus:	30	0	30	0	0	0	-30	0	-30
Kaavoitus	30	0	30	0	0	0	-30	0	-30
Kaavat	30	0	30	0	0	0	-30	0	-30
							0	0	0
Talonrakennus	200	0	200	152	0	152	-48	0	-48
Kiinteistöpalvelut:	200	0	200	152	0	152	-48	0	-48
Kaupungintalo, toimintojen uud. järjestely, suunnittelu	30	0	30	0	0	0	-30	0	-30
Nyysänniemen alueen investoinnit	10	0	10	0	0	0	-10	0	-10
Terveyskeskuksen kiinteistö	60	0	60	67	0	67	7	0	7
Kunnossapitokorjaukset erillislist. mukaan	100	0	100	85	0	85	-15	0	-15
Muu käyttöomaisuus	1 185	70	1 115	1 095	112	982	-90	42	-133
Kaavatiet ja liikennealueet:	540	0	540	482	0	482	-58	0	-58
Kaavakatujen perusparantaminen	400	0	400	365	0	365	-35	0	-35
Kaavakatujen liikenneturvallisuuskohteet	40	0	40	16	0	16	-24	0	-24
Kevyen liikenteen väylät	40	0	40	29	0	29	-11	0	-11
Katuvalot	60	0	60	72	0	72	12	0	12
							0	0	0
Ympäristötyöt:	645	70	575	613	112	501	-32	42	-74
Haapamäen vanhan koulun aluerak.	60	0	60	36	34	2	-24	34	-58
Reitistöt, kentät, aidat ja alueet	40	0	40	21	0	21	-19	0	-19
Keuruun urheilukentän perusparannus	380	30	350	382	30	352	2	0	2
Tervan alueen kehittäminen	120	40	80	102	18	84	-18	-22	4
Prosenttitaide, Kirjastonranta	25	0	25	54	30	24	29	30	-1
Ympäristökohteet erillislist. mukaan	20	0	20	17	0	17	-3	0	-3

4.3 Rahoitusosan toteutuminen

Ilman liikelaitoksia		Ta 2023	Ta:n muutokset	Ta 2023 + muutokset	Tp 2023	Poik- keama	Tot- %
RAHOITUSLASKELMA							
Toiminnan rahavirta:							
<i>Tulorahoitus:</i>							
Vuosikate	+/-	3 087 180	658 830	3 746 010	4 569 566	823 556	122,0
Satunnaiset erät	+/-	0	0	0	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-100 000	0	-100 000	-1 937 603	-1 837 603	1 937,6
Investointien rahavirta:							
Investointimenot	-	-1 490 000	-60 000	-1 550 000	-1 769 599	-219 599	114,2
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	70 000	0	70 000	143 110	73 110	204,4
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	+	140 000	0	140 000	327 366	187 366	233,8
Muut investointitulot		0	0	0	0		
Toiminnan ja investointien rahavirta	=	1 707 180	598 830	2 306 010	1 332 840	-973 170	57,8
Rahoituksen rahavirta:							
Antolainauksen muutokset							
Antolainojen lisäykset	-	0	0	0	455 600	455 600	
Antolainojen vähennykset	+	0	0	0	0	0	
					455 600	455 600	
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	0	0	0	604 494	604 494	
					3 000 000	3 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	0	0	0	-2 395 506	-2 395 506	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	0	0	0	0	0	
Oman pääoman muutokset	+/-	0	0	0	0	0	
						-2 068 005	
Muut maksuvalmiuden muutokset	+/-	0	0	0	-2 068 005	005	
						-1 007 911	
Rahoituksen rahavirta		0	0	0	-1 007 911	911	
						-1 981 081	
Rahavarojen muutos		1 707 180	598 830	2 306 010	324 929	081	14,1
Rahavarojen muutos:							
Rahavarat 31.12					2 530 171		
Rahavarat 1.1.					2 205 242		
Rahavarojen muutos					324 929		

5 Tilinpäätöslaskelmat

5.1 Tuloslaskelma

ULKOINEN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT Kaupunki ml. liikelaitokset

	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Toimintatuotot:				
Myyntituotot	10 193 063,46		11 180 250,88	
Maksutuotot	1 888 327,48		4 862 861,87	
Tuet ja avustukset	1 408 886,16		2 532 210,74	
Muut toimintatuotot	<u>6 240 566,10</u>	19 730 843,20	<u>3 961 234,88</u>	22 536 558,37
Valmistus omaan käyttöön		56 877,90		22 040,30
Toimintakulut:				
Henkilöstökulut:				
Palkat ja palkkiot	-20 304 494,94		-30 705 931,02	
Henkilösivukulut:				
Eläkekulut	-3 997 805,23		-7 140 562,98	
Muut henkilösivukulut	-831 205,02		-1 013 185,20	
Palvelujen ostot	-9 130 351,01		-40 684 572,45	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 224 113,87		-5 382 364,98	
Avustukset	-1 744 247,46		-4 346 509,06	
Muut toimintakulut	<u>-669 415,83</u>	-40 901 633,36	<u>-813 579,39</u>	-90 086 705,08
Toimintakate		-21 113 912,26		-67 528 106,41
Verotulot		21 807 831,48		39 354 033,19
Valtionosuudet		6 716 732,00		30 953 927,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	106 075,48		9 274,92	
Muut rahoitustuotot	223 380,01		445 522,55	
Korkokulut	-1 865 240,11		-197 875,87	
Muut rahoituskulut	<u>-18 282,55</u>	-1 554 067,17	<u>-18 565,87</u>	238 355,73
Vuosikate		5 856 584,05		3 018 209,51
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelmanmukaiset poistot	-5 036 708,67		-5 080 485,95	
Arvonalentumiset	<u>-385 824,99</u>	-5 422 533,66	<u>0,00</u>	-5 080 485,95
Satunnaiset tuotot ja kulut:				
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Tilikauden tulos		434 050,39		-2 062 276,44
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)		0,00		0,00
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)		0,00		0,00
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Tilikauden yli- tai alijäämä		<u>434 050,39</u>		<u>-2 062 276,44</u>

5.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA			
Kaupunki ml. liikelaitokset			
		1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta:			
Tulorahoitus			
Vuosikate	+/-	5 856 584,05	3 018 209,51
Satunnaiset erät	+/-	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-1 925 902,97	732 463,10
Investointien rahavirta:		0,00	
Investointimenot	-	-2 147 301,37	-3 124 803,13
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	143 110,00	120 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	328 366,33	187 897,07
Muut investointitulot		0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	=	2 254 856,04	933 766,55
Rahoituksen rahavirta:			
Antolainauksen muutokset			
Antolainojen lisäykset	-	0,00	0,00
Antolainojen vähennykset	+	0,00	0,00
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	3 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-2 395 506,00	-2 238 040,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	0,00	-500 000,00
Oman pääoman muutokset	+/-	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-	-21 482,26	207 915,00
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	-782,59	5 335,45
Saamisten muutos	+/-	1 207 041,03	-126 306,52
Korottomien velkojen muutos	+/-	-3 493 262,69	1 360 824,05
Rahoituksen rahavirta	=	-1 703 992,51	-1 290 272,02
Rahavarojen muutos	=	550 863,53	-356 505,47
Rahavarojen muutos:			
Rahavarat 31.12.		3 330 748,54	2 779 885,01
Rahavarat 1.1.		2 779 885,01	3 136 390,48
Rahavarojen muutos		550 863,53	-356 505,47

5.3 Tase

ULKOINEN TASE Kaupunki ml. liikelaitokset				
VASTAAVAA	31.12.2023		31.12.2022	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	63 376,10		101 438,77	
Muut pitkävaikutteiset menot	121 331,29		165 652,86	
Ennakkomaksut	0,00	184 707,39	0,00	267 091,63
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	7 318 385,17		7 333 348,58	
Rakennukset	65 037 677,02		68 606 234,69	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 463 346,57		15 618 755,27	
Koneet ja kalusto	1 931 512,73		2 336 962,03	
Muut aineelliset hyödykkeet	108 794,07		108 794,07	
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	111 633,86	90 971 349,42	901 633,94	94 905 728,58
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	9 669 127,52		11 584 203,85	
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00		0,00	
Muut lainasaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	656 390,37	10 325 517,89	653 030,37	12 237 234,22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00	
Lahjoitusrahastojen varat	122 545,65		104 252,88	
Muut toimeksiannot	2 289,23	124 834,88	0,00	104 252,88
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	1 740,54		957,95	
Keskeneräiset tuotteet	0,00		0,00	
Valmiit tuotteet	0,00		14 346,27	
Muu vaihto-omaisuus	0,00		0,00	
Ennakkomaksut	5 332,00	7 072,54	5 332,00	20 636,22
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset:				
Myyntisaamiset	0,00		0,00	
Lainasaamiset	785 389,00		612 500,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	0,00	785 389,00	0,00	612 500,00
Lyhytaikaiset saamiset:				
Myyntisaamiset	1 354 532,35		2 095 342,88	
Lainasaamiset	404 159,53		469 726,39	
Muut saamiset	183 538,21		457 982,92	
Siirtosaamiset	871 202,46	2 813 432,55	850 844,86	3 873 897,05
Rahoitusarvopaperit				
Osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
Sijoitukset raham.instrumentt.	93 178,18		93 178,18	
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00		0,00	
Muut arvopaperit	0,00	93 178,18	0,00	93 178,18
Rahat ja pankkisaamiset		3 237 570,36		2 686 706,83
		108 543 052,21		114 801 225,59

VASTATTAVAA	31.12.2023		31.12.2022	
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	36 661 277,53		37 446 231,18	
Liittymismaksurahasto	0,00		0,00	
Arvonkorotusrahasto	0,00		0,00	
Muut omat rahastot	0,00		0,00	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 671 451,35		5 733 727,79	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>434 050,39</u>	40 766 779,27	<u>-2 062 276,44</u>	41 117 682,53
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Poistoero	0,00		0,00	
Vapaaehtoiset varaukset	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraukset	0,00		0,00	
Muut pakolliset varaukset	<u>931 774,00</u>	931 774,00	<u>2 710 245,67</u>	2 710 245,67
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00	
Lahjoitusrahastojen pääomat	431 445,18		431 975,73	
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>2 595,69</u>	434 040,87	<u>2 965,40</u>	434 941,13
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Joukkovelkakirjalainat	0,00		0,00	
Lainat rahoitus -ja vakuutuslaitoksilta	13 053 159,00		12 756 131,00	
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00		0,00	
Lainat muilta luotonantajilta	0,00		0,00	
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	0,00		0,00	
Muut pitkäaikaiset velat	2 585 152,19		2 556 705,47	
Siirtovelat	<u>0,00</u>	15 638 311,19	<u>0,00</u>	15 312 836,47
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Joukkovelkakirjalainat	41 500 000,00		41 500 000,00	
Lainat rahoitus -ja vakuutuslaitoksilta	2 552 972,00		2 245 506,00	
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00		0,00	
Lainat muilta luotonantajilta	0,00		0,00	
Saadut ennakot	105 551,20		80 134,63	
Ostovelat	2 949 630,06		4 603 830,44	
Muut lyhytaikaiset velat	427 963,45		765 399,01	
Siirtovelat	<u>3 236 030,17</u>	50 772 146,88	<u>6 030 649,71</u>	55 225 519,79
		<u>108 543 052,21</u>		<u>114 801 225,59</u>

5.4 Konsernilaskelmat

KONSERNINTULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
Toimintatuotot		36 113 789,69		63 421 141,26
Valmistus omaan käyttöön		56 877,90		22 040,30
Toimintakulut		-56 941 580,42		-127 003 552,35
Osuus osakkuusyhteisöjen voitoista/tappioista		<u>279 261,34</u>		<u>231 067,43</u>
Toimintakate		-20 491 651,49		-63 329 303,36
Verotulot		21 721 241,30		39 280 157,84
Valtionosuudet		10 582 000,72		34 731 099,75
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot	695 023,72		109 350,05	
Muut rahoitustuotot	146 399,46		349 078,14	
Korkokulut	-2 192 536,78		-642 966,65	
Muut rahoituskulut	<u>-35 279,89</u>	<u>-1 386 393,49</u>	<u>-44 846,83</u>	<u>-229 385,29</u>
Vuosikate		10 425 197,04		10 452 568,94
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 558 739,08		-11 235 050,36	
Omistuksen eliminointierot	0,00		0,00	
Arvonalentumiset	<u>-385 824,99</u>	<u>-9 944 564,07</u>	<u>-11 354,06</u>	<u>-11 246 404,42</u>
Satunnaiset erät		<u>0,00</u>		<u>411 034,69</u>
Tilikauden tulos		480 632,97		-382 800,79
Tilinpäätössiirrot		91 040,07		-68 059,86
Tilikauden verot		-611 365,32		-223 609,46
Laskennalliset verot		-195 911,57		-90 839,06
Vähemmistöosuudet		<u>106 397,35</u>		<u>2 515,76</u>
Tilikauden yli- tai alijäämä		<u>-129 206,50</u>		<u>-762 793,41</u>

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

		1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta:			
Tulorahoitus			
Vuosikate	+/-	10 425 197,07	10 452 568,94
Satunnaiset erät	+/-	0,00	411 034,69
Tilikauden verot	+/-	-611 365,32	-223 609,46
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-1 935 615,18	-3 979,98
Investointien rahavirta:			
Investointimenot	-	-5 608 322,10	-7 688 744,10
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	143 110,00	147 883,13
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	358 493,54	322 928,42
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 771 498,01	3 418 081,64
Rahoituksen rahavirta:			
Antolainauksen muutokset			
Antolainojen lisäykset	-	0,00	0,00
Antolainojen vähennykset	+	0,00	-617 402,00
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	3 000 000,00	549 880,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-3 414 301,89	-4 736 619,62
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	-102 300,00	-419 985,00
Oman pääoman muutokset	+/-	8 957,13	35 722,90
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-	254 830,43	207 973,67
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	-54 331,03	-250 040,87
Saamisten muutos	+/-	1 541 363,17	-3 251 367,79
Korottomien velkojen muutos	+/-	-1 821 569,28	-2 367 310,18
Rahoituksen rahavirta		-587 351,47	-10 849 148,89
Rahavarojen muutos		2 184 146,54	-7 431 067,25
Rahavarojen muutos:			
Rahavarat 31.12.		8 521 934,06	7 298 690,87
Rahavarat 1.1.		6 337 787,52	14 729 758,12
Rahavarojen muutos		2 184 146,54	-7 431 067,25

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2023		31.12.2022	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	9 447 506,98		12 952 836,33	
Muut pitkävaikutteiset menot	138 101,14		211 042,58	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	9 585 608,12	<u>0,00</u>	13 163 878,91
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	8 858 307,73		9 820 554,50	
Rakennukset	80 301 836,23		103 391 075,70	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	27 265 678,66		25 161 838,99	
Koneet ja kalusto	14 614 203,19		16 402 329,31	
Muut aineelliset hyödykkeet	700 640,29		844 738,45	
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	<u>564 828,08</u>	132 305 494,18	<u>1 339 648,01</u>	156 960 184,96
Sijoitukset				
Osakkuusyhteisöosakkeet	0,00		0,00	
Muut osakkeet ja osuudet	3 680 028,03		4 360 521,42	
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00		0,00	
Muut lainasaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	<u>404 840,69</u>	4 084 868,72	<u>479 245,90</u>	4 839 767,32
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Valtion toimeksiannot	246 746,81		589 026,34	
Lahjoitusrahastojen varat	140 279,23		121 693,34	
Muut toimeksiannot	<u>2 289,23</u>	389 315,27	<u>626,07</u>	711 345,75
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	834 750,85		779 635,53	
Keskeneräiset tuotteet	9 035,24		10 045,88	
Valmiit tuotteet	0,00		14 346,27	
Muu vaihto-omaisuus	0,00		276 498,81	
Ennakkomaksut	<u>5 332,00</u>	849 118,09	<u>5 332,00</u>	1 085 858,49
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset:				
Lainasaamiset	256 270,42		41 762,87	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	<u>0,00</u>	256 270,42	<u>0,00</u>	41 762,87
Lyhytaikaiset saamiset:				
Myyntisaamiset	3 781 401,31		8 765 087,42	
Lainasaamiset	190 409,53		249 226,39	
Muut saamiset	486 566,31		1 074 955,69	
Siirtosaamiset	<u>1 273 302,66</u>	5 731 679,81	<u>1 887 366,85</u>	11 976 636,35
Rahoitusarvopaperit				
Osakkeet ja osuudet	15 983,75		0,00	
Sijoitukset raham.instrumentt.	93 178,18		108 581,61	
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00		0,00	
Muut arvopaperit	<u>239 593,85</u>	348 755,78	<u>126 335,84</u>	234 917,45
Rahat ja pankkisaamiset		<u>8 173 178,27</u>		<u>7 063 772,97</u>
		<u>161 724 288,66</u>		<u>196 078 125,07</u>

VASTATTAVAA	31.12.2023		31.12.2022	
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	36 661 277,53		37 446 231,18	
Arvonkorotusrahasto	0,00		0,00	
Muut omat rahastot	2 120 710,18		2 106 412,13	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 542 287,39		26 093 141,72	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-129 206,50</u>	61 195 068,60	<u>-762 793,41</u>	64 882 991,62
VÄHEMMISTÖOSUUDET		-276 928,49		174 086,29
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET				
Poistoero	0,00		0,00	
Vapaaehtoiset varaukset	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraukset	0,00		0,00	
Muut pakolliset varaukset	<u>931 774,00</u>	931 774,00	<u>888 882,03</u>	888 882,03
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Valtion toimeksiannot	587 721,19		589 405,54	
Lahjoitusrahastojen pääomat	449 129,03		451 895,53	
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>6 379,99</u>	1 043 230,21	<u>6 834,93</u>	1 048 136,00
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Joukkovelkakirjalainat	0,00		0,00	
Lainat rahoitus -ja vakuutuslaitoks.	27 239 375,10		50 564 460,91	
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00		0,00	
Lainat muilta luotonantajilta	0,00		0,00	
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	0,00		0,00	
Muut pitkäaikaiset velat	12 275 593,09		12 169 351,84	
Siirtovelat	<u>0,00</u>	39 514 968,19	<u>0,00</u>	62 733 812,75
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Joukkovelkakirjalainat	41 500 000,00		41 500 000,00	
Lainat rahoitus -ja vakuutuslaitoks.	4 674 376,98		5 314 159,19	
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00		0,00	
Lainat muilta luotonantajilta	0,00		0,00	
Saadut ennakot	434 725,04		315 012,29	
Ostovelat	5 269 369,39		7 313 499,20	
Muut lyhytaikaiset velat	1 285 535,13		1 875 394,95	
Siirtovelat	4 990 596,82		9 048 069,53	
Laskennalliset verovelat	<u>1 161 572,79</u>	59 316 176,15	<u>984 081,22</u>	66 350 216,38
		<u>161 724 288,66</u>		<u>196 078 125,07</u>

6 Tilinpäätöksen liitetiedot

6.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimistapaa koskevat liitetiedot

6.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti asianomaiselle tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenon suuruisena.

Rahoitusomaisuuden arvostaminen

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimus on tehty lainasalkun suojaamistarkoituksessa. Korkojohdannaisesta aiheutuneet jaksotetut tulot tai menot on kirjattu tilikauden aikana korkomenojen oikaisuksi.

Lainasalkun suojausaste on tällä hetkellä 44 prosenttia. Johdannaissopimuksella pyritään tasaamaan markkinakorkojen muutosten aiheuttamaa vaihtelua korkokuluissa eli pienentämään korkovirtariskiä sekä parantamaan korkokulujen ennustettavuutta.

6.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden mukaisesti.

3) Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Keuruun kaupungilla ei ole tehty oikaisuja.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen menojen siirtyminen hyvinvointialueelle, omaisuuserien ja lomapalkkavelan siirrot sekä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän poistuminen konsernitalinpäätöksestä valtakunnallisen uudistuksen myötä 1.1.2023.

Keuruun kaupungin organisaatorakenne uudistettiin. Näistä muutoksista johtuen tilikauden tiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisen vuosien tietoihin.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottojen ja kulujen sekä virheiden korjauksia ei ole tehty.

6.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernin laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty osuuspääoman suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja –katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Kiinteistöverojen käsittely

Kiinteistöyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen konserniyhteisöjen omistuksen eroavaisuudet on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernin tytäryhteisöjen poistot on yhdenmukaistettu vastaamaan kaupungin poistosuunnitelmaa ja poistoerot oikaistu tilikausien yli- / alijäämätileillä.

Omistuksen eliminointiero

Keuruun Sähkö Oy osti omia osakkeitaan vuosina 2021–2022, mistä aiheutui kaupungin konserniin noin 1,1 miljoonan poisto konserniliikearvosta.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Keuruun kaupungin 100 %:sti omistama Keuruun Asunnot Oy aloitti toimintansa 1.1.2023.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tytäryhtiöiden ja konserniin edeltäviin vuosiin kohdistuvat oikaisut, jotka eivät ole olennaisia, on kirjattu tilikauden tuloslaskelman asianmukaiseen tuotto- tai kuluerään.

6.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot toimialoittain

Toimintatuotot toimialoittain 2023	Kaupunki	Konserni
Yleishallinto	1 127 588	1 127 588
Sosiaali- ja terveystuotot	0	0
Kasvu- ja hyvinvointipalvelut	2 176 261	6 782 585
Elinvoima- ja asuinympäristöpalvelut	16 426 994	35 193 354
Muut palvelut	0	144 706
Toimintatuotot yhteensä	19 730 843	43 248 232
Konsernin sisäiset eliminoinnit	0	-7 134 442
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	19 730 843	36 113 790

Toimintatuotot toimialoittain 2022	Kaupunki	Konserni
Yleishallinto ja maaseutupalvelut	7 772 847	7 772 847
Sosiaali- ja terveystuotot	4 842 406	29 138 400
Opetus-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	2 011 341	6 513 177
Yhdyskuntapalvelut	7 909 965	27 403 898
Muut palvelut	0	617 129
Toimintatuotot yhteensä	22 536 558	71 445 451
Konsernin sisäiset eliminoinnit	0	-8 024 310
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	22 536 558	63 421 141

1.1.2023 tapahtuneen organisaatiomuutoksen vuoksi luvut eivät ole verrattavissa edellisen vuoden tietoihin ja tiedot on esitetty erillisinä taulukoina.

7) Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	2023	2022	Muutos €	Muutos %
Kunnan tulovero	15 873 633	32 379 586	-16 505 953	-51,0
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 898 921	4 306 712	-1 407 791	-32,7
Kiinteistövero	3 035 277	2 667 735	367 542	13,8
Verotulot yhteensä	21 807 831	39 354 033	-17 546 202	-44,6

8) Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	2023	2022	Muutos €	Muutos %
Peruspalvelujen valtionosuus	2 244 698	19 723 390	-17 478 692	-88,6
Verotuloihin perustuva vo:n tasaus	2 871 142	5 897 676	-3 026 534	-51,3
Verotulomenetysten kompensatio	1 689 804	5 438 087	-3 748 283	-68,9
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionos.	-88 912	-105 226	16 314	-15,5
Valtionosuudet yhteensä	6 716 732	30 953 927	-24 237 195	-78,3

9) Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely				
	2023	2022	Muutos €	Muutos %
Asiakaspalvelujen ostot	1 197 632	32 063 432	-30 865 800	-96,3
Muiden palvelujen ostot	7 932 719	8 621 141	-688 422	-8,0
Palvelujen ostot yhteensä	9 130 351	40 684 573	-31 554 222	-77,6

10) Perittyjen luottamushenkilömaksujen määrä

Perityt luottamushenkilömaksut	2023	2022
	15 265	18 646

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Pienet hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi. Jos hyödyke on koostunut useasta eri komponentista, joiden yhteenlaskettu hankintameno on ylittänyt 10 000 euroa, se on merkitty pysyviin vastaaviin ja kirjattu normaalisti poistoina vaikutusaikanaan kuluksi.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä			
Poistoajat vuosina, poistomenetelmänä tasapoisto			
Sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen hankittuihin investointeihin			
Aineettomat hyödykkeet:			
Kehittämismenot	2	- 5	vuotta*
Aineettomat oikeudet	5	- 20	vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	2	- 5	vuotta*
Muut	2	- 5	vuotta*
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet			ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat:			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20	- 50	vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	- 30	vuotta
Talousrakennukset	10	- 20	vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20	- 30	vuotta
Asuinrakennukset	30	- 50	vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, torit ja puistot	15	- 20	vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10	- 30	vuotta

Muut maa- ja vesirakenteet	15	-	30	vuotta
Vedenjakeluverkosto	30	-	40	vuotta
Viemäriverkko	30	-	40	vuotta
Kaukolämpöverkko	20	-	30	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15	-	20	vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10	-	12	vuotta
Maakaasuverkko	20	-	25	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	-	20	vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laituskoneet ja laitteet	10	-	20	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15	-	20	vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10	-	15	vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	-	15	vuotta
Koneet ja kalusto				
Rautaiset alukset	15	-	20	vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8	-	15	vuotta
Muut kuljetusvälineet	4	-	7	vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5	-	10	vuotta
Muut raskaat koneet	10	-	15	vuotta
Muut kevyet koneet	5	-	10	vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5	-	15	vuotta
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa			

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Valtuusto hyväksyy hyödykeryhmäkohtaiset poistoaikojen ala- ja ylärajat ja muut mahdolliset perusteet

Valtuuston hyväksymien perusteiden pohjalta kaupunginhallitus hyväksyy hyödykekohtaiset poistosuunnitelmat. Kaupunginhallitus on delegoinut tämän päätösvallan kaupunginjohtajalle.

12) Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Ympäristöluvan edellyttämä vakuus 1.1	5 000	5 000	5 000	5 000
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Tilanne 31.12.	5 000	5 000	5 000	5 000
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämän kattaminen 1.1.	2 705 246	1 908 376	2 705 246	0
Lisäykset tilikaudella		2 705 246	0	0
Vähennykset tilikaudella	-1 778 472	-1 908 376	-1 778 472	0
Tilanne 31.12.	926 774	2 705 246	926 774	0
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0	0	888 882	766 575
Lisäykset tilikaudella	0	0		122 307
Vähennykset tilikaudella	0	0	-888 882	0
Tilanne 31.12.	0	0	0	888 882
Kaikki yhteensä	931 774	2 710 246	931 774	893 882

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot:				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	47 747	42 382	47 747	42 382
Rakennusten myyntivoitot	0	0	0	0
Muut myyntivoitot	116 402	24 925	116 402	26 006
Myyntivoitot yhteensä	164 149	67 307	164 149	68 388
Muut toimintakulut:				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	5 017	91	5 017	91
Rakennusten myyntitappiot	0	2 810	0	2 810
Muut myyntitappiot	11 700	0	11 700	4
Myyntitappiot yhteensä	16 717	2 901	16 717	2 905

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaiset tuotot ja kulut	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot	0	0	0	411 035
Satunnaiset kulut	0	0	0	0

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman		
korkotuottojen erittely	2023	2022
Osinkotuotot:		
Keuruun Sähkö Oy	99 510	321 000
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	41 164	55 220
Kuntarahoitus Oy	30 924	18 411
Nordea	579	0
Reka Industrial Oyj	40	9
Osinkotuotot yhteensä	172 217	394 640
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä:		
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	13 537	13 537
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä yhteensä	13 537	13 537
Yhtensä	185 754	408 177

16) Erittely poistoeron muutoksista

Keuruun kaupungilla ei ole kirjattu poistoeroa.

6.3 Tasetta koskevat liitetiedot

6.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Taseeseen ei ole aktivoitu mainittuja menoja.

18) Arvonkorotukset

Arvonkorotuksia ei ole tehty vuonna 2023.

19) Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien tase-eräkoht. tiedot (ulkoinen)	Tase 1.1.2023	Lisäykset 2023	Rah.osuudet 2023	Vähennykset 2023
Aineettomat oikeudet	101 439	42 500	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	165 653	5 247	0	0
Aineettomat hyödykkeet	267 092	47 747	0	0
Maa- ja vesialueet	7 333 349	501	0	15 464
Rakennukset	68 606 235	96 132	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 618 755	735 236	78 880	10 016
Koneet ja kalusto	2 336 962	69 475	0	145 142
Muut aineelliset hyödykkeet	108 794	0	0	0
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	901 634	996 091	64 230	1 563 401
Aineelliset hyödykkeet	94 905 729	1 897 435	143 110	1 734 023
Osakkeet ja osuudet	11 584 204	357 720	0	2 272 796
Pysyvien vastaavien saamiset	653 030	3 360	0	0
Pysyvät vastaavat yhteensä	107 410 054	2 306 262	143 110	4 006 819

	Sis. siirrot 2023	Poistot 2023	Arvonalent. 2023	Tase 31.12.2023
Aineettomat oikeudet	-69 908	10 654	0	63 376
Muut pitkävaikutteiset menot	0	49 569	0	121 331
Aineettomat hyödykkeet	-69 908	60 223	0	184 707
Maa- ja vesialueet	0	0	0	7 318 385
Rakennukset	0	3 288 880	375 809	65 037 677
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 563 401	1 365 150	0	16 463 347
Koneet ja kalusto	-7 328	322 455	0	1 931 513
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	0	108 794
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	-158 460	0	0	111 634
Aineelliset hyödykkeet	1 397 614	4 976 486	375 809	90 971 349
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	9 669 128
Pysyvien vastaavien saamiset				656 390
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 327 705	5 036 709	375 809	101 481 575

Maa- ja vesialueiden erittely		
	2023	2022
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	0	0
Muut maa- ja vesialueet	7 318 385	7 333 349
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 318 385	7 333 349

Sijoitusten erittely

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet kons.yht.	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet	Saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	5 910 525	3 311 840	2 361 839	653 030	12 237 234
Lisäykset	0	0	357 720	3 360	361 080
Vähennykset	0	2 251 966	20 830		2 272 796
Hankintameno 31.12.2023	5 910 525	1 059 873	2 698 729	656 390	10 325 518

20–21) Omistuksia muissa yhteisöissä

Tytäryhteisö- ja kuntayhtymäosuudet 2023					
	Konsernin osuus				
	Kaupungin omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt					
Kehittämissyhtiö Keulink Oy	99,60 %	99,60 %	577 783	73 903	-44 278
Keuruun Toimitilat Oy	100,00 %	100,00 %	-158 415	4 641 736	-259 924
Kiinteistö Oy Hotelli Keurusselkä *)	0,00 %	100,00 %	245 298	38 056	-147
Keuruun Sähkö Oy (konserni)	99,41 %	99,41 %	12 363 427	28 342 427	589 689
Keuruun Jäähalli Oy	46,67 %	46,67 %	111 920	134 326	10 831
Asunto Oy Purkuri	100,00 %	100,00 %	123 025	25 171	-1 571
Kiinteistö Oy Kurkihaka	100,00 %	100,00 %	85 398	13 174	0
Tytäryhteisöt yhteensä			13 348 437	33 268 793	294 600
Kuntayhtymät					
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	2,22 %	2,22 %	58 080 761	8 914 124	928 433
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	3,30 %	3,30 %	107 878 401	30 084 705	5 286 689
Keski-Suomen liitto	3,51 %	3,51 %	887 149	1 787 366	165 283
Kuntayhtymät yhteensä			166 846 311	40 786 196	6 380 405
Tytäryhteisöt ja kuntayhtymät yhteensä			180 194 748	74 054 989	6 675 005

*) Keuruun Toimitilat Oy:n tytäryhtiö

22) Osakkuusyhteisöt

Keurusseudun Ateria- ja tukipalvelut Oy aloitti toimintansa 1.3.2023. Keuruun kaupunki omistaa yhtiöstä 43 %.

Osakkuusyhteisöt	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappi- osta
Keurusseudun Ateria- ja tukipalvelut Oy	43,00 %	43,00 %	349 590	354 933	115 182
<i>Osakkuusyhteisöt yhteensä</i>			<i>349 590</i>	<i>354 933</i>	<i>115 182</i>

23) Saamisten erittely

Saamisten erittely	2023	2023	2022	2022
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	34 255	0	57 191
Lainasaamiset	550 000	213 750	612 500	220 500
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Saamiset tytäryhteisöiltä yht.	550 000	248 005	612 500	277 691
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0	6 715	0	126 869
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	1 250	0	55 000
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä yht.	0	7 965	0	181 869
Saamiset yhteensä tytäryhteisöiltä ja jäsenkuntayhtymiltä	550 000	255 970	612 500	459 560

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset:				
Lomituspalvelujen valtionkorvaussam.	0	77 986	0	77 986
Valtionosuussaaaminen	0	0	0	31 952
Kela-korvaus työterv.huollon järjest.	106 326	169 305	119 516	224 449
Kuntatodistukset, korkojaksotus	488 992	295 659	488 992	295 659
Op, koronvaihtosopimus	131 492	0	0	
Muut siirtosaamiset	144 393	307 895	664 795	1 257 321
Yhteensä	871 203	850 845	1 273 303	1 887 367

6.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	37 446 231	37 446 231	37 446 231	37 446 231
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	-784 953	0	-784 953	0
Peruspääoma 31.12.	36 661 278	37 446 231	36 661 278	37 446 231
Muut omat rahastot 1.1	0	0	2 106 412	2 106 525
Muut omat rahastot 31.12.	0	0	2 120 710	2 106 412
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 733 728	5 733 728	26 093 142	25 949 822
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 671 451	5 733 728	22 542 287	26 093 142
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	434 050	-2 062 276	-129 206	-762 793
Oma pääoma yhteensä	40 766 779	41 117 682	61 195 069	64 882 992

Hyvinvointialueelle siirtyneiden tase-erien vaikutus peruspääomaan

Vuoden 2023 alussa kaupungin omaisuutta siirtyi korvauksetta Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Samalla alaskirjattiin kaupungin omistusosuus Keski-Suomen sairaanhoitopiiristä.

Kaupungin sote-henkilöstö ja sitä koskeva lomapalkkavelka siirtyi hyvinvointialueelle.

Näiden nettovaikutus kirjattiin kaupungin peruspääomaa vastaan sitä vähentäen.

Siirtyneet varat tiliryhmittäin

Tiliryhmä

Koneet ja kalusto 7 328

Aineettomat oikeudet 69 908

Osakkeet ja osuudet 2 251 966

Valmiit tuotteet 14 346

Siirtyneet varat yhteensä 2 343 548

Siirtyneet velat

Tiliryhmä

Siirtovelat 1 558 595

Siirtyneet velat yhteensä 1 558 595

Siirtyneet varat-velat 784 953

Peruspääoman muutos -784 953

Peruspääoma 31.12.2022 37 446 231

Peruspääoma 31.12.2023 36 661 278

Peruspääoman muutos -784 953

26) Erittely poistoerosta

Keuruun kaupungilla ei ole poistoeroa.

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat (yli 5 vuoden kuluttua erääntyvät)	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 454 808	4 845 057	11 144 651	29 084 359
Muut velat	0	0		0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 454 808	4 845 057	11 144 651	29 084 359

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Joukkovelkakirjalainat		
	2023	2022
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistukset	41 500 000	41 500 000
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	41 500 000	41 500 000

29) Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset		
	2023	2022
Muut pakolliset varaukset		
Ympäristövastuut	5 000	5 000
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämä	926 774	2 705 246
Yhteensä	931 774	2 755 247

Kumulatiivinen alijäämä vuosille 2020–2021 on sairaanhoitopiirin ilmoittaman korjatun tiedon mukaan 926 774,00 euroa, mikä tehtiin tulosvaikutteisesti ja lisäsi pakollista varausta v.2022. Summaa 926 774 euroa ei ole vielä suoritettu.

30) Vieras pääoma

Vieras pääoma tytäryhteisöille ja jäsenkuntayhtymille				
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	363 270	0	337 914
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	363 270	0	337 914
Velat jäsenkuntayhtymille				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	330	0	1 286 028
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	1 191	0	0
Yhteensä	0	1 521	0	1 286 028
Yhteensä	0	364 791	0	1 623 942

31) Sekkitililimiitti

Sekkilimiitti		
	2023	2022
Luotollisen sekkitalin sekkilimiitti 31.12	168 188	168 188
-siitä käyttämättä oleva määrä	168 188	168 188

32) Muiden velkojen erittely

Muut velat	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat:				
Liittymismaksut	2 585 152	2 556 705	2 585 152	2 556 705
Muut velat	0	0	9 690 441	9 612 646
Yhteensä	2 585 152	2 556 705	12 275 593	12 169 351

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelat	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat:				
Työnantajamaksuihin liittyvät siirtovelat	407 864	651 519	441 558	651 519
Siirtyvät korot	64 020	31 417	53 068	31 417
Valtionosuusennakot	0	23 522	0	23 522
Lomapalkkavelka	2 574 927	4 207 380	3 325 212	4 207 380
Palautus Melalle	148 898	0	148 898	0
Koronakorvaus v. 2022 hoitajille (600€)	0	67 901	0	67 901
Muut siirtovelat	446 967	1 048 910	1 001 861	4 066 330
Siirtovelat yhteensä	3 642 676	6 030 650	4 970 597	9 048 070

6.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34–37) Keuruun kaupungilla ei ole velkoja, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja vakuuksia. Lainan takaukset ilmoitettu kohdassa 39.

38) Vuokravastuut

Kaupungin leasing- ja muut vuokravastuut		
	2023	2022
Leasing-vastuut	1 122 992	956 760
Muut vuokravastuut	218 573	331 993
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	113 430	189 088
Leasing- ja muut vuokravastuut yhteensä	1 341 565	1 288 753

Konsernin vuokravastuut		
	2023	2022
Leasing- ja muut vuokravastuut yhteensä	37 030 358	38 444 800

39) Kaupungin antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Takausvastuut yhteisöittäin				Alkuperäinen
Jäljellä oleva pääoma 31.12	2023	2022	Muutos	määrä
TYTÄRYHTEISÖJEN PUOLESTA ANNETUT TAKAUKSET:				
Keuruun Toimitilat Oy	3 622 927	4 266 215	-643 288	14 929 036
Koy Keuruun Elinkeinoalo	968 530	1 036 911	-68 381	1 996 101
Keuruun Lämpövoima Oy	10 161 000	11 316 300	-1 155 300	22 000 000
TYTÄRYHTEISÖJEN PUOLESTA ANNETUT TAKAUKSET YHTEENSÄ	14 752 457	16 619 426	-1 866 969	38 925 137
MUIDEN KUIN TYTÄRYHTEISÖJEN PUOLESTA ANNETUT TAKAUKSET:				
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	433 500	484 500	-51 000	994 500
MUIDEN KUIN TYTÄRYHTEISÖJEN PUOLESTA ANNETUT TAKAUKSET	433 500	484 500	-51 000	994 500
TAKAUKSET YHTEENSÄ	15 185 957	17 103 926	-1 917 969	39 919 637

40) Muut kaupungin antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	76 736 421	71 489 348
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	61 084	41 341

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Edunvalvonnan päämiesten rahavarat	7 935 259	11 056 116	0	0
Arvonlisäveron palautusvastuut	73 915	138 209	216 247	471 508
Johdannais sopimukset:				
Koronvaihtosopimukset yhteensä	25 000 000	0	27 489 794	30 840 424
Käypä arvo yhteensä	-1 205 821	0	-1 194 894	2 086 621
Sähköjohdannaiset:				
Nimellisarvon ja tilinpäätöshetken markkina-arvon erotus	0	0	829 376	5 520 994

Keuruun kaupungin vuoden 2023 tehostettu koronvaihtosopimus on tehty suojaamaan 25.000.000 euron Bullet-lainan (Kuntatodistus) pääomaa. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus on tehty ajalle 6.7.2023 - 6.7.2033.

Tehostetun koronvaihtosopimuksen maksettava korko on kiinteä 2,87 % silloin kun 6 kk:n euribor on alle 5 %:ia. Mikäli korko on yli 5 %:ia, niin maksettava korko on 6 kk:n euribor korko vähennettynä 2,13 %-yksiköllä. Tehostetun koronvaihtosopimuksen perusteella kaupunki vastaanottaa 6 kk:n euribor-korkoa 6.7.2023 - 6.7.2033 väliselle ajalle 25 miljoonan euron laskennalliselle pääomalle.

6.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Vakituiset toimialoittain 31.12.2023	
Elinvoima- ja asuinympäristöpalvelut	155
Kasvu- ja hyvinvointipalvelut	213
Hallinto- ja tukipalvelut	23
Keuruun Vesi liikelaitos	7
Keuruun vuokra-asunnot liikelaitos	1
Yhteensä	399

Vakinaisen henkilöstön lukumäärä 31.12.2022	
Hallinto- ja konsernipalvelut	98
Talous- ja tietohallinto	15
Kaavoituspalvelut	4
Perusturva	224
Sivistystoimi	224
Tekniikka ja ympäristö	97
Keuruun Vesi liikelaitos	7
Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos	1
Yhteensä	670

1.1.2023 tapahtuneen organisaatiomuutoksen vuosi luvut eivät ole verrattavissa edellisen vuoden tietoihin ja tiedot on esitetty erillisinä taulukoina.

43) Taseen aktivoidut henkilöstömenot

Henkilöstökulut			
	2023	2022	Muutos
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	25 133 505	38 859 679	-13 726 174
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	55 306	48 172	7 134
Henkilöstökulut yhteensä	25 188 811	38 907 851	-13 719 040

45) Tilintarkastusyhteisölle suoritettut palkkiot eriteltynä

Tilintarkastusyhteisönä toimi KPMG Oy Ab.

Tilintarkastusyhteisön palkkiot			
	2023	2022	Muutos
Tilintarkastuspalkkiot	14 828	19 387	-4 560
Tilintarkastajan lausunnot	1 000	0	1 000
Palkkiot yhteensä	15 828	19 387	-3 560

46) Intressitapahtumat

Tiedossa ei ole kaupungin eikä konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa tehtyjä tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

7 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

7.1 Keuruun Vesi liikelaitos

7.1.1 Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat liikelaitoksen toiminnassa ja taloudessa

Keuruun veden henkilöstön vahvuus oli vuoden 2023 lopussa seitsemän vakituista työntekijää. Uusi vesihuoltopäällikkö aloitti virassa kesäkuussa.

Talousveden kokonaismyynti oli 361 044 m³. Myynti väheni 4,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Jätevedestä laskutettiin 508 780 m³, josta Multian osuus on 154 765 m³. Tilikauden liikevaihto oli 2 126 212 euroa (v. 2022 oli 2 087 774 euroa). Tilikauden nettoinvestoinnit olivat 377 702 euroa, josta noin 366 000 euroa käytettiin vesi- ja viemäriverkoston sekä jätevesipumppaamoiden saneeraukseen ja verkostomittauskaivojen asentamiseen. Etäluettavien mittareiden asennusprojektiin käytettiin noin 12 000 euroa. Vuosia kestänyt etäluettavien vesimittareiden asennusprojekti saatiin päätökseen. Runkovesijohtoja uusittiin Isonkiventien, Korsutien ja Partiotien alueilla sekä Multiantien varressa yhteensä noin 970 m. Haapamäellä tehtiin muutos- ja saneeraustöitä vedenottamon verkstopumppaamoon. Viemäriverkostoa uusittiin Isonkiventien ja Kurkijoentien alueella sekä Multiantien varressa yhteensä noin 440 m. Lisäksi Kurkiniemessä saneerattiin noin 40 viemärikaivoa.

Vaikka liikevaihto jäi 134 478 euroa budjetoitua pienemmäksi, tilikauden tulos on 152 059 euroa ylijäämäinen, mikä on 137 709 euroa budjetoitua parempi. Arvioitua parempi tulos johtuu ennen kaikkea siitä, että verkostojen ja laitosten toimintavarmuus oli korkealla tasolla ja kalliilta putkirikoilta ja laitteiden rikkoontumisilta välttyttiin. Keuruun Veden viemäriverkostossa oli koko vuoden aikana vain viisi tukosta ja runkovesijohdoissa vain kaksi putkirikkoa. Korkea hko vedenhukkaprosentti johtuu useista kiinteistöjen johdoissa olleista pitkäaikaisista vuo-

Toiminnan laajuutta kuvaavia tunnuslukuja	2023	2022
Verkostoon pumpattu vesimäärä	463 668	463 137
Laskutettu talousvesimäärä, m ³	361 044	378 915
Vedenhukkaprosentti, %	21,3	18,2
Laskutettu jätevesimäärä, m ³	503 519	474 776
Vesijohtoverkon pituus, km	219	219
Jätevesiverkon pituus, km	228	228
Asiakkaiden määrä	2 464	2419
Vesimaksu / jätevesimaksu, euroa (sis.alv)/m ³	1,86 / 3,10	1,76 / 2,94

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Liikelaitoksen tulevaisuuden talousnäkymät ovat vakaat. Talousveden myynti on laskenut, mutta vedenkulutuksen oletetaan tasaantuvan lähivuosina. Suuret laitosinvestoinnit ovat takana päin ja jatkossa pystytään keskittymään vesi- ja viemäriverkostojen saneeraukseen sekä verkostojen ja laitosten ylläpitoon entistä paremman toimintavarmuuden saavuttamiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta operatiivisena toimintana kuuluvat kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja muulle johdolle. Liikelaitoksen johtokunta vastaa omalla toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Keuruun Vedellä on oma riskienhallintaohjelmansa, jonka mukaisia toimenpiteitä tullaan jatkamaan. Keuruun Veden valmius- ja varautumissuunnitelma on päivitetty ajan tasalle ja toimitettu viranomaisille.

Varojen käytön valvonta

Laskujen hyväksymismenettely

Johtokunta vahvistaa vuosittain laskujen hyväksyjät.

Ostolaskut käsitellään sähköisesti. Laskun tiliöi ja sen oikeellisuuden tarkastaa vastaanottaja. Laskun hyväksyjä hyväksyy laskun, minkä jälkeen lasku menee maksatukseen.

Hankinnat

Hallintosäännön mukaan liikelaitoksen johtaja päättää hankinnoista, joiden arvo on enintään 200.000 €.

Raportointi

Tulosaluekohtainen talousarviovertailu annetaan pääsääntöisesti kaupunginhallitukselle kuukausittain. Lisäksi laaditaan neljännesvuosiraportit, joissa arvioidaan talousarvion ja talousarvioon kirjattujen toiminnallisten tavoitteiden toteutumista vuositasolla. Viimeisessä neljännesvuosiraportissa esitettävät tavoitteiden toteutumat ilmoitetaan toimintakertomuksessa. Talousarvion senhetkisestä toteutumisesta informoidaan johtokuntaa jokaisen kokouksen yhteydessä.

Päätösten laillisuuden valvonta

Viranhaltijapäätökset saatetaan ko. toimielimen tiedoksi niin, että toimielimellä on mahdollisuus käyttää otto-oikeutta tarvittaessa. Hallintosäännön mukaan asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja. Asian ottamisesta johtokunnan käsiteltäväksi voi päättää johtokunta, johtokunnan puheenjohtaja tai esittelijä.

Riskienhallinta

Omaisuusriskejä hallitaan vakuuttamalla. Vakuutusten omavastuut on määritelty siten, että pienehköt vahingot jäävät kaupungin vastuulle, mutta vahingot, joilla on olennaista vaikutusta kaupungin talouteen, ovat vakuutusturvan piirissä. Tämä pitää vakuutusmaksut kohtuullisina.

Kaupungilla on vastuuvakuutus, joka kattaa toiselle osapuolelle aiheutuvat vahingot siinä tapauksessa, että kaupunki virheellisen menettelyn vuoksi on korvausvelvollinen.

7.1.2 Talousarvion toteutuminen

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

	TA 2023 €	TP 2023 €	Poikkeama €	Toteut.-%
Liikevaihto	2 260 690	2 126 212	-134 478	94,1
Liikelylijäämä	83 770	233 748	149 978	279,0
Toimintakate	775 770	940 807	165 037	121,3
Poistot	-692 000	-707 059	-15 059	102,2
Rahoituskulut netto	-69 420	-81 690	-12 270	117,7
Ylijäämä	14 350	152 059	137 709	1 059,6
Nettoinvestoinnit	470 000	377 702	-92 298	80,4
<i>Toimintakate €/asukas</i>	<i>85</i>	<i>102</i>	<i>18</i>	<i>121,3</i>

Tuloslaskelman toteutuminen

TULOSLASKELMA	Talousarvio 2023+ muutos	Tilinpäätös 2023	Poikkeama €	Tot-%
Liikevaihto	2 260 690	2 126 212	-134 478	94,1
Varastojen lisäys (+)/vähennys(-)	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	56 878	56 878	
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	
Tuet ja avustukset kunnalta	0	50 292	50 292	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-474 150	-437 244	36 906	92,2
Palvelujen ostot	-443 010	-396 957	46 053	89,6
Henkilöstökulut	-519 620	-388 816	130 804	74,8
Poistot ja arvonalentumiset	-692 000	-707 059	-15 059	102,2
Liiketoiminnan muut kulut	-48 140	-69 557	-21 417	144,5
Liikelylijäämä/alijäämä	83 770	233 748	149 978	279,0
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot	0	6 847	6 847	
Rahoitusavustus kunnalta	0	0	0	
Muut rahoitustuotot	5 000	5 509	509	110,2
Kunnalle maksetut korkokulut	-10 000	-29 858	-19 858	298,6
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	
Korvaus peruspääomasta	-63 920	-63 921	-1	100,0
Muut rahoituskulut	-500	-266	234	53,2
Ylijäämä (alijäämä ennen satunnaisia eriä)	14 350	152 059	137 709	1 059,6
Satunnaiset tuotot ja kulut:				
Satunnaiset tuotot	0	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	
Ylijäämä ennen varauksia	14 350	152 059	137 709	1 059,6
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	0	0	0	

Vapaaehtoisten varausten lis.(-)/väh.(+)

0

0

0

Tilikauden yli- tai alijäämä

14 350

152 059

137 709

1 059,6

Investointiosan toteutuminen

	Talousarvio 2023			Tilinpäätös 2023			Poikkeama		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	470 000	0	470 000	377 702	0	377 702	-92 298	0	-92 298
Muu käyttöomaisuus:	470 000	0	470 000	377 702	0	377 702	-92 298	0	-92 298
Vesilaitos:	220 000	0	220 000	221 651	0	221 651	1 651	0	1 651
Etämittareiden lähiverkosto ja asennus	80 000	0	80 000	0	0	0	-80 000	0	-80 000
Vesijohtoverkoston saneeraus	140 000	0	140 000	221 651	0	221 651	81 651	0	81 651
Viemärlaitos:	250 000	0	250 000	156 051	0	156 051	-93 949	0	-93 949
Jv-pumppaamot, saneeraus	50 000	0	50 000	45 363	0	45 363	-4 637	0	-4 637
Verkoston saneeraus	200 000	0	200 000	110 688	0	110 688	-89 312	0	-89 312

Rahoituslaskelman toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA

		Talousarvio 2023+	Tilinpäätös 2023	Poikkeama	Tot-%
Toiminnan rahavirta:					
Liikeliikettä	+/-	83 770	233 748	149 978	279,0
Poistot ja arvonalentumiset	+	692 000	707 059	15 059	102,2
Rahoitustuotot ja -kulut	+/-	-69 420	-81 690	-12 270	117,7
Satunnaiset erät	+/-	0	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	0	0	0	
Investointien rahavirta:					
Investointimenot	-	-470 000	-377 702	92 298	80,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0	0	0	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	+	0	0	0	
Toiminnan ja investointien rahavirta	=	236 350	481 415	245 065	203,7
Rahoituksen rahavirta:					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	+	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	+	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-	0	-100 000	-100 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-	0	0	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		0	0	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	+/-	0	0	0	
Oman pääoman muutokset		0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset		0	-26 076	-26 076	
Rahoitustoiminnan nettokassavirta		0	-126 076	-126 076	
Rahavarojen muutos		236 350	355 339	118 989	150,3

7.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Liikevaihto		2 126 212,29		2 087 773,66
Valmistus omaan käyttöön		56 877,90		22 040,30
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00		17,67
Tuet ja avustukset		50 291,76		15 327,30
Materiaalit ja palvelut:				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-437 244,30		-406 858,49	
Palvelujen ostot	<u>-396 957,33</u>	-834 201,63	<u>-557 090,78</u>	-963 949,27
Henkilöstökulut:				
Palkat ja palkkiot	-324 153,31		-339 920,53	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-52 961,65		-67 150,62	
Muut henkilösivukulut	<u>-11 701,26</u>	-388 816,22	<u>-11 990,28</u>	-419 061,43
Poistot ja arvonalentumiset:				
Suunnitelman mukaiset poistot	-707 058,82		-700 496,18	
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	-707 058,82	<u>0,00</u>	-700 496,18
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-69 556,97</u>		<u>-50 330,49</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)		233 748,31		-8 678,44
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot	6 847,11		0,00	
Muut rahoitustuotot	5 508,72		2 971,29	
Kunnalle maksetut korkokulut	-29 858,44		-2 635,81	
Korvaus peruspääomasta	-63 921,05		-63 921,05	
Muut rahoituskulut	<u>-266,07</u>	-81 689,73	<u>-213,07</u>	-63 798,64
Tilikauden yli- tai alijäämä		152 058,58		-72 477,08

Tuloslaskelman tunnusluvut:

Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,0 %	-0,1 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,0 %	-0,1 %
Voitto, %	7,2 %	-3,5 %

Sijoitetun pääoman tuotto kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa suhteellista kannattavuutta. Tuotoksi katsotaan ylijäämä ilman korkokuluja ja korvausta peruspääomasta. Sijoitetulla pääomalla tarkoitetaan omaa pääomaa ja vierasta korollista pääomaa. Tunnusluku lasketaan jakamalla tuotto sijoitetulla pääomalla ja kertomalla osamäärä 100:lla. Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Voittoprosentti kertoo ylijäämän prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen liikevaihdosta.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

		1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta:			
Liikelylijäämä	+/-	233 748,31	-8 678,44
Poistot ja arvonalentumiset	+	707 058,82	700 496,18
Rahoitustuotot ja -kulut	+/-	-81 689,73	-63 798,64
Investointien rahavirta:			
Investointimenot	-	-377 702,17	-582 299,65
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien luovutustulot	+	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	=	481 415,23	45 719,45
Rahoituksen rahavirta:			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-	-100 000,00	-100 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	+/-	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	+/-	-138,34	1 455,53
Saamisten muutos muilta	+/-	-76 100,53	35 363,40
Korottomien velkojen muutos kunnalta	+/-	93 288,41	-142 211,20
Korottomien velkojen muutos muilta	+/-	-43 125,31	43 622,82
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	=	-126 075,77	-161 769,45
Rahavarojen muutos	=	355 339,46	-116 050,00
Rahavarojen muutos:			
Kassavarat 31.12.		778 636,27	423 296,81
Kassavarat 1.1.		423 296,81	539 346,81
Rahavarojen muutos		355 339,46	-116 050,00

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuoden ajalta, 1.000 €	-4 852	-4 815
Investointien tulorahoitus, %	227,5 %	107,9 %
Lainanhoitokate		0,7
Kassan riittävyys	157	72
Quick ratio	2,9	2,1
Current ratio	2,9	2,1

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viiden vuoden aikana kuvaa, paljonko rahavirasta on jäänyt lainojen lyhennyksiin ja kassa vahvistamiseen tilinpäätösvuoden ja sitä edeltäneiden neljän vuoden aikana. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus-% kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on kalettu varsinaisella tulorahoituksella (yliäämä ilman poistoja).

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää tähän, jos tunnusluku on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys (pv) kuvaa maksuvalmiutta eli kassan riittävyyttä päivissä. Tunnusluku saadaan jakamalla vuoden lopun rahavarat vuoden kassastamaksuilla ja kertomalla tulos 365:llä.

Quik ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Lyhytaikaisilla sidotuilla varoilla tarkoitetaan rahavaroja ja lyhytaikaisia saamisia. Lyhytaikaisilla veloilla tarkoitetaan lyhytaikaista vierasta pääomaa ilman saatuja ennakkoita. Tunnusluvun luokitteluasteikko: hyvä = yli 1; tyydyttävä = 0,5-1; heikko = alle 0,5.

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Nopeakiertainen omaisuus = vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset. Nopeakiertoiset velat koostuvat lyhytaikaisesta vieraasta pääomasta ilman saatuja ennakkoita. Tunnusluvun luokitteluasteikko: hyvä = yli 2; tyydyttävä = 1-2; heikko = alle 1.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2023		31.12.2022	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	<u>22 263,77</u>	22 263,77	<u>29 811,29</u>	29 811,29
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset	5 316 222,57		5 538 175,53	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 778 009,28		4 759 241,37	
Koneet ja kalusto	1 502 687,96		1 624 672,04	
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	<u>0,00</u>	11 596 919,81	<u>0,00</u>	11 922 088,94
Sijoitukset				
Muut saamiset	<u>156 260,00</u>	156 260,00	<u>152 900,00</u>	152 900,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset:				
Myyntisaamiset	670 742,97		610 297,96	
Lainasaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	63 259,68		63 121,34	
Siirtosaamiset	<u>30 982,82</u>	764 985,47	<u>15 327,30</u>	688 746,60
Rahat ja pankkisaamiset		<u>778 636,27</u>		<u>423 296,81</u>
		<u>13 319 065,32</u>		<u>13 216 843,64</u>

VASTATTAVAA	31.12.2023		31.12.2022	
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	2 556 841,95		2 556 841,95	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 642 545,93		4 715 023,01	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>152 058,58</u>	7 351 446,46	<u>-72 477,08</u>	7 199 387,88
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat kunnalta	700 000,00		800 000,00	
Muut pitkäaikaiset velat	<u>4 727 642,92</u>	5 427 642,92	<u>4 699 196,20</u>	5 499 196,20
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat kunnalta	100 000,00		100 000,00	
Ostovelat	67 071,27		138 659,43	
Muut lyhytaikaiset velat	315 620,66		220 563,82	
Siirtovelat	<u>57 284,01</u>	539 975,94	<u>59 036,31</u>	518 259,56
		<u>13 319 065,32</u>		<u>13 216 843,64</u>

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste, %	55,2 %	54,5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	280,1 %	286,1 %
Kertynyt ylijäämä, 1.000 €	4 795	4 643
Lainakanta, 1.000 €	800	900

Omavaraisuusaste kuvaa oman pääoman prosenttiosuutta taseen loppusummasta ilman saatuja ennakoita. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri prosenttiosuus vuoden käyttötuloista (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot) tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Vieraaseen pääomaan kuuluvat myös liittymismaksut, jotka sisältyvät kohtaan muut pitkäaikaiset velat. Velat ja vastuut käyttötuloista on muuten sama kuin suhteellinen velkaantuneisuus, mutta siinä huomioidaan vieraan pääoman lisäksi myös vuokravastuut. Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikku-
mavarana.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 152 058,58 euroa jätetään taseeseen yli-/ alijäämän tilille.

7.1.4 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä			
Poistoajat vuosina, poistomenetelmänä tasapoisto			
Sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen hankittuihin investointeihin			
Aineettomat hyödykkeet:			
Kehittämismenot	2	- 5	vuotta*
Aineettomat oikeudet	5	- 20	vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	2	- 5	vuotta*
Muut	2	- 5	vuotta*
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet			ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat:			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20	- 50	vuotta
Talousrakennukset	10	- 20	vuotta
Asuinrakennukset	30	- 50	vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Muut maa- ja vesirakenteet	15	- 30	vuotta
Kaukolämpöverkko	20	- 30	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15	- 20	vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10	- 12	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	- 20	vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10	- 20	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15	- 20	vuotta
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	4	- 7	vuotta
Muut liikkuvat työkonet	5	- 10	vuotta
Muut raskaat koneet	10	- 15	vuotta
Muut kevyet koneet	5	- 10	vuotta
Atk-laitteet	3	- 5	vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3	- 5	vuotta
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet			ei poistoaikaa

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Valtuusto hyväksyy hyödykeryhmäkohtaiset poistoaikojen ala- ja ylärajat ja muut mahdolliset perusteet. Valtuuston hyväksymien perusteiden pohjalta johtokunta hyväksyy hyödykekohtaiset poistosuunnitelmat. Johtokunta on delegoinut tämän päätösvallan vesihuoltopäällikölle.

Tasetta koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat	Menojäännös 31.12.2022	Lisäykset	Vähennyk- set	Poistot	Menojään- nös 31.12.2023
Aineettomat hyödykkeet	29 811	0	0	7 548	22 264
Aineettomat oikeudet	29 811	0	0	7 548	22 264
Aineelliset hyödykkeet	11 922 089	374 342	0	699 511	11 596 920
Rakennukset	5 538 176	0	0	221 953	5 316 223
Kiinteät laitteet ja rakenteet	4 759 241	320 893	0	302 125	4 778 009
Koneet ja kalusto	1 624 672	53 449	0	175 433	1 502 688
Pysyvien vastaavien saamiset	152 900	3 360	0	0	156 260
Pysyvät vastaavat yhteensä	12 104 800	377 702	0	707 059	11 775 444

Saamiset tytäryhteisöiltä ja kuntayhtymiltä	Pitkäaikaik. 2023	Lyhytaikaik. 2023	Pitkäaikaik. 2022	Lyhytaikaik. 2022
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	27 444	0	33 845
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	27 444	0	33 845
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0	0	0	1 136
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	1 136
Kaikki yhteensä	0	27 444	0	34 981

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2 023	2 022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Työterveyshuollon Kela-korvaus		2 179
Avustus hankkeelle		13 148
Keha-keskuksen avustus	30 983	
Yhteensä	30 983	15 327

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2 023	2 022
---	--------------	--------------

Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Lomapalkkavelka	57 284	59 036

Oman pääoman erittely		
	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	2 556 842	2 556 842
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Peruspääoma 31.12.	2 556 842	2 556 842
Ylijäämä 1.1.	4 642 546	4 715 023
Tilikauden yli-/alijäämä	152 059	-72 477
Ylijäämä 31.12.	4 794 605	4 642 546
Oma pääoma yhteensä	7 351 447	7 199 388

Muiden pitkäaikaisten velkojen erittely		
	2023	2022
Muut pitkäaikaiset velat		
Liittymismaksut	4 727 643	4 699 196
Muut velat	0	0
Muut pitkäaikaiset velat yhteensä	4 727 643	4 699 196

Vieras pääoma tytäryhteisöille ja kuntayhtymille	2023	2023	2022	2022
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat tytäryhteisöille:				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	29 613	0	20 368
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	29 613	0	20 368
Velat tytäryhteisöille:				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	0	0	0
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	388 816	419 061
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	12 707	0
Henkilöstökulut yhteensä	401 523	419 061

Vakinaisen henkilöstön lukumäärä 31.12	2023	2022
	7	8

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Muut vuokravastuut	2023	2022
	51 424	51 424

7.2 Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos

7.2.1 Toimintakertomus

Toiminnan kuvaus

Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, joka omistaa, tuottaa ja ylläpitää omistamiaan vuokra-asuntoja Keuruun kaupungissa sekä tuottaa erikseen yksilöitäviä asuntotoimen palveluita, kuten ARA-asuntojen asukasvalintojen valvontaa. Liikelaitos hoitaa tehtäviään liiketaloudellisia periaatteita noudattaen.

Liikelaitosta johtaa johtokunta, johon kuuluu viisi varsinaista jäsentä sekä viranhaltijajäsen. Vuonna 2023 johtokunta kokoontui kolme kertaa.

Liikelaitoksessa työskenteli vuonna 2023 yksi vakituinen henkilö.

Talous

Tilikaudella 2023 ei kirjattu investointeja. Pitkäaikaisen vieraan pääoman lyhennykset tilikauden aikana olivat 355 600 euroa.

Tilinpäätöksen mukaan Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitoksen liikevaihto vuonna 2023 oli 1 916 946,47 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostui -172 272,79 euroa.

Taseen loppusumma oli tilikauden päättyessä 6 336 912,38 euroa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuosi 2023 on ollut poikkeuksellinen vuokra-asuntomarkkinoilla. Asuntojen kysyntää on kasvattanut sotaa pakenevien ukrainalaisten tulo Suomeen ja Keuruulle. Parantuneen kysynnän sekä liikelaitoksessa tehtyjen sopeutustoimien vuoksi, on käyttöaste saatu pidettyä kohtuullisena. Suurimpina haasteina on alati vanheneva rakennuskanta ja sen myötä kiinteistöjen kasvava korjausvelka. Korkojen voimakas nousu vaikutti liikelaitoksen talouteen heikentävästi ja tulee vaikuttamaan myös jatkossa.

Asuntokannan laadullinen ja määrällinen sopeuttaminen vallitsevaan kysyntään tuo haasteita myös jatkossa. Vuokrataloja joudutaan todennäköisesti purkamaan tai myymään myös tulevina vuosina. Toisaalta sekä vanheneva että työikäinen väestö tarvitsee kohtuuhintaisia, moderneja vuokra-asuntoja keskustan palvelujen läheltä, joten asuntojen rakentaminen keskustaan tulee eteen jossain vaiheessa. Uudisrakennuksen suunnittelu tulisi käynnistää viimeistään vuonna 2025.

Kuntamallin päättyminen vuoden 2023 loppuun vaikuttaa ukrainalaisten asumiseen vuokra-asunnoissa ja tulee tätä kautta heikentämään vuokrauksen käyttöastetta. Tilikausi 2023 on liikelaitoksen viimeinen. Toimintaa jatkaa vuoden 2024 alusta Keuruun Asunnot Oy.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Keuruun kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat taas vastaavat omalla toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja, toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta.

Varojen käytön valvonta

Laskujen hyväksymismenettely:

Johtokunta hyväksyy vuosittain laskujen hyväksyjät.

Ostolaskut on vuodesta 2019 alkaen käsitelty sähköisesti. Laskun tiliöi ja sen oikeellisuuden tarkastaa laskun vastaanottaja. Laskun hyväksyjä hyväksyy laskun, jonka jälkeen lasku lähtee maksatukseen.

Hankinnat

Keuruun kaupungin hallintosäännön mukaan liikelaitoksen johtaja päättää hankinnoista, joiden arvo on enintään 200 000 euroa. Yli 200 000 euron hankinnat hyväksyy liikelaitoksen johtokunta.

Raportointi

Tulosaluekohtainen talousarvion toteutumisvertailu annetaan pääsääntöisesti kaupunginhallitukselle kuukausittain. Lisäksi laaditaan kolmannesvuosiraportit, joissa arvioidaan talousarvion ja talousarvioon kirjattujen toiminnallisten tavoitteiden toteutumista vuositasolla. Liikelaitoksen johtokunnalle toimitetaan tiedoksi jokaiseen kokoukseen sen hetkinen talousarvion toteutumisvertailu.

Päätösten laillisuuden valvonta

Viranhaltijapäätökset saatetaan kyseessä olevan toimielimen tiedoksi niin, että toimielimellä on mahdollisuus käyttää otto-oikeutta tarvittaessa. Viranhaltijapäätökset toimitetaan johtokunnan puheenjohtajalle sekä tuodaan tiedoksi johtokunnan jäsenille johtokunnan kokouksessa. Hallintosäännön mukaan asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja. Asian ottamisesta johtokunnan käsiteltäväksi voi päättää johtokunta, johtokunnan puheenjohtaja tai esittelijä. Mikäli asia on päätetty ottaa sekä liikelaitoksen johtokunnan, että kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, asia käsitellään tuolloin kaupunginhallituksessa.

Riskienhallinta ja tunnistaminen

Keskeisiä riskejä liikelaitoksen toiminnassa ovat taloudelliset riskit sekä vahinkoriskit. Taloudelliset riskit ovat talouden ja rahaprosessien riskejä, kuten korko-, luotto-, ja maksuvalmiusriskejä. Korkoriski on todellinen Euroopan Keskuspankin nostaessaan viitekorkoja kasvavan inflaation seurauksena. Inflaatiolla saattaa olla vaikutusta myös liikelaitoksen maksuvalmiuteen hintojen noustessa ja asukkaiden maksuvalmiuden heiketessä. Käyttöasteen lasku takaisin alle 90 %:iin kasvattaisi taloudellista riskiä sekin.

Omaisuuksivahinkoriskejä hallitaan vakuuttamalla. Vakuutusten omavastuut on määritelty siten, että pienehköt vahingot jäävät liikelaitoksen vastuulle, mutta vahingot, joilla on olennaista vaikutusta liikelaitoksen talouteen, ovat vakuutusturvan piirissä. Kaupungilla on vastuuvakuutus, joka kattaa toiselle osapuolelle aiheutuvat vahingot siinä tapauksessa, että kaupunki virheellisen menettelyn vuoksi on korvausvelvollinen.

7.2.2 Talousavion toteutuminen

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Toteut.-%
	€	€	€	
Liikevaihto	1 959 870	1 916 946	-42 924	97,8
Liikelylijäämä	57 350	-8 743	-66 093	-15,2
Toimintakate	615 730	591 430	-24 300	96,1
Poistot	-558 380	-600 174	-41 794	107,5
Rahoituskulut netto	-36 200	-163 529	-127 329	451,7
Ylijäämä	21 150	-172 273	-193 423	-814,5
Nettoinvestoinnit	0	-1 000	-1 000	
<i>Toimintakate €/asukas</i>	67	64	-3	96,1

Talousarvion toteutuminen

	Talousarvio 2023+ muutos	Tilinpäätös 2023	Poik- keama	Tot-%
Liikevaihto	1 959 870	1 916 946	-42 924	97,8
Varastojen lisäys (+)/vähennys(-)	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	-272	-272	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-565 100	-507 743	57 357	89,9
Palvelujen ostot	-483 320	-544 343	-61 023	112,6
Henkilöstökulut	-80 300	-45 930	34 370	57,2
Poistot ja arvonalentumiset	-558 380	-600 174	-41 794	107,5
Liiketoiminnan muut kulut	-215 420	-227 227	-11 807	105,5
Liikelylijäämä/alijäämä	57 350	-8 743	-66 093	-15,2
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot	0	0	0	
Rahoitusavustus kunnalta	0	0	0	
Muut rahoitustuotot	7 000	11 217	4 217	160,2
Kunnalle maksetut korkokulut	-33 000	-161 576	-128 576	489,6
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	
Korvaus peruspääomasta		-4 205	-4 205	
Muut rahoituskulut	-10 200	-8 966	1 234	87,9
Ylijäämä (alijäämä ennen satunnaisia eriä)	21 150	-172 273	-193 423	-814,5
Satunnaiset tuotot ja kulut:				
Satunnaiset tuotot	0	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	
Ylijäämä ennen varauksia	21 150	-172 273	-193 423	-814,5
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	0	0	0	
Vapaaehtoisten varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	
Tilikauden yli- tai alijäämä	21 150	-172 273	-193 423	-814,5

Investointiosan toteutuminen

	Talousarvio 2023			Tilinpäätös 2023			Poikkeama		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
As Oy Liesjärvenrivi	0	0	0	0	12 700	-12 700	0	12 700	-12 700
Investoinnit yhteensä	0	0	0	0	12 700	-12 700	0	12 700	-12 700

Rahoituslaskelman toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA

		Talousarvio 2023+ muutos	Tilinpäätös 2023	Poik- keama	Tot-%
Toiminnan rahavirta:					
Liikeliikettä	+/-	57 350	-8 743	-66 093	-15,2
Poistot ja arvonalentumiset	+	558 380	600 174	41 794	107,5
Rahoitustuotot ja -kulut	+/-	-36 200	-163 529	-127 329	451,7
Satunnaiset erät	+/-	0	0	0	
Muut tulorahoituksen korjauserät	+/-	0	11 700	11 700	
Investointien rahavirta:					
Investointimenot	-	0	0	0	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0	0	0	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	+	0	1 000	1 000	
Toiminnan ja investointien rahavirta	=	579 530	440 601	-138 929	76,0
Rahoituksen rahavirta:					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	+	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	+	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-	0	-355 600	-355 600	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-	0	0	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		0	0	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	+/-	0	0	0	
Oman pääoman muutokset	+/-	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	+/-	0	-214 406	-214 406	
Rahoitustoiminnan nettokassavirta		0	-570 006	-570 006	
Rahavarojen muutos		579 530	-129 405	-708 935	-22,3

7.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Liikevaihto	1 916 946,47		1 865 387,71	
Valmiiden ja keskener. tuotteiden				
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00		3 433,77	
Tuet ja avustukset	-272,40		272,40	
Materiaalit ja palvelut:				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-507 743,39		-483 328,72	
Palvelujen ostot	-544 343,10	-1 052 086,49	-500 011,78	-983 340,50
Henkilöstökulut:				
Palkat ja palkkiot	-38 441,57		-61 976,74	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-6 156,33		-27 680,13	
Muut henkilösivukulut	-1 332,37	-45 930,27	-2 097,94	-91 754,81
Poistot ja arvonalentumiset:				
Suunnitelman mukaiset poistot	-600 173,72		-577 201,23	
Arvonalentumiset	0,00	-600 173,72	0,00	-577 201,23
Liiketoiminnan muut kulut	-227 226,93		-205 891,30	
Liikeliikettä (-aliäämä)	-8 743,34		10 906,04	
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Muut rahoitustuotot	11 216,95		8 890,11	
Kunnalle maksetut korkokulut	-161 576,13		-35 105,95	
Korvaus peruspääomasta	-4 204,70		-4 204,70	
Muut rahoituskulut	-8 965,57	-163 529,45	-8 202,45	-38 622,99

Tilikauden yli- tai alijäämä	-172 272,79	-27 716,95
-------------------------------------	--------------------	-------------------

Tuloslaskelman tunnusluvut:

Sijoitetun pääoman tuotto, %	-0,1 %	0,9 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-0,1 %	0,9 %
Voitto, %	-9,0 %	0,3 %

Liikelaitoksen tunnusluvut on määritelty kirjanpitolauslaskunnan kuntajaoston yleisohjeessa. Tunnusluvut koostuvat tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman tunnusluvuista.

Tuloslaskelman tunnuslukuja ovat sijoitetun pääoman tuotto- ja voittoprosentti. Sijoitetun pääoman tuotto kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli se mittaa suhteellista kannattavuutta. Tuotoksi katsotaan ylijäämä ilman korkokuluja ja korvausta peruspääomasta.

Sijoitetulla pääomalla tarkoitetaan omaa pääomaa ja vierasta korollista pääomaa. Voittoprosentti kertoo ylijäämän prosenttiosuuden liikevaihdosta.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

		1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta:			
Liikelylijäämä	+/-	-8 743,34	10 906,04
Poistot ja arvonalentumiset	+	600 173,72	577 201,23
Rahoitustuotot ja -kulut	+/-	-163 529,45	-38 622,99
Muut tulorahoituksen korjauserät	+/-	11 700,00	0,00
Investointien rahavirta:			
Investointimenot	-	0,00	-600 581,20
Pysyvien vastaavien luovutustulot	+	1 000,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	=	440 600,93	-51 096,92
Rahoituksen rahavirta:			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	+		400 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-	-355 600,00	-355 600,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	+/-	2 764,99	-2 800,94
Saamisten muutos muilta	+/-	-13 069,78	-458,60
Korottomien velkojen muutos kunnalta	+/-	-172 263,17	122 329,77
Korottomien velkojen muutos muilta	+/-	-31 837,57	-11 242,51
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	=	-570 005,53	152 227,72
Rahavarojen muutos	=	-129 404,60	101 130,80
Rahavarojen muutos:			
Kassavarat 31.12.		21 941,23	151 345,83
Kassavarat 1.1.		151 345,83	50 215,03
Rahavarojen muutos		-129 404,60	101 130,80

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuoden ajalta, 1.000 €	-967	-1 473
Investointien tulorahoitus, %		91,5 %

Lainanhoitokate	0,8	
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,9
Kassan riittävyys pv	4	24
Quick ratio	0,5	0,5
Current ratio	0,5	0,5

Rahoituslaskelman tunnuslukuja ovat toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viiden vuoden ajalta, investointien tulorahoitusprosentti, lainanhoitokate, kassan riittävyys päivinä, maksuvalmiussuhde eli quick ratio sekä käyttöpääomasuhde eli current ratio. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viiden vuoden aikana kuvaa, paljonko tilinpäätösvuoden ja sitä edeltäneiden neljän vuoden aikana rahavirrasta on jäänyt lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna positiivinen.

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, paljonko investoinneista on katettu varsinaisella tulorahoituksella eli ylijäämällä ilman poistoja. Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää tähän, mikäli tunnusluku on yksi tai sitä suurempi.

Kassan riittävyys kuvaa maksuvalmiutta eli kassan riittävyyttä päivissä. Tunnusluku lasketaan jakamalla vuoden lopun rahavarat vuoden kassastamaksuilla ja kertomalla luku 365:llä. Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla, joita ovat rahavarat ja lyhytaikaiset saamiset, pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat (ilman saatuja ennakoita). Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden, joita ovat vaihto-omaisuus, lyhytaikaiset saamiset sekä rahat ja pankkisaamiset, ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Nopeakiertoisia velkoja ovat lyhytaikainen vieras pääoma ilman saatuja ennakoita.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2023		31.12.2022	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset	4 699 703,78	4 699 703,78	5 299 877,50	5 299 877,50
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	1 500 559,23		1 513 259,23	
Muut saamiset	65 781,99	1 566 341,22	65 781,99	1 579 041,22
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset:				
Myyntisaamiset	48 628,85		35 286,67	
Muut saamiset	297,30		3 062,29	
Siirtosaamiset	0,00	48 926,15	272,40	38 621,36
Rahat ja pankkisaamiset		21 941,23		151 345,83
		6 336 912,38		7 068 885,91

VASTATTAVAA	31.12.2023		31.12.2022	
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	1 556 123,19		1 556 123,19	
Liittymismaksurahasto				
Arvonkorotusrahasto				
Muut omat rahastot				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	77 642,76		105 359,71	
Tilikauden yli-/alijäämä	-172 272,79	1 461 493,16	-27 716,95	1 633 765,95
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat kunnalta	4 640 439,59	4 640 439,59	4 996 039,59	4 996 039,59
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot	105 551,20		80 134,63	
Ostovelat	129 428,43		141 784,48	
Muut lyhytaikaiset velat	0,00		203 793,92	
Siirtovelat	0,00	234 979,63	13 367,34	439 080,37
		6 336 912,38		7 068 885,91

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste, %	23,5 %	23,4 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	248,2 %	286,5 %
Kertynyt ylijäämä, 1.000 €	-95	78
Lainakanta, 1.000 €	4 640	4 996
Lainasaamiset, 1.000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1.000 €	4 640	4 996

Omavaraisuusaste kuvaa oman pääoman osuutta taseen loppusummasta ilman saatuja ennakkoita. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri prosenttiosuus käyttötuloista (liiketoiminta ja liiketoiminnan muut tuotot) tarvitaan vieraan pääoman maksamiseen. Vieraaseen pääomaan lasketaan myös liittymismaksut, jotka sisältyvät muihin pitkäaikaisiin velkoihin. Velat ja vastuut käyttötuloista on muuten sama kuin suhteellinen velkaantuneisuus, mutta siinä

huomioidaan vieraan pääoman lisäksi myös vuokravastuut. Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä -172 272,79 euroa jätetään taseeseen yli-/alijäämän tilille.

7.2.4 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostaminen:

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenon mukaisena vähennettynä rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen:

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenon suuruisena.

Rahoitusomaisuuden arvostaminen:

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä			
Poistoajat vuosina, poistomenetelmänä tasapoisto			
Sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen hankittuihin investointeihin			
Aineettomat hyödykkeet:			
Kehittämismenot	2	- 5	vuotta*
Aineettomat oikeudet	5	- 20	vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	2	- 5	vuotta*
Muut	2	- 5	vuotta*
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet			ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat:			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20	- 50	vuotta
Talousrakennukset	10	- 20	vuotta
Asuinrakennukset	30	- 50	vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Muut maa- ja vesirakenteet	15	- 30	vuotta
Kaukolämpöverkko	20	- 30	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15	- 20	vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10	- 12	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	- 20	vuotta

Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10	-	20	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15	-	20	vuotta
Koneet ja kalusto				
Muut kuljetusvälineet	4	-	7	vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5	-	10	vuotta
Muut raskaat koneet	10	-	15	vuotta
Muut kevyet koneet	5	-	10	vuotta
Atk-laitteet	3	-	5	vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3	-	5	vuotta
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa			

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Valtuusto hyväksyy hyödykeryhmäkohtaiset poistoaikojen ala- ja ylärajat ja muut mahdolliset perusteet

Valtuuston hyväksymien perusteiden pohjalta johtokunta hyväksyy hyödykekohtaiset

Tasetta koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat	Menojäännös 31.12.2022	Lisäykset	Vähennykset	Poistot	Menojäännös 31.12.2023
Aineelliset hyödykkeet	5 299 878	0	0	600 174	4 699 704
Rakennukset	5 299 878	0	0	600 174	4 699 704
Osakkeet ja osuudet	1 513 259	0	12 700	0	1 500 559
Pysyvien vastaavien saamiset	65 782	0	0	0	65 782
Pysyvät vastaavat yhteensä	6 878 919	0	12 700	600 174	6 266 045

Saamisten erittely				
	Pitkäaikaiset 2023	Lyhytaikaiset 2023	Pitkäaikaiset 2022	Lyhytaikaiset 2022
Saamiset				
Myyntisaamiset	0	48 926	0	35 287
Muut saamiset	0	0	0	3 062
Siirtosaamiset	0	0	0	272
Saamiset yhteensä	0	48 926	0	38 621

Oman pääoman erittely		
	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	1 556 123	1 556 123
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Peruspääoma 31.12.	1 556 123	1 556 123
Ylijäämä 1.1.	77 643	105 360
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	172 273	27 717
Ylijäämä 31.12.	-94 630	77 643
Oma pääoma yhteensä	1 461 493	1 633 766

Yhteisön omistajan y-tunnus		Yhteisön omistaja
Ara:n käyttö- ja luovutusrajoitetut kohteet		
Nimi	Osoite	Rajoitukset voimassa
Ketvellahti	Runkotie 4	02.06.2027
Haaratie 1	Haaratie 2	21.11.2027
Haaratie 2	haaratie 2	08.07.2030
Haaratie 3	Varsitie 1	08.07.2030
Taulakuja	Taulakuja 4	08.04.2032
Taularinne	Taulakuja 2	11.05.2033
Varsitie	Varsitie 2	09.01.2034
Laajalanrinne 1	Varsitie 4	21.02.2035
Laajalanrinne 2	Varsitie 6	02.05.2036
Pihkapolku 1	Pihkapolku 3	27.01.2037
Pihkapolku 2	Pihkapolku 1	01.02.2039

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut		
	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	45 930	91 755
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	45 930	91 755

Vakinaisen henkilöstön lukumäärä 31.12		
	2023	2022
	1	1

7.3 Muut eriytetyt laskelmat

	Ateriapalvelut	
	2023	2022
Toimintatuotot:		
Myyntituotot	223 897	458 143
Toimintatuotot yhteensä	223 897	458 143
Toimintakulut:		
Henkilöstökulut	-90 069	-110 812
Palvelujen ostot	-12 024	-19 647
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-68 399	-105 269
Avustukset	0	0
Muut toimintakulut	-5 271	-16 504
Toimintakulut yhteensä	-175 763	-252 232
Toimintakate	48 134	205 911
Tilikauden yli-/alijäämä	48 134	205 911

Ateriapalvelut yhtiöitettiin 1.3.2023

Ateriapalvelut

Ateriapalvelut ovat tuottaneet palveluita kaupungin toimintana Keski-Suomen Hyvinvointialueelle tammi- ja helmikuun ajan ulkoisena myyntinä. Palvelu on sisältänyt kokopäivän ateriat tai vain lounaan ja osassa palveluita myös astiahuollon.

Hinnoittelussa on huomioitu kaikki kulut ja lisäksi kaupungin ohjeistukset hintojen määrittelyssä. Ohjeistuksen mukaan kaikki toimintaan liittyvät kulut kuten tuotanto, kuljetus, henkilöstö sekä laskutus ja toimiston kustannukset sekä riittävä kate.

7.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen

Liikelaitosten vaikutus tuloslaskelmaan

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TULOSLASKELMAAN 2023

	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Keuruun Vesi liikelaitos	Vuokra- asunnot liikelaitos	Sisäiset eliminoinnit	Ulkoinen tuloslaskelma		Muutos 2022=>2023	
					2023	2022	€	%
Toimintatuotot:								
Myyntituotot	9 914 166	2 126 212	110 435	-1 957 750	10 193 063	11 180 251	-987 187	-8,8
Maksutuotot	1 932 430	0	0	-44 103	1 888 327	4 862 862	-2 974 534	-61,2
Tuet ja avustukset	1 358 867	50 292	-272	0	1 408 886	2 532 211	-1 123 325	-44,4
Muut toimintatuotot	9 216 789	0	1 806 511	-4 782 735	6 240 566	3 961 235	2 279 331	57,5
Toimintatuotot yhteensä	22 422 252	2 176 504	1 916 674	-6 784 587	19 730 843	22 536 558	-2 805 715	-12,4
Valmistus omaan käyttöön	0	56 878	0	0	56 878	22 040	34 838	158,1
Toimintakulut:								
Henkilöstökulut	-24 698 759	-388 816	-45 930	0	-25 133 505	-38 859 679	13 726 174	-35,3
Palvelujen ostot	-10 070 831	-396 957	-544 343	1 881 781	-9 130 351	-40 684 572	31 554 221	-77,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 385 252	-437 244	-507 743	106 126	-4 224 114	-5 382 365	1 158 251	-21,5
Avustukset	-1 744 247	0	0	0	-1 744 247	-4 346 509	2 602 262	-59,9
Muut toimintakulut	-5 169 312	-69 557	-227 227	4 796 680	-669 416	-813 579	144 164	-17,7
Toimintakulut yhteensä	-45 068 402	-1 292 575	-1 325 244	6 784 587	-40 901 633	-90 086 705	49 185 072	-54,6
Toimintakate	-22 646 150	940 807	591 430	0	-21 113 912	-67 528 106	46 414 194	-68,7
Verotulot	21 807 831	0	0	0	21 807 831	39 354 033	-17 546 202	-44,6
Valtionosuudet	6 716 732	0	0	0	6 716 732	30 953 927	-24 237 195	-78,3
Korkotuotot	290 663	6 847	0	-191 435	106 075	9 275	96 801	1043,7
Muut rahoitustuotot	274 780	5 509	11 217	-68 126	223 380	445 523	-222 143	-49,9
Korkokulut	-1 865 240	-29 858	-161 576	191 435	-1 865 240	-197 876	-1 667 364	842,6
Muut rahoituskulut	-9 051	-64 187	-13 170	68 126	-18 283	-18 566	283	-1,5
Vuosikate	4 569 566	859 117	427 901	0	5 856 584	3 018 210	2 838 375	94,0
Poistot ja arvonalennukset	-4 115 301	-707 059	-600 174	0	-5 422 534	-5 080 486	-342 048	6,7
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	454 265	152 059	-172 273	0	434 050	-2 062 276	2 496 327	-121,0
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0	0	0	0	0	
Tilikauden yli-/alijäämä	454 265	152 059	-172 273	0	434 050	-2 062 276	2 496 327	-121,0

Liikelaitoksen vaikutus toiminnan rahoitukseen

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS RAHOITUSLASKELMAAN

	Kaupunki	Keuruun	Vuokra-	Liike-	Sisäiset	Ulkoinen
	ilman liike-	Vesi	asunnot	laitokset	eliminoi-	rahoitus-
	laitoksia	liikelaitos	liikelaitos	yhteensä	nit	laskelma
Toiminnan rahavirta:						
Vuosikate	4 569 566	859 117	427 901	1 287 018	0	5 856 584
Satunnaiset erät netto	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 937 603	0	11 700	11 700	0	-1 925 903
Investointien rahavirta:						
Investointimenot	-1 769 599	-377 702	0	-377 702	0	-2 147 301
Rahoitusosuudet investointimenoihin	143 110	0	0	0	0	143 110
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	327 366	0	1 000	1 000	0	328 366
Muut investointitulot	0	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 332 840	481 415	440 601	922 016	0	2 254 856
Rahoituksen rahavirta:						
Antolainauksen muutokset						
Antolainojen lisäykset	0	0	0	0		0
Antolainojen vähennykset	455 600	0	0	0	-455 600	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000	0	0	0	0	3 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 395 506	-100 000	-355 600	-455 600	455 600	-2 395 506
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-21 482	0	0	0	0	-21 482
Vaihto-omaisuuden muutos	-783	0	0	0	0	-783
Saamisten muutos	1 546 325	-76 239	-10 305	-86 544	236 252	1 696 033
Korottomien velkojen muutos	-3 592 085	50 163	-204 101	-153 938	-236 252	-3 982 275
Rahoituksen rahavirta	-1 007 931	-126 076	-570 006	-696 081	0	-1 704 013
Rahavarojen muutos	324 909	355 339	-129 405	225 935	0	550 844
Rahavarojen muutos:						
Rahavarat 31.12.	2 530 151	778 636	21 941	800 578	0	3 330 729
Rahavarat 1.1.	2 205 242	423 297	151 346	574 643	0	2 779 885
Rahavarojen muutos	324 909	355 339	-129 405	225 935	0	550 844

Liikelaitoksen vaikutus taseeseen

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS TASEeseen 2023

	Ilman liike- laitoksia	Keuruun Vesi liikelaitos	Vuokra- asunnot liikelaitos	Sisäiset eliminoinnit	Ulkoinen tase		Muutos
					2023	2022	€
VASTAAVAA							
PYSYVÄT VASTAAVAT							
Aineettomat hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	41 112	22 264	0	0	63 376	101 439	-38 063
Muut pitkävaikutteiset menot	121 331	0	0	0	121 331	165 653	-44 322
Ennakkomaksut	0	0	0	0	0	0	0
	162 444	22 264	0	0	184 707	267 092	-82 384
Aineelliset hyödykkeet							
Maa- ja vesialueet	7 325 241	0	0	-6 856	7 318 385	7 333 349	-14 963
Rakennukset	55 042 892	5 316 223	4 699 704	-21 141	65 037 677	68 606 235	-3 568 558
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 685 337	4 778 009	0	0	16 463 347	15 618 755	844 591
Koneet ja kalusto	428 825	1 502 688	0	0	1 931 513	2 336 962	-405 449
Muut aineelliset hyödykkeet	108 794	0	0	0	108 794	108 794	0
Enn.maksut ja keskener. hankinnat	111 634	0	0	0	111 634	901 634	-790 000
	74 702 723	11 596 920	4 699 704	-27 997	90 971 349	94 905 729	-3 934 379
Sijoitukset							
Osakkeet ja osuudet	12 281 533	0	1 500 559	-4 112 965	9 669 128	11 584 204	-1 915 076
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	0	0	0	0	0
Muut lainasaamiset	5 440 440	0	0	-5 440 440	0	0	0
Muut saamiset	2 555 698	156 260	65 782	-2 121 350	656 390	653 030	3 360
	20 277 671	156 260	1 566 341	-11 674 754	10 325 518	12 237 234	-1 911 716
TOIMEKSIANTOJEN VARAT							
Valtion toimeksiannot	0	0	0	0	0	0	0
Lahjoitusrahastojen varat	127 113	0	0	0	127 113	104 253	22 860
Muut toimeksiannot	2 289	0	0	0	2 289	0	2 289
	129 402	0	0	0	129 402	104 253	25 149
VAIHTUVAT VASTAAVAT							
Vaihto-omaisuus							
Aineet ja tarvikkeet	1 741	0	0	0	1 741	958	783
Keskeneräiset tuotteet	0	0	0	0	0	0	0
Valmiit tuotteet	0	0	0	0	0	14 346	-14 346
Muu vaihto-omaisuus	0	0	0	0	0	0	0
Ennakkomaksut	5 332	0	0	0	5 332	5 332	0
	7 073	0	0	0	7 073	20 636	-13 564
Saamiset							
Pitkäaikaiset saamiset:							
Myyntisaamiset	0	0	0	0	0	0	0
Lainasaamiset	811 543	0	0	0	811 543	612 500	199 043
Muut saamiset	0	0	0	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0	0	0	0
	811 543	0	0	0	811 543	612 500	199 043
Lyhytaikaiset saamiset:							
Myyntisaamiset	635 161	670 743	48 629	0	1 354 532	2 095 343	-740 811
Lainasaamiset	378 005	0	0	0	378 005	469 726	-91 721
Muut saamiset	527 055	63 260	297	-407 074	183 538	457 983	-274 445
Siirtosaamiset	351 228	30 983	0	0	382 211	850 845	-468 634
	1 891 449	764 985	48 926	-407 074	2 298 286	3 873 897	-1 575 611
Rahoitusarvopaperit							
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	0	0	0	0
Sijoitukset rahan.instrumentt.	93 178	0	0	0	93 178	93 178	0
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	0	0	0	0	0
Muut arvopaperit	0	0	0	0	0	0	0
	93 178	0	0	0	93 178	93 178	0
Rahat ja pankkisaamiset	2 436 973	778 636	21 941	0	3 237 550	2 686 707	550 844
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100 512 455	13 319 065	6 336 912	-12 109 825	108 058 607	114 801 226	-6 742 618

	Ilman liike- laitoksia	Keuruun Vesi liikelaitos	Vuokra- asunnot liikelaitos	Sisäiset eliminoinnit	Ulkoinen tase		Muutos
					2023	2022	€
VASTATTAVAA							
OMA PÄÄOMA							
Peruspääoma	36 661 278	2 556 842	1 556 123	-4 112 965	36 661 278	37 446 231	-784 954
Liittymismaksurahasto	0	0	0	0	0	0	0
Arvonkorotusrachasto	0	0	0	0	0	0	0
Muut omat rahastot	0	0	0	0	0	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 041 882	4 642 546	77 643	-6 856	3 671 451	5 733 728	-2 062 276
Tilikauden yli-/alijäämä	454 265	152 059	-172 273	0	434 050	-2 062 276	2 496 327
	36 073 661	7 351 446	1 461 493	-4 119 821	40 766 779	41 117 683	-350 903
POISTOERO JA VAPAAEHTOI- SET							
VARAUKSET							
Poistoero	0	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET							
Eläkevaraukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut pakolliset varaukset	931 774	0	0	0	931 774	2 710 246	-1 778 472
	931 774	0	0	0	931 774	2 710 246	-1 778 472
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT							
Valtion toimeksiannot	0	0	0	0	0	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	436 012	0	0	0	436 012	431 976	4 036
Muut toimeksiantojen pääomat	2 596	0	0	0	2 596	2 965	-370
	438 608	0	0	0	438 608	434 941	3 667
VIERAS PÄÄOMA							
Pitkäaikainen vieras pääoma							
Joukkovelkakirjalainat	0	0	0	0	0	0	0
Lainat rahoitus -ja vakuutuslait.	13 053 159	0	0	0	13 053 159	12 756 131	297 028
Lainat julkisyhteisöiltä	0	700 000	4 640 440	-5 340 440	0	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0	0	0	0	0	0
Saadut ennakot	0	0	0	0	0	0	0
Ostovelat	0	0	0	0	0	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	0	4 727 643	0	-2 142 491	2 585 152	2 556 705	28 447
Siirtovelat	0	0	0	0	0	0	0
	13 053 159	5 427 643	4 640 440	-7 482 930	15 638 311	15 312 836	325 475
Lyhytaikainen vieras pääoma							
Joukkovelkakirjalainat	41 500 000	0	0	0	41 500 000	41 500 000	0
Lainat rahoitus -ja vakuutuslait.	2 552 972	0	0	0	2 552 972	2 245 506	307 466
Lainat julkisyhteisöiltä	0	100 000	0	-100 000	0	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0	0	0	0	0	0
Saadut ennakot	0	0	105 551	0	105 551	80 135	25 417
Ostovelat	2 845 030	67 071	99 510	-61 981	2 949 630	4 603 830	-1 654 200
Muut lyhytaikaiset velat	427 497	315 621	29 918	-345 093	427 943	765 399	-337 456
Siirtovelat	2 689 754	57 284	0	0	2 747 038	6 030 650	-3 283 611
	50 015 253	539 976	234 980	-507 074	50 283 135	55 225 520	-4 942 385
Vieras pääoma yhteensä	63 068 412	5 967 619	4 875 419	-7 990 004	65 921 446	69 751 821	-4 616 910
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	100 512 455	13 319 065	6 336 912	-12 109 825	108 058 607	114 801 226	-6 742 618

8 Allekirjoitukset ja merkinnät

8.1 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Keuruulla 25.3.2024

Keuruun kaupunginhallitus

Saara Kässä-Jokinen, puheenjohtaja

Emilia Koikkalainen, 1. varapj.

Leena Laurila, 2. varapj.

Simo Jämsä

Maija Kajosmäki

Kari Kotiranta

Hannu Rantanen

Henry Träff

Petri Tuominen

Noora Pajari, kaupunginjohtaja

8.2 Tilintarkastusmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta arviointikertomuksen

Keuruulla _____._____.2024

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Elina Pesonen
KHT, JHT

9 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

9.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat:

- Tasekirja
- Tase-erittelyt
- Päiväkirja
- Pääkirja
- Käyttöomaisuuskirjanpito
- Palkkaluettelot
- Laskutuspäiväkirjat

Asiakirjat säilytetään sähköisenä tasekirjaa (sidottu) ja tase-erittelyä (paperisena) lukuun ottamatta.

Tositelajit:

001 Avaussaldojen korjaus
 007 Jaksotukset
 010 Pankkien tositteet
 020 Muistiotositteet
 050 Myyntireskontra, viitesuoritukset
 055 Myyntireskontra, manuaalisuoritukset
 101 Ostoreskontra, suoritukset
 111 Yleishallinnon laskutus
 112 Työpaikkaruokailu
 113 Yleishallinnon toistuvaislaskutus
 114 Yleinen edunvalvonta
 115 Lomatoimi
 117 Varhaiskasvatus
 118 Työterveyshuollon laskutus
 122 Päivähoito
 129 Palveluasumisen vuokrat
 131 Sivistystoimi
 132 Musiikkiopisto
 133 Opistolaskutus HelleWi
 134 Kansalaisopisto
 141 Vapaa-aikatoimi
 142 Uimahalli
 151 Tekninen toimi
 152 Jätehuolto
 153 Venepaikat
 154 Rakennusvalvonta
 155 Kaavoitustoimi
 156 Liikehuoneistojen vuokrat

157 Asuinhuoneistojen vuokrat
160 Tilapalvelu
161 Ympäristöterveydenhuolto
162 Korttimaksut
165 Jamix-ruoka
166 CPU-ruoka
167 Tukipalveluiden toistuvaislaskutus
203 CPU-kassatositteet
301 Palkat
400 Vesilaskutus
401 Vesilaitoksen yleislaskutus
441 Ostolaskujen maksut (Keuruun Vesi)
442 Sähköiset ostolaskut (Keuruun Vesi)
450 Sähköiset ostolaskut (Keuruun Vuokra-asunnot)
451 Ostolaskujen maksut (Keuruun Vuokra-asunnot)
480 Vuokratuotot (Keuruun Vuokra-asunnot)
701 Tilapalvelu, sisäinen toistuvaislaskutus
702 Tilapalvelu, sisäinen kertalaskutus
705 Tukipalvelut, sisäinen toistuvaislaskutus
706 Tukipalvelut, sisäinen kertalaskutus
710 Henkilöstöhallinto, sisäinen kertalaskutus
715 Kaavoituspalvelut, sisäinen kertalaskutus
716 Kaavoituspalvelut, sisäinen toistuvaislaskutus
999 Konversiosuoritukset